اقتصاد و فرهنگ
با عزم ملی و مدیریت جهادی

راهنمای منابع اطلاعاتی و کارشناسان در حوزه فرهنگ

عیسی زارعی
مرتضی سمیع‌زاده

بسم الله الرحمن الرحیم

راهنمای منابع اطلاعاتی و کارشناسان در حوزه فرهنگ

نویسنده:

عیسی زارعی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

راهنمای منابع اطلاعاتی و کارشناسان در حوزه فرهنگ

مشخصات کتاب

سرشناسه: زارعی، عیسی، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای منابع اطلاعاتی و کارشناسان در حوزه فرهنگ/ عیسی زارعی.

مشخصات نشر: قم: صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش های اسلامی، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س م.

ISBN: ۹۷۸ – ۹۶۴ – ۵۱۴ – ۳۳۹ – ۶ ۵۵۰۰۰ ریال؛.

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: فرهنگ -- کتاب شناسی.

موضوع: فرهنگ -- مقاله نامه.

موضوع: محققان -- ایران.

موضوع: مجتهدان و علما -- ایران.

شناسه افزوده: صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش های اسلامی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۲ ر ۲ ز / ۶ / ۵۵۷۹ Z

رده بندی دیویی: ۰۱۶ / ۳۰۶

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۴۶۷۷۶۴

ص: ۱

اشاره

ص: ۲

ص: ۳

ص: ۴

ص: ۵

ص: ۶

ص: ۷

پیشگفتار

پیشگفتار

اصطلاح یا مفهوم فرهنگ دارای معانی بسیار و ابعاد گوناگون است. فرهنگ فارسی معین، واژه «فرهنگ» را مرکب از دو واژه «فر» و «هنگ» و به معنای ادب، تربیت، دانش، علم، معرفت و آداب و رسوم تعریف کرده است. اما به لحاظ مفهومی، فرهنگ تحت عنوان منبع دانش، تجارب، باورها، ارزش ها، حرکات، نگرش ها و معانی، سلسله مراتب، نقش ها، مفاهیم و مصنوعاتی دانسته شده است که توسط گروهی از مردم از طریق تلاش های فردی و گروهی طی نسل ها کسب میگردد. فرهنگ، همچون مجموعه ای از دستاوردهای هنری، فکری و اخلاقی خودنمایی می کند که میراث یک ملت را تشکیل می دهد که یک بار برای همیشه حاصل آمده و وحدت آن ملت را پایه گذاری می کند.(۱) از این رو، فرهنگ شامل همه فعالیت های انسانی می شود و سیمای واقعی زندگی همه انسان ها است. به همین دلیل نیازهای ابتدایی انسان برای ادامه زندگی را هسته اولیه فرهنگ می گویند. در واقع تلاش جمعی گروه ها در پاسخ به این نیازها منجر به ایجاد فرهنگ خاص جامعه آنان می شود.

۱- کوش، دنی. مفهوم فرهنگ در علوم اجتماعی. ترجمه فریدون وحیدا. تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما)، ۱۳۸۱. ص ۲۱.

ص: ۸

از دلایل پیجیدگی فرهنگ می توان بیان داشت که فرهنگ از یک مقوله متجانس نیست، بلکه متشکل از عناصر مختلف و متکثری است که البته انسجام خود را حفظ کرده و یک کل تجزیه ناپذیر و پویا را تشکیل داده است. بدین لحاظ، فرهنگ مجموعه منسجمی از ابزار و وسایل و اجناس مصرفی، منشورها و قوانین اساسی برای گروه های گوناگون اجتماعی، اندیشه ها و پیشه ها، باورها و آداب و رسوم محسوب میشود. فرهنگ ساده باشد یا پیچیده، در هر حال با دستگاه گستردهای مواجهایم که بخشی از آن مادی، بخشی از آن انسانی و بخشی دیگر معنوی است؛ بهمین دلیل میتوان گفت: انسان موجودی فرهنگی است، چون بدون فرهنگ، وجود انسانی بالفعل، حقیقی، متعالی و بالنده غیر قابل تصور است. چرا که فرهنگ مجموعهای به هم پیوسته از آگاهیها و مهارتهای لازم و ضروری برای زندگی اعضای جامعه است و بدون فرهنگ امکان ادامه زیست جامعه بشری وجود نخواهد داشت.

از سوی دیگر، فرهنگ مقوله با ارزش، پیچیده و وسیعی است. به عبارت دیگر فرهنگ، نظام پیچیده و پویای اجتماعی است که در روند تکامل وجود اجتماعی انسان برای انطباق و سازگاری هر چه بیشتر با محیط طبیعی و اجتماعی و ادامه زندگی هر چه غنی تر و خلاق تر، از سوی انسان جمعی آفریده شده و پرورده می شود و از نسلی به نسل دیگر به عنوان میراثی اجتماعی انتقال می یابد. بدین لحاظ شایسته است که رابطه تنگاتنگ فرهنگ و سایر حوزه های اجتماعی مورد توجه و مطالعه قرار گیرد. یکی از این حوزه ها که در شعار امسال نیز مورد توجه و تاکید مقام معظم رهبری قرار گرفته است، حوزه اقتصاد و مباحث اقتصادی است. امروزه نقش فرهنگ در اقتصاد از محورهای مورد توجه

ص: ۹

اقتصاددانـان است و ورود مفـاهیمی چون صـنایع فرهنگی، کالاهـای فرهنگی و بـازار فرهنـگ به ادبیـات علوم اجتماعی، حکایت از پدیـدهای دارد که محصول همگرائی و هم پوشـانی دو قلمرو اقتصـاد و فرهنـگ است. در واقع فرهنـگ دارایی هـای زیادی از قبیل مهارتهـا و محصولا ـتی بوجـود می آورد کـه در ارتقـاء رفـاه جـامعه اثر دارد. همچنین منـافع فرهنـگ و تـأثیر آن بر توسـعه از طریق توریسم و سـرمایه اجتماعی مورد توجه می باشد. جهت فهمیدن اثر فرهنگ بر اقتصاد بایستی توجه داشـته باشیم که فرهنگ در واقع ارزش هـا و هنجارهـای سیسـتمی است که در بین افراد جـامعه وجود دارد و بـدون شـک در فعالیت های اقتصادی خود را نشان می دهد. در عین حال، رابطه بین فرهنگ و اقتصاد یک رابطه دو سویه است. چرا که وضـعیت اقتصادی هر منطقه و کشوری نیز یکی از واقعیتهـای تعیین کننـده در تغییر و تحـول مـؤلفه هـای فرهنگی است. لـذا توجه به ارزش هـای فرهنگی در جـامعه، زمینه سـاز رونق اقتصادی، افزایش تولید داخلی و رسیدن به خودکفایی در همه زمینه هاست.

امـا از طرفی، آشـنایی با منابع اصـلی و پیشـینه تحقیق، از لوازم ضـروری تحقیقات علمی و معتبر است؛ تا حـدی که در دنیای کنونی هیـچ پژوهشـگری بی نیـاز از آن نیست. این مهم با وجود حجم گسترده نوشـته ها و پراکنـدگی پایگاه های اطلاعاتی، محققان را به اسـتفاده هرچه بیشتر از «کتابشناسـیها» و «مقـاله نـامه هـا» سوق داده است. بـدین لحـاظ کتابشناسـی به محقق کمک می کنـد تا آثار تـدوین شـده در زمینه موضوع تحقیق خود و گستره آنهـا را بشـناسد و از صـفرپژوهی در امان باشـد و با دیـدن مرزهای پژوهش، با بینشـی جـامع مسیری رو به جلو را طی کنـد. همچنین بـا وجود گستردگی و تنوع کتاب ها و اقلام بازار نشـر، کتابشناسـی موجبات دسترسی آسان به بازار نشر را فراهم می کند.

ص: ۱۰

بدین ترتیب، مجموعه حاضر با هدف آشنایی علاقمندان، پژوهشگران و نیز برنامه سازان سازمان صدا و سیما با آثار مرتبط با جنبه های مختلف موضوع شعار سال، کتاب ها و مقالات منتشره را به صورت فهرست وار گزینش و معرفی می نماید. البته با توجه به اینکه بخش اقتصادی این موضوع، طی سال گذشته در کتاب «منبع شناسی موضوعی حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی» منعکس شده است، در این کتاب از این بخش صرف نظر شده و تنها مباحث و ابعاد مختلف فرهنگ مورد توجه قرار گرفته است. همچنین اشاره به این نکته نیز ضروری است که به لحاظ تعداد زیاد کتابها و مقالاتی که در موضوعات فوق موجود بوده است، در هر یک از موضوعات، به برگزیده‌های از منابع اکتفا شده است. به امید آنکه با توجه به فرصت کوتاه و مجال اندکی که برای تدوین کتاب در اختیار بود، منابع معرفی شده بتواند بخشی از نیازهای پژوهشی و تحقیقاتی علاقمندان و پژوهشگران و نیز تهیهکنندگان و برنامهسازان را که در موضوع سال و ابعاد مختلف آن اقدام به برنامهسازی میکنند، برطرف نماید. همچنین در بخش دوم این کتاب، تعدادی از کارشناسان و پژوهشگران خبره در حوزه فرهنگ که اطلاعات آنها در بانک اطلاعات کارشناسان مرکز پژوهش های اسلامی موجود می باشد، به برنامه سازان رسانه ملی معرفی گردیده است. بدینوسیله از همکاران مدیریت اطلاعات کارشناسان و اندیشمندان مرکز که در تهیه و تدوین بخش دوم کتاب ما را یاری نمودند، به ویژه آقایان علی اکبر احمدپور، مرتضی زارع، سعید عباس زاده و خانم زهرا احمدی و نیز واحد چاپ و نشر مرکز سپاسگزاری می گردد.

ص: ۱۱

بخش اول: فهرست منابع اطلاعاتی

اشاره

بخش اول: فهرست منابع اطلاعاتی

زیر فصل ها

ارزش های فرهنگی

استعمار فرهنگی

امپریالیسم فرهنگی

پلورالیسم فرهنگی

تجارت فرهنگی

تحولات فرهنگی

تقابل فرهنگی

توسعه فرهنگی

تهاجم فرهنگی

جغرافیای فرهنگی

خودباختگی فرهنگی

سبک زندگی

سرمایه فرهنگی

سیاست فرهنگی

فرهنگ دینی

فرهنگ پذیری

فرهنگ سازمانی

فرهنگ عامه

فرهنگ ملی

فرهنگ و ارتباطات

فرهنگ و اقتصاد

فرهنگ و تکنولوژی

فرهنگ و جهانی شدن

فرهنگ و هنر

کالاهای فرهنگی

گردشگری فرهنگی

مدیریت فرهنگی

مهندسی فرهنگی

نظریه های فرهنگی

هویت فرهنگی

ص: ۱۲

ص: ۱۳

ارزش های فرهنگی

اشاره

ارزش های فرهنگی

در تعریف لغوی ارزش، میتوان گفت: «هر آنچه که مفید، خواستنی یا تحسین کردنی است و برای شخص یا گروه دارای ارزش است»(۱). از سوی دیگر، مقصود از نظام ارزش ها، مجموعه ارزش های مرتبط به هم می باشد که رفتار و کارکردهای فرد را نظم می بخشد و غالباً بدون آگاهی فرد شکل می گیرد. در واقع میتوان گفت که ارزش از بنیادیترین عوامل در تبیین اندیشه، عمل یا اعمال فرد و همچنین شکلگیری حیات اجتماعی است. برای همین ارزش ها معیارهایی هستند که به فرهنگ کلی و جامعه معنا میدهند. از طرفی، انقلاب اسلامی ایران نیز یک انقلاب فرهنگی یا به تعبیر شهید بهشتی، «انقلاب ارزش ها» بود. چرا که در پی پیروزی انقلاب اسلامی، یکی از اساسیترین تغییرات فرهنگی، تحول در نظام ارزشی جامعه بود. بدین لحاظ در سال های اخیر، کتابها و مقالات بسیاری ابعاد مختلف این موضوع را بررسی نموده اند که در ادامه به برخی از آنها فهرستوار اشاره می گردد:

۱- صانعی، پرویز، جامعه شناسی ارزشها، تهران، گنج دانش، ۱۳۷۲، ص۲.

ص: ۱۴

الف. کتابها

الف. کتابها

افروز، غلامعلی. فرآیند جهانی شدن و چالش های فرهنگی: ضرورت حاکمیت ارزش ها و اندیشه های جهان شمول. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵. ص ۳۸ .

باستانی، سوسن. جنسیت، فرهنگ، ارزش ها و نگرش ها. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۷. ۱۵۰ ص.

جیکی، کوامی. ارزش های فرهنگی آفریقا. ترجمه جمعی از کارشناسان اداره کل آفریقا و عربی. تهران: انتشارات بین المللی الهدی، ۱۳۸۶. ۲۰۳ ص.

ذوعلم، علی. فرهنگ معیار از منظر قرآن کریم. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۲. ۳۰۷ ص.

سهراب زاده، مهران و حسین ابراهیم زاده اسمین. جامعه شناسی ارزش ها و فرهنگ های اجتماعی (تحلیلی بر مجموعه امثال و حکم دهخدا). تهران: سخنوران، ۱۳۹۲. ۲۳۱ ص.

فردرو، محسن و نجمه خدیوی. ارزش های فرهنگی و دفاع غیر عامل. تهران: نبوی، ۱۳۹۲. ۱۷۳ ص.

کنگره ملی علوم انسانی. علوم انسانی در بستر فرهنگ و ارزش های اسلامی: مجموعه مقالات دومین کنگره ملی علوم انسانی. به کوشش سید محمدرضا امیری تهرانی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۱. ۳ ج.

مرکز مطالعات راهبردی، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی. رصد فرهنگی ارزش ها، هنجارها، رفتارها و جریان ها. تهران: عصر کتاب، ۱۳۸۸. ۵ ج.

نوابی نژاد، شکوه. اصول اخلاقی و ارزش های فرهنگی در مشاوره. تهران: مهدی رضایی، ۱۳۹۰. ۱۵۷ص.

هریسون، لارنس ای و ساموئل هانتینگتون. اهمیت فرهنگ. ترجمه انجمن توسعه مدیریت ایران. چاپ دوم. تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۸. ۵۱۷ ص.

ویتگنشتاین، لودویگ. فرهنگ و ارزش. گردآورنده جی. اچ. فن رایت، با همکاری هایکی نیمان؛ مترجم امید مهرگان. چاپ سوم. تهران: گام نو، ۱۳۸۷. ۱۸۸ ص.

ص: ۱۵

ب. مقالات

ب. مقالات

آزاد ارمکی، تقی. «ارزش هـای فرهنگی و نوع تغییرات اجتمـاعی». مطالعـات امنیت اجتماعی, تابسـتان ۱۳۸۸, شماره ۱۸, ص ۱۵۹ .۱۷۸

بـاقری، شـهلا. «بررسـی تطبیقی نظـام ارزشـی جهـت گیری دینی (مـدلی برای مهندسـی ارزش هـای فرهنگی در ایران)». مهندسـی فرهنگی, بهمن و اسفند ۱۳۸۵, شماره ۶ و ۷, ص ۴۲ ۴۳.

بحرینی، نسـرین. «تحلیل ارزش های فرهنگی در کتاب های آموزش زبان انگلیسـی». راهبرد فرهنگ، تابستان ۱۳۹۲، شماره ۲۲. ص ۱۶۳ — ۱۸۳.

پورخالقی چترودی، مهدخت. «درخت زندگی و ارزش فرهنگی و نمادین آن در باورها». مطالعات ایرانی، زمستان ۱۳۸۰، شماره ۱. ص ۸۹ — ۱۲۶.

جاناتان رو. «تسخیر ارزش های فرهنگی و اجتماعی توسط بازارهای تجاری». سیاحت غرب, شهریور ۱۳۸۷, شماره۶۲, ص ۱۴ ۱۸.

جعفری، علی. «اقتدار ملی از دیدگاه ارزش های فرهنگی». مطالعات دفاعی استراتژیک، بهار ۱۳۸۲، شماره ۱۶، ص ۱۱۳ ۱۲۲.

رفعت جاه، مریم. «فراغت و ارزش های فرهنگی». تحقیقات فرهنگی، بهار ۱۳۹۰، شماره ۱۳. ص ۱۵۱ ۱۹۰.

سالار، محمد. «انقلاب اسلامی و صدور ارزش های فرهنگی». اندیشه انقلاب اسلامی، بهار ۱۳۸۲، شماره ۵، ص ۱۸ ۳۱.

علوی، سید بابک. «ارزش های فرهنگی و جهت گیری های کارکنان». تدبیر، آذر ۱۳۸۰، شماره ۱۱۸، ص ۵۹ ۶۴.

مهدوی، محمدعلی. «مدیریت و تعیین ارزش های فرهنگی». توسـعه مدیریت، اسـفند ۱۳۸۱ و فروردین ۱۳۸۲، شماره ۴۷ و ۴۸، ص ۵.

ص: ۱۶

«نقش خانواده در انتقال ارزش های فرهنگی و هنجارهای اجتماعی به کودکان: آسیب شناسی خانواده». پیوند مهر، ۱۳۸۷، شماره ۳۴۸، ص ۱۶ ۱۷.

هاشمی، رضا و احسان فدایی. «رسانه، تبلیغات و ارزش های فرهنگی». هنر هشتم، بهار ۱۳۸۱، شماره ۲۵، ص ۹ ۱۱.

ص: ۱۷

استعمار فرهنگی

اشاره

استعمار فرهنگی

تضعیف و تخریب فرهنگ بومی ملت ها و حاکمیت بخشیدن به فرهنگ وارداتی و غیراصیل، امری حیاتی برای کشورها و فرهنگهای سلطهجو است. این شکل نوین از استعمار، با نام استعمار فرانو شناخته شده است. استعمار فرانو و سلطه گری نوین، مبتنی بر ایجاد تغییر در جهان بینی، فرهنگ، باورها، بینش ها، رفتارها و نگرش های سیاسی با هدف تغییر نامرئی و نامحسوس هویت ملت ها، پایه ریزی گردیده است. سست کردن پایه های وحدت ملی، تشدید اختلافات داخلی، بی تفاوت ساختن مردم، از مهم ترین محورهای القائات استعمار فرانو است. در این شیوه نوین، ویژگی برجسته استعمار، مشروعیت بخشیدن به سلطه فرهنگی از طریق رسانههای جمعی به منظور تخریب عقاید و باورهای افراد بویژه نسل جوان است. بنابراین استعمار فرهنگی استفاده از عناصر فرهنگی برای تحت سلطه درآوردن کشورهاست. جهت مطالعه و آشنایی بیشتر، در ادامه تعدادی از منابع مرتبط با این موضوع که در قالب کتاب و مقاله انتشار یافته است، معرفی می گردد:

ص: ۱۸

الف. کتابها

الف. کتابها

اسمیت، آنتونی. ژئوپولیتیک اطلاعات، یا، شیوه های سلطه جویی فرهنگی استعمار در جهان از طریق رسانه های همگانی. ترجمه فریدون شیروانی. تهران: سروش، ۱۳۶۴. ۱۷۹ ص.

ایزنار، هیلدبر. جغرافیای استعمارزدائی. ترجمه محمود علوی. مشهد: نشر نیکا، ۱۳۷۲. ۲۴۰ ص.

تقوی مقدم، مصطفی. واقعیت و پندار در تاریخنگاری ایران معاصر: نقد و نظری بر کتاب «ما چگونه ما شدیم». تهران: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۹۱. ۱۹۰ ص.

خدایاری، محمدحسین. پاسدار هویت خویش باشیم. رشت: محمدحسین خدایاری، ۱۳۸۱. ۲۳۶ ص.

رحمانی، شمس الدین. درباره فرهنگ. تهران: حامیان آزادی قدس، ۱۳۹۰. ۲۰۴ ص.

زیباکلام، صادق. ما چگونه، ما شدیم: ریشه یابی علل عقب ماندگی در ایران. تهران: روزنه، ۱۳۸۶. ۴۸۰ ص.

طهماسبی، احمد. شبیخون فرهنگی. قم: یاقوت، ۱۳۸۱. ۱۳۶ ص.

علمداری، شهرام. ناتوی فرهنگی و روش مقابله با آن. تهران: رضویه، ۱۳۸۶. ۸۸ ص.

فرهت قائم مقامی، ابوالقاسم. آموزش یا، استعمار فرهنگی (مقدمه ای بر جامعه شناسی آموزش و پرورش). تهران: جاویدان ۱۳۵۵. ۲۴۴ ص.

قربانی، لیلا. ناتوی فرهنگی(بستری برای جنگ نرم). تبریز: پارلا، ۱۳۹۰. ۱۵۹ ص.

کوثری، مسعود. آسیب شناسی فرهنگی ایران: در دوره قاجار. تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران (باز)، ۱۳۷۹. ۲۰۹ ص.

مهری، عباس. ارتجاع سیاه. ساوه: عباس مهری، ۱۳۸۲. ۱۴۲ ص.

ص: ۱۹

مودودی، ابوالاعلی. اسلام و تمدن غرب. ترجمه ابراهیم امینی. تهران: کانون انتشار، ۱۳۵۶. ۳۱۸ ص.

ناری، شهربانو و کبری خلیلی و هما خلیلی. بررسی اهداف و انگیزه های ناتوی فرهنگی. ساری: شلفین، ۱۳۸۸. ۷۰ ص.

نوید ادهم، مهدی. فرهنگ و مقاومت فرهنگی. تهران: مهربرنا، ۱۳۸۳. ۱۴۰ ص.

نیک روش، نصرت الله. فرهنگ مسخ شده. تهران: نشر تندیس، ۱۳۷۹. ۲۱۲ ص.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

ابوترابیان، حسین. «استعمار فرهنگی و ماهواره؛ فرهنگ شفاهی و عقل مجرد ما». گزارش، مهر ۱۳۷۶ شماره ۸۰. ص ۳۸ ۴۱.

ابوترابیـان، حسـین. «راز مانـدگاری یـا میرائی فرهنـگ هـا و بحثی درباره اصـطلاح تهاجم فرهنگی: چاله های فرهنگ خودی، بستر استعمار فرهنگ است». گزارش, آبان ۱۳۷۹ شماره ۱۱۷. ص ۳۰ ۳۸.

«تلاش فرانسه برای احیای استعمار فرهنگی!». زمانه, خرداد و تیر ۱۳۸۹ دوره جدید شماره ۸۸ و ۸۹. ص ۱۱۹.

حبیبی، حسن. «نگاهی به اسـتعمار و وجوه اقتصادی، سیاسـی، فرهنگی و تمدنی آن». کیهان فرهنگی, مرداد ۱۳۶۳ شماره ۵. ص ۲۲ ۲۵.

دوست محمدی، هادی. «اسـتعمار فرهنگی برنده ترین حربه اسـتعمار». درسهایی از مکتب اسلام, فروردین ۱۳۶۲، سال ۲۳ شماره ۱. ص ۵۸ ۶۱.

دوست محمدی، هادی. «اسـتعمار فرهنگی در گذشـته و حال». درسـهایی از مکتب اسلام, اردیبهشت ۱۳۶۲، سال ۲۳ شماره ۲. ص ۲۳ ۲۷.

«شـریعتی مهاجم بزرگ، علیه اسـتعمار فرهنگی (بمناسـبت پنجمین سالگرد دکتر علی شریعتی)». جهاد، ۲۲ خرداد ۱۳۶۱ شماره ۳۴. ص ۳۸ ۳۹.

ص: ۲۰

علوی طباطبایی، ابوالحسن. «ریشه یابی استعمار فرهنگی غرب در سینمای ایران». کیهان فرهنگی, اردیبهشت ۱۳۶۴ شماره ۱۴. ص ۲۶ ۳۰.

هاشمی رفسنجانی، علی اکبر. «استعمار فرهنگی در جهان سوم و صدور انقلاب اسلامی». دانشگاه انقلاب, ۱۵ مهر ۱۳۶۶ شماره ۴۶. ص ۲۰ ۲۶.

ص: ۲۱

امپریالیسم فرهنگی

اشاره

امپریالیسم فرهنگی

امپریالیسم فرهنگی گونه ای از امپریالیسم است که می توان آن را به این صورت تعریف کرد: کاربرد قدرت سیاسی و اقتصادی برای پراکندن ارزش ها و عادت های فرهنگ متعلق به آن قدرت در میان مردمی دیگر و به زیان فرهنگ آن مردم. امپریالیسم فرهنگی می تواند یاری دهنده امپریالیسم سیاسی و اقتصادی باشد. چنانکه، مثلاً فیلم های آمریکایی برای فرآورده های آمریکایی تقاضا پدید می آورند.(۱) بدین لحاظ امپریالیسم فرهنگی، به استفاده از قدرت سیاسی و اقتصادی، برای قبولاندن ارزش های فرهنگی متعلق به قدرت استعمارگر در میان مردم جامعه هدف گفته می شود که بطور مستقیم فرهنگ آن جامعه را مورد یورش قرار می دهد. بدین وسیله که با ترویج کردن الگوها و راه و رسم زندگی مصرفی و تجمل گرا و عقایدی که توجیه کننده ارزش های فرهنگ تحمیلی باشند و نیز پرورش تحصیل کردگان وابسته، از شیوه های تحقق این امر است. در ادامه برخی از کتاب ها و مقالاتی که به این موضوع پرداخته اند، معرفی می گردد:

۱- آشوری، داریوش. دانشنامه سیاسی. چاپ شانزدهم، تهران: نشر مروارید، ۱۳۸۷، ص۲۷.

ص: ۲۲

الف. کتابها

الف. کتابها

تاملینسون، جان. امپریالیسم فرهنگی: معرفی انتقادی. ترجمه مؤسسه خط ممتد اندیشه. تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۰. ۲۸۰ ص.

دفتر سیاسی سازمـان عقیـدتی سیاسـی نیروی انتظـامی. بررسـی عملکرد امپریالیسم فرهنگی. تهران: سازمان عقیـدتی سیاسـی نیروی انتظامی، دفتر سیاسی، ۱۳۷۳. ۴۸ ص.

رضایی، علی اکبر. فرهنگ امپریالیسم: جنگ روانی و تکنیک های مورد استفاده. تهران: ایلیاگستر، ۱۳۸۷. ۱۷۵ ص.

سعیـد، ادوارد دبلیو. فرهنـگ و امپریالیسم: بررسـی فرهنگی سـیاست امپراطوری. ترجمه اکبر افسـری. تهران: توس: مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها، ۱۳۸۲. ۵۴۳ ص.

کارنوی، مارتین. آموزش و پرورش در خدمت امپریالیسم فرهنگی. ترجمه محبوبه مهاجر. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۷. ۴۰۷ ص.

کارنوی، مارتین. تعلیم و تربیت در خدمت امپریالیسم فرهنگی. ترجمه حسن پاشا شریفی. تهران: روش نو، ۱۳۶۵. ۴۹۱ ص.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

آلتشول، جی هربرت. «خبرگزاری ها و امپریالیسم فرهنگی». مترجم مارلین آرین. رسانه، پاییز ۱۳۷۱، شماره ۱۱، ص ۸ ۱۷.

ایزدی، فؤاد و عبـاس کاردان. «جنگ نرم دموکراسـی سازی امریکایی و نظریه امپریالیسم فرهنگی». راهبرد فرهنگ، زمسـتان ۱۳۹۰، شماره ۱۶، ص ۷۷ ۱۰۶.

ذکایی، محمدسعید. «جامعه شناسی: امپریالیسم فرهنگی». رسانه، زمستان ۱۳۷۰، شماره ۸، ص ۴ ۱۳.

راس کاپ، دیوید. «در ستایش امپریالیسم فرهنگی تأثیر جهانی شدن به

ص: ۲۳

فرهنگ»، مترجم میثم اللهیاری. پژوهشنامه حقوق اسلامی، زمستان ۱۳۸۰، شماره ۵، ص ۳۶ ۴۵.

رامپال، کولدیپ ر. «فرهنگی: امپریالیسم فرهنگی یا ضرورت اقتصادی؟». سیاحت غرب، شهریور ۱۳۸۴، شماره ۲۶، ص ۵ ۱۶.

شارگاف، اروین. «نقد ادبی: امپریالیسم فرهنگی». مترجم مهدی توسلی فرید. کلک، مهر ۱۳۶۹، شماره ۷، ص ۸۵ ۹۰.

شرف الدین، سید حسین. «جهانی شدن؛ یکسان سازی یا تنوع فرهنگی و سیاست های ملی». معرفت، اسفند ۱۳۸۶، شماره ۱۲۳، ص ۳۵ ۵۸.

شیلر، هربرت. «رسانه ها و امپریالیسم فرهنگی». سیاحت غرب، دی ۱۳۸۳، شماره ۱۸، ص ۳۵ ۳۹.

کروس، راب. «فرهنگی: امپراتوری آمریکا و امپریالیسم فرهنگی». سیاحت غرب، بهمن ۱۳۸۴، شماره ۳۱، ص ۵ ۱۸.

کلیفورد. جی. کریستیانز. «اخلاق رسانه ای (مبارزه اخلاق رسانه ای با امپریالیسم فرهنگی)». رسانه، پاییز ۱۳۷۵، شماره ۲۷، ص ۳۰ ۳۳.

محمدی، علی. «امپریالیسم فرهنگی و هویت فرهنگی. مترجم حسین بشیر». کیهان فرهنگی، خرداد ۱۳۸۲، شماره ۲۰۰، ص ۳۸ ۴۳.

مقدمی، حمید. «امپریالیسم فرهنگی و عدالت جهانی: چالشی برای لیبرال ها». ضمیمه خردنامه همشهری، بیستم مهر ۱۳۸۴، شماره ۷۰، ص ۷.

مک چسنی، روبرت دبلیو. «فرهنگی: رسانه های جهانی، نئولیبرالیسم و امپریالیسم». سیاحت غرب. آبان ۱۳۸۴، شماره ۲۸، ص ۵ ۲۰.

نجاتی حسینی، سید محمود. «جهانی شدن امپریالیسم فرهنگی و اسلام

ص: ۲۴

سیاسی در خاورمیانه». مطالعات خاورمیانه، پاییز و زمستان ۱۳۸۷، شماره ۵۴ و ۵۵، ص ۶۵ ۹۴.

ولی، وهاب. «امپریالیسم و تخریب فرهنگی اقتصادی در جهان سوم»، فرهنگ، پاییز ۱۳۷۱، شماره ۱۲، ص ۶۳ ۱۱۲.

ص: ۲۵

پلورالیسم فرهنگی

اشاره

پلورالیسم فرهنگی

پلورالیسم در لغت به معنای تکثر و چندگانگی است. این واژه در آغاز در عرصه سنتی کلیسا مطرح شد. شخصی را که دارای منصب گوناگون در کلیسا بود، پلورالیست مینامیدند(۱). به طور کلی، تکثرگرایی به معنی پذیرش

و بها دادن به آن است. اما تکثرگرایی فرهنگی که به مسأله نحوه مواجه شدن با ناهمگنی مربوط می شود، ضمن تأکید بر به رسمیت شناختی کثرت و تعدد فرهنگ ها، مذاهب و نحله های فکری موجود در جامعه، احترام گذاردن به حقوق مخالفین در حیطه رفتارهای اجتماعی و تحمّل اندیشه های متعدد همدیگر را مورد توجه قرار می دهد. در آموزه های اسلامی در کنار توصیه در باب مدارا با فرقه های مختلف و فرهنگ های گوناگون، در مواردی همچون جلوگیری از انحرافات دینی و اجرای حدود الهی، مدارا یا تسامح و تساهل در آنها نکوهش شده و به قاطعیت و ایستادگی سفارش شده است. جهت آشنایی و مطالعه بیشتر در این خصوص، منابع نشر یافته در ادامه ارائه و معرفی می گردد:

۱- محمدرضا باطنی، فرهنگ معاصر انگلیسی به فارسی، تهران، فرهنگ معاصر، چاپ هفتم، ۱۳۷۵

ص: ۲۶

الف. کتابها

الف. کتابها

اشنایدر، سوزان و ژان لویی بارسو. مدیریت در پهنه فرهنگ ها. ترجمه: محمد اعرابی و داود ایزدی. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی، ۱۳۷۹. ۴۶۲ ص.

تیلور، چارلز و دیگران. چند فرهنگ گرایی: بررسی سیاست شناسایی. ترجمه طاهر خدیو، سعید ریزوندی. تهران: رخداد نو، ۱۳۹۲. ۱۸۵ ص.

حسینی بهشتی، علی رضا. بنیاد نظری سیاست در جوامع چند فرهنگی. تهران: بقعه، مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها، ۱۳۸۰. ۳۲۶ ص.

ربانی گلپایگانی، علی. تحلیل و نقد پلورالیسم دینی. تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۷۸. ۱۸۸ ص.

شایگان، داریوش. افسون زدگی جدید: هویت چهل تکه و تفکر سیار. مترجم فاطمه ولیانی. تهران: نشر و پژوهش فرزان روز، ۱۳۸۰. ۵۱۱ ص.

شریفان، ستاره. حمایت از تنوع فرهنگی در حقوق بین الملل. تهران: آریان قلم، ۱۳۹۲. ۱۸۵ ص.

صادقی، هادی. پلورالیسم: دین، حقیقت، کثرت. قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، معاونت امور اساتید و دروس معارف اسلامی، ۱۳۷۷. ۱۲۵ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. انسجام ملی و تنوع فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۸. ۴۱۷ ص.

صباغیان، علی. شکست چندفرهنگ گرایی و مسلمانان اروپا. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات: دانشگاه تهران. مؤسسه مطالعات آمریکای شمالی و اروپا، ۱۳۹۲. ۱۸۷ ص.

عزیزان، مهدی. پلورالیسم فرهنگی: از نظر اندیشمندان غربی، مسلمان و فرهنگ اسلام. قم: سوم شعبان، ۱۳۸۶. ۲۷۸ ص.

عشماوی، فرید و فیلیپ رابرت هریس. مدیریت چند فرهنگی. مترجم محمدرضا ذبیحی؛ علی رضا کتابی. مشهد: آهنگ قلم، ۱۳۸۴. ۲۸۴ ص.

ص: ۲۷

کیملیکا، ویل. شهروندی چندفرهنگی. ترجمه ابراهیم اسکافی. تهران: پردیس دانش، ۱۳۹۱. ۲۹۰ ص.

میرانی، گودرز. نظام چندفرهنگی در جامعه جهانی. ترجمه گودرز میرانی. تهران: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، ۱۳۸۵. ۵۰ ص.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

انصاری، منصور. «شهروندی چند فرهنگی؛ نظریه لیبرالی حقوق اقلیتها». مطالعات ملی، زمستان ۱۳۷۹، شماره ۶، ص ۳۰۳ ۳۱۸.

ایزنبرگ، اویگیل. «اعتماد، سیاست چند فرهنگی و نارضایتی سیاسی». مترجم خضر نصراللهی آذر. مطالعات راهبردی، تابستان ۱۳۸۳، شماره ۲۴، ص ۳۱۹ ۳۴۲.

بوچمن، پاتریک جی. «فرهنگ و اجتماع: شکست چند فرهنگی در اروپا». سیاحت غرب، دی ۱۳۸۹، شماره ۸۹، ص ۵ ۸.

تقی لو، فرامرز. «مقالات علمی: تنوع قومی، سیاست چند فرهنگی و الگوی شهروندی: بررسی موردی ایران». مطالعات راهبردی، بهار ۱۳۸۶، شماره ۳۵، ص ۷ ۳۲.

توانا، محمد علی و آریس داودی. «سیاست چند فرهنگی و تعلیم و تربیت ارزش ها: آموزش ارزش های اسلامی در دنیای چند فرهنگی». معرفت، آبان ۱۳۹۱، سال بیست و یکم، شماره ۱۷۹، ص ۴۷ ۵۶.

جنواگی. «اهمیت تعلیم و تربیت چند فرهنگی». مترجم محمد ظاهر فهیمی. جامعه فردا، زمستان ۱۳۸۶، شماره ۴، ص ۲۳۹ ۲۵۰.

جوادی، محمد جعفر. «آموزش چند فرهنگی به مثابه رویکردی در آموزش». تعلیم و تربیت پاییز ۱۳۷۹، شماره ۶۳، ص ۹ ۲۶.

رکس، جان. «اقلیت های قومی و دولت ملی، جامعه شناسی سیاسی جوامع چند فرهنگی». مترجم محمد سعید ذکایی، مطالعات ملی، تابستان ۱۳۸۰، شماره ۸. ص ۱۶۱ ۱۸۶.

ص: ۲۸

ساده، افروز. آمریکا، کشوری چند فرهنگی و بدون هویت. ادبیات داستانی، مهر و آبان ۱۳۸۲، شماره ۷۳، ص ۸۱.

سپهری، پیون و کوروش یزدانی رشوانلویی. «مقدمه ای بر مدیریت تنوع: سازمان های تک فرهنگی و سازمان های چند فرهنگی (۵)». تدبیر بهمن ۱۳۸۹، شماره ۲۲۵، ص ۸۱ ۸۴.

عالم زاده، هادی و حسن شجاعی مهر. «تنوع فرهنگی آیینی در فرارودان پیش از اسلام». جستارهای تاریخی، پاییز و زمستان ۱۳۹۰، شماره ۴، ص ۶۳ ۹۴.

قانعی راد، سید محمد امین. «اوتوپیای مشارکتی در نظریه چند فرهنگی آینده اندیشی». آیین، آبان ۱۳۸۹، شماره ۳۲ و ۳۳، ص ۶۰ ۷۱.

قره داغی، علی. «فراشناخت و کارآمدی چند فرهنگی: توسعه الگوی مشاوره شغلی فرهنگ محور (۲)». رشد مشاور مدرسه، بهار ۱۳۸۸، شماره ۱۵، ص ۲۰ ۲۲.

گیلبرت، جرمی. «گفتمان چند فرهنگی ضمنی: آیا نهادهای ناظر بر معاهدات حقوق بشر از چند فرهنگ گروی حمایت می کنند؟». حقوق بشر، بهار و تابستان ۱۳۸۸، شماره ۷، ص ۱۹ ۳۰.

مشایخی، علی رضا. «زندگی در جهان چند فرهنگی». فرهنگ و آهنگ. فروردین ۱۳۸۴، شماره ۳، ص ۸ ۱۱.

هافستده، گرت. «بقاء در جهان چند فرهنگی». مترجمان اسماعیل کاوسی و علی رشیدپور. راهبرد، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۴۵، ص ۳۰۱ ۳۱۶.

ص: ۲۹

تجارت فرهنگی

اشاره

تجارت فرهنگی

ورود مفاهیمی چون صنایع فرهنگی، کالاهای فرهنگی و بازار فرهنگ به ادبیات علوم اجتماعی، حکایت از پدیدهای دارد که محصول همگرائی و هم پوشانی دو قلمرو اقتصاد و فرهنگ است. بررسی آثار جهانی شدن بر تجارت کالاهای فرهنگی نیز نشان میدهد که چگونه پدیده فرهنگ، تحت تأثیر فشار تحولات اقتصادی از جمله فشار بازار جهانی، در حال دگرگونی است. فرض بر آن است که با محو شدن مرزهای اقتصاد و فرهنگ، و سلطه روزافزون قاعده بازی اقتصاد بر فرهنگ، کارکرد و معنا و ساختار فرهنگ و در نتیجه جایگاه فرهنگ در زندگی انسان، در حال دگرگونی است. بدین لحاظ تجارت فرهنگی یا بازار کالاهای فرهنگی امروزه یکی از پررونقترین بازارهای سودآور در دنیاست و به ویژه از سوی جوامعی که سعی در سلطهیابی معنوی و مادی بر کشورهای دیگر را دارند، مورد توجه قرار گرفته است. در سال های اخیر کتابها و مقالات متعددی درباره تجارت فرهنگی تدوین و انتشار یافته که در ادامه بخشی از این نظرات و ایدهها در خصوص تبیین ابعاد مختلف موضوع فهرست شده است:

ص: ۳۰

الف. کتابها

الف. کتابها

باباخانی، لیلا. فعالیت های فرهنگی. تهران: ساکو، ۱۳۹۱. ۲۰۷ ص.

حسینی پور سی سخت، نیکنام و سهیلا کیاسی. صنایع فرهنگی، صنایع خلاق. سی سخت: فرهنگ مانا، ۱۳۹۲. ۱۸۸ ص.

حسینی پور سی سخت، نیکنام. نگاهی به فرهنگ، فعالیت فرهنگی و صنایع فرهنگی. تهران: زیتون سبز، ۱۳۸۹. ۳۷۶ ص.

سازمان اسلامی آموزشی، علمی، فرهنگی آیسسکو. بررسی راه های گسترش صنایع فرهنگی در جهان اسلام. تهران: کمیسیون ملی آیسسکو در جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۷. ۳۸ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. صنایع فرهنگی. ه سفارش پژوهشکده تحقیقات راهبردی گروه پژوهشی فرهنگی و اجتماعی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۹۰. ۱۶۹ ص.

فرارو، گری. انسان شناسی فرهنگی: بعد فرهنگی تجارت جهانی. ترجمه غلامعلی شاملو. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، ۱۳۷۹. ۱۶۴ ص.

ملکی فر، عقیل و مرضیه کیقبادی. فرصت تاریخی صنایع فرهنگی (صنایع خلاق). تهران: آینده پژوه، ۱۳۸۹. ۱۶۰ ص.

موحدی، مسعود. تحلیل عوامل فرهنگی تاثیرگذار بر پذیرش تجارت الکترونیکی در صنایع کوچک و متوسط ایران. تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی، ۱۳۹۱. ۳۶۰ ص.

موسوی نژاد، مهدی. آداب تجارت در ژاپن با رویکرد فرهنگی (همراه با اطلاعات سفر به ژاپن). مهرشهر: سید مهدی موسوی نژاد، ۱۳۸۸. ۱۵۲ ص.

یونسکو صنایع فرهنگی مانعی بر سر راه آینده فرهنگ. ترجمه مهرداد وحدتی. تهران: مؤسسه پژوهشی نگاه معاصر؛ مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها، ۱۳۸۰. ۴۲۵ ص.

ص: ۳۱

تحولات فرهنگی

اشاره

تحولات فرهنگی

فرهنـگ به عنوان یـک عنصـر اجتمـاعی، دائمـاً در حـال تغییر و تحول است و خصـلت پویـائی دارد. مکانیسم پویائی فرهنگ هم به تـأثیرات داخلی جنبه هـای مـادی و معنـوی فرهنـگ و هم به تـأثیرات عوامـل خـارجی مرتبـط می باشـد. تحول فرهنگی را مجموعه تغییراتی دانسـتهاند که در طول یک دوره نسـبتاً طولانی در بیشتر وجوه و ابعاد فرهنگ و در خارج از چهارچوب پـذیرفته شده نظام فرهنگی صورت می گیرد. به بیان دیگر «هرگاه عناصـر و مجموعه های فرهنگی تازه ای در یک فرهنگ پدیـدار شونـد و بر اثر آن محتوا و ساختار آن فرهنگ دگرگون شود، دگرگونی فرهنگی پدیـد می آید.(۱) بسیاری از پژوهشگران اعتقاد دارند که با بررسی فرهنگ مردم یک سـرزمین میتوان به چگونگی آفرینش و سـیر انـدیشه و جهان بینی و ابـداعات و نیروی جنبش و تحرک فکری و جسمی موجود ارگانیکی به نام جامعه پی برد. در ادامه تعدادی از منابع مرتبط با این حوزه معرفی می گردد:

۱- کوئن، بروس. درآمدی بر جامعه شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، چاپ پنجم، تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲، ص ۴۳.

ص: ۳۲

الف. کتابها

الف. کتابها

افروغ، عماد. چالش های کنونی ایران. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، ۱۳۸۰. ۳۸۸ ص.

افروغ، عماد. رنسانسی دیگر. تهران: کتاب آشنا، ۱۳۸۱. ۴۱۱ ص.

امامی نوری، محمد. تحولات آموزشی و فرهنگی. تهران: سعید نو(چاپخانه)، ۱۳۵۶. ۲۶۲ ص.

بنیانیان، حسن. چیستی/ ضرورت/ آثار پیوست فرهنگی: طرح های مهم. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۲. ۱۹۰ ص.

حقدار، علی اصغر. تحولات فرهنگی و سیاسی ایران معاصر در گفت وگو با علی اکبر حقدار. تهران: ثالث، ۱۳۸۸. ۲۰۸ ص.

عبدی، عباس و محسن گودرزی. تحولات فرهنگی در ایران. تهران: علم، ۱۳۸۸. ۳۰۴ ص.

عسگری، علی. درآمدی بر کارنامه فرهنگی انقلاب اسلامی. تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۸. ۱۳۶ ص.

فاضلی، نعمت الله. تاریخ فرهنگی ایران مدرن: گفتارهایی در زمینه تحولات گفتمانی ایران امروز از منظر مطالعات فرهنگی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۲. ۴۳۲ ص.

فاضلی، نعمت الله. مدرن یا امروزی شدن فرهنگ ایران: رویکردی انسان شناسی و مطالعات فرهنگی. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۷. ۳۸۳ ص.

فرحبخش، محمدجواد و علی رضا کاظمی. تحولات فرهنگی سیاسی تاریخ اسلام و ایران در قرن پنجم هجری. مشهد: قلم آذین رضا، ۱۳۹۳. ۱۵۰ ص.

قمری، احسان. تاثیر تحولات فرهنگی بر توسعه اقتصاد. تهران: پیام بهروش، ۱۳۸۵. ۲۰۹ ص.

محمدنیاکان، علی و عظیم ایدی. تحولات فرهنگی استان ایلام در سه دهه اخیر (۱۳۶۰-۱۳۸۰). ایلام: جوهر حیات، ۱۳۹۱. ۲۶۸ ص.

ص: ۳۳

هاشـمیان، احمـد. تحولـات فرهنگی ایران در دوره قاجـاریه و مـدرسه دار الفنون. تهران: مؤسـسه جغرافیایی و کارتوگرافی سـحاب، ۱۳۷۹. ۱ ج.

همایش بررسـی سـیر تحولات فرهنگی کردسـتان ایران در دو دهه گذشـته. مرکز نشر فرهنگ و ادبیات کردی. ارومیه: صلاح الدین ایوبی، ۱۳۸۰. ۱۲۰ ص.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

امیرابراهیمی، مسرت. «تحولات فرهنگی اجتماعی جوانان جنوب شهر». گفت وگو، بهار ۱۳۷۷، شماره ۱۹، ص ۳۹ ۵۴.

امین، سید حسن. «برآمدن رضا شاه و تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی». حافظ، فروردین ۱۳۸۳، شماره ۱، ص ۴۳ ۴۷.

آموزگار، محمـدحسن. «در رابطه با پانزده خرداد: تحولات فرهنگی بعـد از انقلاب اسـلامی ایران». پیوند، خرداد ۱۳۶۴، شماره ۶۸، ص ۱۲ ۱۷.

پسـتمن، نیـل. «نقش تکنولوژی و رسـانه های همگانی در تحولات فرهنگی». مترجم شـهروز رسـتگار نامـدار. نمایه پژوهش، بهار و تابستان ۱۳۸۲، شماره ۲۶ ۲۵، ص ۳۲۵ ۳۳۴.

«تحولات فرهنگی ایران». بخارا، آذر و دی ۱۳۸۱، شماره ۲۷، ص ۲۹۱ ۲۹۲.

حکیمیان، هادی. «تحولات فرهنگی یزد: از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲». پیام بهارستان دوره دوم، پاییز ۱۳۸۸، شماره ۵، ص ۵۹۴ ۶۰۶.

رودباری، لواء. «تحولات فرهنگی در شمال آفریقا». مطالعات آفریقا دوره قدیم، تابستان ۱۳۷۴، شماره ۳، ص ۲۸۵ ۲۹۲.

زمردی، حمیرا. «پیشـینه تحولات و دگردیسـی فرهنگی آثار مکتوب پیش از اسـلام». پژوهش های ایران شناسی، پاییز و زمستان ۹۰، شماره ۱، ص ۱۳ ۲۲.

ص: ۳۴

زیاری، کرامت الله. «تحولات اجتماعی فرهنگی ناشی از انقلاب صنعتی در توسعه فضایی تهران». جغرافیا و توسعه، تابستان ۱۳۸۲، شماره ۱، ص ۱۵۱ ۱۶۴.

صبوحی، فرحناز و زهره سلیمی. «فرهنگی: قطب های علمی، شکل گیری و تحولات آن». برنامه، ۳ آذر ۱۳۸۶، شماره ۲۴۲، ص ۲۸ ۳۰.

غضنفری، فیروزه. «سیر تاریخی ارتباط متقابل تحولات فرهنگی، علمی و تکنولوژیک». رهیافت، پاییز ۱۳۷۹، شماره ۲۱. ص ۶۲ ۶۹.

فرهمند، یونس. «مرکز علمی جندی شاپور و جایگاه آن در تحولات فرهنگی مسلمانان». تاریخ و تمدن اسلامی، تابستان ۱۳۸۴، شماره ۱، ص ۳ ۲۰.

فولادوند، عزت الله. «روشنفکران و تحولات فرهنگی». بازتاب اندیشه، شهریور ۱۳۷۹، شماره ۶، ص ۱۲ ۱۷.

کجباف، علی اکبر و مهدی مهر علی زاده. «جایگاه و نقش آیت الله بروجردی در تحولات فرهنگی پس از کودتای ۲۸ مرداد». پژوهشنامه انقلاب اسلامی، زمستان ۱۳۸۷، شماره ۱۵، ص ۱ ۱۶.

«گزارش یک کتاب: تحولات فرهنگی تایلند». چشم انداز ارتباطات فرهنگی، آذر ۱۳۸۳، شماره ۱۲، ص ۷۲ ۷۵.

منتظمی، علی. «درآمدی بر تحولات فرهنگی ایران و مصر». مطالعات آفریقا دوره قدیم، تابستان ۱۳۷۴، شماره ۳، ص ۳۰۵ ۳۲۰.

نیک خواه قمصری، نرگس و مژگان دستوری. «بازنمود تحولات فرهنگی در مناسک عزاداری زنانه». مطالعات فرهنگی و ارتباطات، بهار ۱۳۹۱، شماره ۲۶، ص ۲۲۹ ۲۴۷.

ص: ۳۵

تقابل فرهنگی

اشاره

تقابل فرهنگی

گونـاگونی فرهنـگ انسـانی، همواره در طول تاریـخ چشـمگیر بوده است. ارزش هـا و هنجارهای رفتار از فرهنگی به فرهنگ دیگر بسـیار فرق می کنند و اغلب به شـیوه ای اساسی با آنچه مردم جوامع مختلف طبیعی می پندارند، تفاوت آشکار دارند. شاید تعریفی که به طـور کلی بتوان برای برخورد فرهنگهـا ذکر نمود، تـأثیری باشـد که جوامع مختلف در تبادلاـت خود بر یکـدیگر دارنـد. البته معمولاًـ این تـأثیر از فرهنـگ جوامع پیشـرفته تر نشأت می گیرد و معمولاً در ابتـدا با مقاومت از طرف جوامع غیر پیشـرفته مواجه می شود. برخی معتقدنـد فرهنـگ هـا در برخورد بـا یکـدیگر، نـاگزیر نبایـد به جنگ و ویرانگری بیانجامنـد، بلکه می تواننـد متقابلاً از یکـدیگر بیاموزنـد و سرچشـمه زایش و باروری روحی و معنوی بزرگی گردنـد. در ادامه برخی از منابعی که در موضوع برخورد یا تقابل فرهنگی و کنکاش در ابعاد مختلف آن انتشار یافته است، جهت بهرهگیری کارشناسان و پژوهشگران ارائه می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

اسحاقی، حسین. اصالت جاوید: گفت وگوی تمدن ها در بوته نقد. تهیه مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما. قم: بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۲. ۱۹۱ ص.

ص: ۳۶

باش، حسن. برخورد تمدن ها: سرنوشت حتمی یا ننگ بشری. ترجمه محمدتقی علوی، جلیل محمدی. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۸۹. ۳۳۱ ص.

جمعی از نویسندگان. آینده فرهنگ ما. ترجمه زهرا فروزان سپهر. تهران: مؤسسه فرهنگی آینده پویان تهران، ۱۳۷۸. ۲۸۰ص.

حقیقت، صادق. گفت وگوی تمدن ها و برخورد تمدن ها. قم: مؤسسه فرهنگی طه، ۱۳۷۸. قم: مؤسسه فرهنگی طه، ۱۳۷۸. ۱۰۸ ص.

علمداری، کاظم. حران جهانی و نقدی بر نظریه برخورد تمدن ها و گفت وگوی تمدن ها. تهران: توسعه، ۱۳۸۱. ۳۴۴ ص.

فرایلیچ، جاشوا دی. و راب تی. گوئرت. مهاجرت، تضاد فرهنگی، جرم و تروریسم. مترجم فاطمه صداقت. مشهد: سبحان توس، ۱۳۹۱. ۴۰۰ ص.

قائد شرفی، محمد. ظلم، جهل و برزخیان زمین: نجوا و فریادها در برخورد فرهنگها. تهران: طرح نو، ۱۳۸۹. ۳۹۷ ص.

قطب، محمد. گفت وگو با پیکار تمدن ها. مترجم حسن مبینی. ساری: مرکز انتشارات توسعه علوم، ۱۳۷۹. ۱۵۸ ص.

کاشانی، حمید. گفت وگو، یا، جنگ تمدن ها. تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات یادواره اسدی، ۱۳۸۱. ۲۵۱ ص.

کشاورز، عیسی. تبلیغات و فرهنگ (مرزهای تعامل و تقابل). تهران: سیته، ۱۳۹۰. ۲۱۸ص.

مردن، سایمون و احمد علیخانی. تقابل فرهنگی در روابط بین الملل اسلام و غرب. تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، دانشکده فرماندهی و ستاد، دوره عالی جنگ، ۱۳۷۹. ۷۶ ص.

معینی، جهانگیر. موانع نشانه شناختی گفت وگوی تمدن ها. تهران: مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها؛ هرمس، ۱۳۸۰. ۱۷۱ ص.

میرصادقی، سیدمهدی. گذر و نظری بر تمدن ها. تهران: سید مهدی میرصادقی، ۱۳۹۰. ۲۸۰ ص.

ص: ۳۷

توسعه فرهنگی

اشاره

توسعه فرهنگی

توسعه فرهنگی عبارت است از ایجاد تحول و خلق ارزش ها، روابط اخلاقی و هنجارهای مناسب که برای ارضای نیازهای آدمی، زمینه های لازم را در قالب اجتماع فراهم می کند. فرایند توسعه فرهنگی از طریق تحول و دگرگونی در عناصر فرهنگی یک جامعه معین صورت می پذیرد و بر اثر آن، جامعه کنترل موثرتری را بر محیط طبیعی و اجتماعی خود اعمال می کند. یونسکو توسعه فرهنگی را چنین تعریف می کند: توسعه و پیشرفت زندگی یک جامعه با هدف تحقق ارزش های فرهنگی، به صورتی که با واقعیت کلی

و اجتماعی هماهنگ شده باشد.(۱) بنابراین توسعه فرهنگی باعث رشد آگاهیها، قابلیتها و امکانات هر قوم در برآوردن نیازهای مادی و معنوی و ایجاد شرایط تعامل مطلوب بین فرهنگ ها می گردد. جهت آشنایی بیشتر پژوهشگران با ابعاد مختلف این موضوع، برخی از کتاب ها و مقالاتی که در این حوزه انتشار یافتهاند، در ادامه فهرست شده است:

۱- پهلوان، چنگیز. فرهنگ شناسی: گفتارهایی در زمینه فرهنگ و تمدن. چاپ دوم. تهران: نشر قطره، ۱۳۸۲.

ص: ۳۸

الف. کتابها

الف. کتابها

آموزش عالی، برنامه ریزی و توسعه فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۹۲. ۱۵۱ ص.

بیرانوند، علی و ملیحه نیک کار. کتابخانه های عمومی و توسعه فرهنگی. تهران: چاپار، ۱۳۹۱. ۲۰۶ ص.

حاجیلو، شهناز. توسعه فرهنگی از دیدگاه امام علی علیه السلام . قم: دفتر نشر نوید اسلام، ۱۳۸۸. ۱۸۴ ص.

راد، فیروز و ناهید جهانی نسب. جامعه شناسی توسعه فرهنگی (کندوکاوها و پنداشته های شریعتی). تهران: چاپخش، ۱۳۸۱. ۴۱۶ ص.

رضوانی، اصغر. توسعه فرهنگی در آسیا و کشورهای عربی. تهران: شعاع، ۱۳۸۰. ۲۵۶ ص.

شاه کویی، فاطمه. توسعه فرهنگی از منظر قرآن و روایات. ساری: روجین مهر، ۱۳۹۰. ۲۵۰ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. توسعه فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۹. ۱۶۱ ص.

عزیزآبادی فراهانی، فاطمه. توسعه فرهنگی و رسانه ملی طراحی مدل اندازه گیری تاثیر رسانه ملی در توسعه فرهنگی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، معاونت پژوهشی، دفتر گسترش تولید علم، ۱۳۸۹. ۴۳۰ ص.

غاربی کلخوران، اکبر. درآمدی بر توسعه فرهنگی (از دیدگاه قرآن و سنت). اردبیل: محقق اردبیلی، ۱۳۸۸. ۲۰۰ ص.

فرسیو، سهراب. توسعه فرهنگی و صنعتی با یاری هنرها. تهران: ماتیکان، ۱۳۸۴. ۱۰۳ ص.

کاوسی، اسماعیل و محمدرضا حقیقی، الهه حیدری زاده. فناوری های اطلاعات و ارتباطات، آموزش و توسعه فرهنگی. تهران: مشق شب، ۱۳۹۲. ۱۲۰ ص.

ص: ۳۹

منصورنژاد، محمد. دین و توسعه فرهنگی، سیاسی و اقتصادی. تهران: علوم نوین: جهاد دانشگاهی، پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی، ۱۳۸۷ ۱۳۷۹. ۲ ج.

همایش قرآن و توسعه فرهنگی. قرآن و توسعه فرهنگی (مجموعه مقالات). تهران: فرهنگ مشرق زمین، ۱۴۲۴ق. = ۲۰۰۳م. = ۱۳۸۲. ۲ ج.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

اسماعیلی، رضا و آذر قلی زاده و ناهید صباحی. «بررسی و مطالعه تطبیقی توسعه فرهنگی در کشورهای ایران و مالزی». پژوهش نامه، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۸۵، ص ۱۲۷ ۱۵۰.

بابایی فرد، اسدالله. «توسعه فرهنگی و توسعه اجتماعی در ایران». رفاه اجتماعی، تابستان ۱۳۸۹، شماره ۳۷، ص ۵ ۵۹.

پژوهنده، محمد حسین. «توسعه فرهنگی و فرهنگ توسعه در اسلام». پژوهش های اجتماعی اسلامی، مهر و آبان ۱۳۸۰، شماره ۳۰، ص ۱۱۶ ۱۴۰.

جبارزاده، دکتر وحید و مهدی محمد علی تابربائی و هادی حسین نیا. «ضرورت توجه به توسعه فرهنگی از دیدگاه امام خمینی رحمه الله ». نامه پژوهش فرهنگی، تابستان ۱۳۸۹، شماره ۴۲، ص ۵۱ ۷۸.

حبیب پور گتابی، کرم و غلامرضا غفاری. «توسعه فرهنگی زنان (مطالعه موردی: استان قم)». زن در فرهنگ و هنر، زمستان ۱۳۹۰، دوره سوم، شماره ۱۰، ص ۷۷ ۹۶.

حلیمی، محمدحسین. «ضرورت آموزش هنر در روند توسعه فرهنگی». دانشگاه انقلاب، بهار و تابستان ۱۳۷۵، شماره ۱۰۶ و ۱۰۷، ص ۵۱ ۶۲.

حیدری زاده، الهه. «نقش آموزش نوین در توسعه فرهنگی (با تأکید بر مدارس)». پژوهش نامه، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۶۶، ص ۷۷ ۱۱۰.

ص: ۴۰

دمرچیلو، حسین. «کتابخوانی و نقش آن در توسعه فرهنگی». تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، بهار و تابستان ۱۳۸۳، شماره ۵۲ و ۵۳، ص ۳ ۱۳.

عبیری، غلامحسن. «اقتصاد: فرهنگ توسعه و توسعه فرهنگی». بانک و اقتصاد، مرداد ۱۳۸۹، شماره ۱۰۷، ص ۵۷ ۶۳.

قزل باش، ابوعبدالله. «نسبت توسعه فرهنگی با توسعه همه جانبه». چیستا دی و بهمن ۱۳۸۳، شماره ۲۱۴ و ۲۱۵، ص ۳۲۷ ۳۳۱.

کاظم زاده، موسی و کمال کوهی. «نقش وسایل نوین ارتباط جمعی در توسعه فرهنگی». نامه پژوهش فرهنگی، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۴۴، ص ۱۸۳ ۲۱۲.

گیوه چیان، فاطمه. «ملاحظاتی درباره نقش زنان در توسعه فرهنگی». زن در توسعه و سیاست، زمستان ۱۳۸۰، شماره ۲، ص ۱۰۹ ۱۲۴.

محمد خان، مینا. «فرهنگ توسعه یا توسعه فرهنگی». گزارش، خرداد ۱۳۸۳، شماره ۱۵۳، ص ۸۶ ۸۹.

ناظری، مهرداد. «فرهنگ توسعه و توسعه فرهنگی». گزارش، تیر ۱۳۸۷، شماره ۱۹۸، ص ۲۹.

نخعی، حمید. «رابطه توسعه فرهنگی با خلاقیت و نوآوری». پژوهشنامه، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۶۶، ص ۱۷۹ ۱۹۲.

نیک بخت، مرجان. «نقش فن آوری اطلاعات در توسعه فرهنگی». روابط عمومی، بهمن ۱۳۸۸، شماره ۷۰، ص ۶ ۱۱.

ص: ۴۱

تهاجم فرهنگی

اشاره

تهاجم فرهنگی

تهـاجم فرهنگی به معنی انتقـال معانی میان نظام های فرهنگی بـدون رضایت دوطرفه است. به عبارت دیگر، اگر یک نظام فرهنگی، ارزش های خود را با اسـتفاده از قـدرت بر نظام دیگری تحمیل کنـد، تهاجم فرهنگی صورت می گیرد. برخلاف مبادله فرهنگی که در آن نظام ها توسـعه یافته و تغییرات را برمی تابنـد؛ در تهاجم فرهنگی، ارزش های اصـلی هر نظام مورد تردیـد قرار می گیرد و به مرور زمان نظام های ارزشـی و فرهنگی از بین می روند.(۱) فرهنگ های مهاجم معمولاً برای تضعیف و آسیب پذیر کردن فرهنگ دیگر، از روش های جوسازی بهره می برند. در ایران غرب زدگی را عموماً نمونه ای از آسیب پذیری در برابر تهاجم فرهنگی تلقی کرده اند. لذا تهاجم فرهنگی حرکتی حساب شده و با برنامه ریزی دقیق است که با استفاده از شیوه ها و امکانات متعدد برای سست کردن باورهـا، دگرگونی ارزش ها، انحراف انـدیشه ها و نابودی اصول اخلاقی حاکم بر یک جامعه انجام می گیرد. در ادامه برخی از منابعی که در این موضوع تاکنون انتشار یافته است، معرفی می گردد:

۱- روح الامین، محمود. زمینه فرهنگ شناسی. چاپ دوم، تهران: انتشارات عطار، ۱۳۶۸

ص: ۴۲

الف. کتابها

الف. کتابها

آوینی، سیدمرتضی. حلزون های خانه به دوش. تهران: واحه، ۱۳۹۲. ۱۶۷ ص.

اداره کل پژوهش و آموزش سیما. تهاجم فرهنگی. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش، ۱۳۸۸. ۵۳۶ ص.

افتخاری، اصغر و علی اکبر کمالی. رویکرد دینی در تهاجم فرهنگی. تهران: سازمان مدارك فرهنگی انقلاب اسلامی، گروه انتشارات، ۱۳۷۷. ۲۱۷ ص.

افشاری، امیرمسعود. اندلس نشینان. تهران: گنج عرفان، ۱۳۸۳. ۲۸۸ ص.

الهی، غلامحسین. شبیخون فرهنگی و دفاع از دین نبوی صلی الله علیه و آله . تهران: نسیم الهی، ۱۳۸۵. ۲۴۸ ص.

امیری، ابوالفضل. تهدید نرم: تهاجم فرهنگی، ناتوی فرهنگی. تهران: پگاه، ۱۳۸۸. ۱۵۲ ص.

بحرینی، مرضیه السادات. جوانان و تهاجم فرهنگی. اصفهان: شهید حسین فهمیده، ۱۳۸۱. ۱۵۹ ص.

بلخاری، حسن. تهاجم، یا، تفاوت فرهنگی. تهران: حسن افرا، ۱۳۷۸. ۱۶۹ ص.

بهزادی، زهرا. تهاجم فرهنگی و حلقه گمشده حیات. کرمان: زهرا بهزادی، ۱۳۹۰. ۲۰۰ ص.

پارسا، غلامعلی. امام حسین علیه السلام شهید تهاجم فرهنگی. مشهد: نشر الف، ۱۳۸۱. ۲۱۶ ص.

پارسا، غلامعلی. امام سجاد علیه السلام قهرمان مبارزه با تهاجم فرهنگی. مشهد: نشر الف، ۱۳۸۵. ۱۱۵ ص.

تقی پور، حسین. راهکارهای قرآن در تقابل با ناتوی فرهنگی. قم: آثار امین، ۱۳۸۸. ۲۸۳ ص.

جان نثار، محمد. مقابله با تهاجم فرهنگی با نگرشی بر سیره عملی شهدا. تهران: سامان دانش، ۱۳۹۲. ۱۶۲ ص.

حسینی اصفهانی، سید مرتضی. راه های تهاجم فرهنگی و مبارزه با آن. قم: فرهنگ قرآن، ۱۳۸۲. ۲۸۰ ص.

ص: ۴۳

حکمی، محمد و محمدرضا چنگیز. جستاری در سازگاری میان فرهنگی. کرج: سرافراز، ۱۳۹۲. ۱۱۷ ص.

حلاج نیشابوری، محسن. تهاجم فرهنگی. تهران: تضمین دانش، ۱۳۸۲. ۱۹۲ ص.

خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران. فرهنگ، تهاجم فرهنگی و راه های مقابله در آیینه رهنمودهای رهبر انقلاب اسلامی. تهران: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، ۱۳۸۲. ۲۸۸ ص.

خدایاری، محمدحسین. پاسدار هویت خویش باشیم. رشت: محمدحسین خدایاری، ۱۳۸۱. ۲۳۶ ص.

رزاقی، ابراهیم. الگوی مصرف و تهاجم فرهنگی. تهران: چاپخش، ۱۳۷۴. ۲۹۵ ص.

شفیعی سروستانی، اسماعیل. تهاجم فرهنگی و نقش تاریخی روشنفکران. تهران: کیهان، ۱۳۷۸. ۲۷۹ ص.

طباطبایی، محمدتقی. شبیخون فرهنگی. یزد: محمدتقی طباطبایی، ۱۳۸۹. ۳۲۰ ص.

طهماسبی، احمد. شبیخون فرهنگی. قم: یاقوت، ۱۳۸۱. ۱۳۶ ص.

عدالتی، منوچهر. فرهنگ، تبادل و تهاجم فرهنگی. مشهد: واقفی، ۱۳۷۸. ۱۸۴ ص.

کریم پور آکردی، غلامرضا. تهاجم فرهنگی و استراتژی جنگ نرم. تهران: زعیم، ۱۳۹۲. ۲۳۰ ص.

مرتضی طلایی... و دیگران. امنیت فرهنگی. خوراسگان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، ۱۳۹۱. ۳۷۵ ص.

مرسلی، فاطمه. تهاجم خاموش: واکاوی پروژه جنگ نرم بر ضد انقلاب اسلامی. تهران: اسرار قلم، ۱۳۸۹. ۲۵۶ ص.

مصباح، محمدتقی. تهاجم فرهنگی: برگرفته از سخنرانی های استاد محمدتقی مصباح یزدی. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)، انتشارات، ۱۳۸۹. ۱۷۶ ص.

ص: ۴۴

مطهرنیا، مهدی. فرهنگ دفاع و دفاع فرهنگی. تهران: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع، ۱۳۷۸. ۲۳۰ ص.

مویدی، رحیم. نقد و تحلیلی نو از تهاجم فرهنگی و خودکامگی. تبریز: فروغ آزادی، ۱۳۸۰. ۱۱۴ ص.

میرعلی ملک، راضیه. تارهای پنهان بررسی تهاجم های فرهنگی یهود صهیونیسم علیه اسلام ... . قم: فارس الحجاز: آیین احمد ص، ۱۳۹۱. ۲۵۶ ص.

میرزایی قمی، منصور. شبیخون فرهنگی: تعاریف، مظاهر، شیوه ها، نمودها، ضرورت و راههای مقابله با آن. تبریز: احرار، ۱۳۷۷. ۲۶۹ ص.

هرنجی، منصور. ابزارهای تهاجم فرهنگی و راه های مقابله با آن. بابل: انتشارات نوج، ۱۳۹۰. ۲۰۰ ص.

یوسف وند، علی. تهاجم فرهنگی و راههای مقابله با آن. قم: دار النشر اسلام، ۱۳۷۷. ۱۸۱ ص.

ب. مقالات:

ب. مقالات:

آهویی، مهدی. «تهاجم فرهنگی، شکست یا پیروزی». تربیت، اسفند ۱۳۷۲، شماره ۸۶، ص ۱۸ ۲۱.

اسلامی، دکتر حسین. «تهاجم یا تبادل فرهنگی». نامه پژوهش فرهنگی زمستان ۱۳۸۸، شماره ۴۰، ص ۱۱ ۳۴.

انصاری، ابراهیم. «ابعاد اقتصادی اجتماعی تهاجم فرهنگی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، زمستان ۱۳۷۶، شماره ۳، ص ۶۱ ۶۴.

بهار، مهری. «ریشه های شکل گیری تهاجم فرهنگی». مطالعات راهبردی بسیج، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، شماره ۳ و ۴، ص ۳۱ ۴۲.

پیوسته گر، مهرانگیز. «تهاجم فرهنگی و رسانه های گروهی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، زمستان ۱۳۷۶، شماره ۳، ص ۶۵ ۶۸.

ص: ۴۵

تقدیسی، احمد. «جغرافیای سیاسی جهان اسلام و تهاجم فرهنگی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، زمستان ۱۳۷۶، شماره ۳، ص ۱۷ ۲۷.

جمشیدی، محمدحسین. «تهاجم فرهنگی چیست؟». مطالعات راهبردی بسیج، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، شماره ۳ و ۴، ص ۷۵ ۱۱۲.

ریعان، معصومه. «تهاجم فراگیر فرهنگی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی. زمستان ۱۳۷۶، شماره ۳، ص ۴۳ ۴۷.

شاکرین، فاطمه. «سکولاریسم و تهاجم فرهنگی». کتاب نقد، بهار و تابستان ۱۳۸۸، شماره ۵۰ و ۵۱، ص ۷۳ ۱۰۸.

شیخ نوری، محمد امیر. «مهندسی فرهنگی؛ راهکار مقابله با تهاجم فرهنگی». زمانه، تیر ۱۳۸۶، شماره ۵۸، ص ۵۲ ۵۸.

صادقی، نبی. «ابزار و وسائل تهاجم فرهنگی». فرهنگ کوثر، مهر ۱۳۷۷، شماره ۱۹، ص ۱۰ ۱۲.

صادقی، نبی. «ایران و تهاجم فرهنگی غرب». فرهنگ کوثر، دی ۱۳۷۷، شماره ۲۲، ص ۲۶ ۳۰.

صادقی، نبی. «دو راه نوین تهاجم فرهنگی غرب». فرهنگ کوثر، آبان ۱۳۷۷، شماره ۲۰، ص ۶ ۷.

صادقی، نبی. «راه های مقابله با تهاجم فرهنگی غرب». فرهنگ کوثر فروردین ۱۳۷۸، شماره ۲۵، ص ۲۵ ۲۷.

صادقی، نبی. «ویژگی های تهاجم فرهنگی». فرهنگ کوثر، آذر ۱۳۷۷، شماره ۲۱، ص ۲۳ ۲۵.

طباطبایی امیری، فائزه سادات و اکرم محمدیان. «نقش تربیت دینی خانواده در مقابله با تهاجم فرهنگی». طهورا، بهار ۱۳۹۱، شماره ۱۲، ص ۱۱۱ ۱۳۶.

فرزانه، امیر حسن. «تهاجم فرهنگی یا تهاجم ناهنجاریهای اجتماعی؟». گزارش، خرداد ۱۳۷۶، شماره ۷۶، ص ۲۰ ۲۸.

فرید، یدالله. «جغرافیای فرهنگی و تهاجم فرهنگی». تحقیقات جغرافیایی تابستان ۱۳۷۵، شماره ۴۱، ص ۴۷ ۵۸.

ص: ۴۶

قانع بصیری، محسن. «فرهنگ منحط کار، تهاجم فرهنگی و غرب زدگی». گزارش، بهمن و اسفند ۱۳۷۴، شماره ۶۰ و ۶۱، ص ۸۸ ۹۲.

مصباح یزدی، محمدتقی. «تهاجم فرهنگی». فرهنگ کوثر، بهمن ۱۳۷۸، شماره ۳۵، ص ۱۷ ۲۲.

مهاجرنیا، محسن. «معناکاوی تهاجم فرهنگی در اندیشه سیاسی مقام معظم رهبری». کتاب نقد بهار و تابستان ۱۳۸۸، شماره ۵۰ و ۵۱، ص ۱۹ ۴۰.

ص: ۴۷

جغرافیای فرهنگی

اشاره

جغرافیای فرهنگی

جغرافیـای فرهنگی دانشـی است که ارتبـاط و تعامـل دو حوزه فرهنگ و جغرافیا و تأثیرات متقابل آن دو را مورد پژوهش و بررسـی قرار می دهد. بنابراین روابط و مناسبات متقابل محیط و فرهنگ گروه های انسانی از مباحث جغرافیای فرهنگی است. گرچه تاکنون به دلیل گستردگی و تنوع موضوعات فرهنگی تعریف واحـدی از جغرافیای فرهنگی ارائه نشـده است؛ لیکن در این شاخه از جغرافیا «تفـاوت هـا و تشابهـات عناصـر فرهنگی گروه هـای انسـانی در ابعـاد فضایی و مکانی، مطالعه و بررسـی تغییرات فضایی گروه های فرهنگی، شـکل گیری الگوهـای فضـایی فرهنـگ توسط عملکردهای جامعه انسانی، تجزیه و تحلیل و بر آن تأکیـد می شود(۱). لذا آنچه از فرهنگ برای جغرافیـدان اهمیت دارد، مطالعه و تأکید بر الگوها و ابعاد فضایی فرهنگ است که در چشـماندازهای فرهنگی نمود پیدا می کند. در ادامه برخی از منابع مرتبط با این موضوع که تاکنون در ایران انتشار یافته است، معرفی می گردد:

۱- جردن، تری و لستر راونتری. مقدمه ای بر جغرافیای فرهنگی. ترجمه سـیمین تولایی، محمدسـلیمانی، تهران: پژوهشـگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۰. ص ۱۱.

ص: ۴۸

الف. کتابها

الف. کتابها

اسمیت، پاملا شومر. جغرافیای فرهنگی. مترجم علی احمدی. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۹۱. ۳۷۲ ص.

بایرامی، عباس. جغرافیای سیاسی دفاع مقدس و تأثیر آن بر حوزه فرهنگی استان گیلان. رشت: نشر بلور، ۱۳۹۲. ۲۱۰ ص.

جردن، تری جی. و لستر راونتری. مقدمه ای بر جغرافیای فرهنگی. مترجمان سیمین تولایی، محمد سلیمانی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۰. ۵۸۱ ص.

حاجی پروانه، میلاد. جغرافیای فرهنگی ایران. تهران: دفتر مطالعات فرهنگی و برنامه ریزی اجتماعی وزارت علوم، ۱۳۹۰. ۷۵ ص.

خالدی، شهریار. جغرافیای انسانی چشم انداز فرهنگی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، دفتر گسترش تولید علم، ۱۳۸۴. ۲۳۷ ص.

کرنگ، مایک. جغرافیای فرهنگی. ترجمه مهدی قرخلو. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۰. ۲۷۲ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

احمدی، علی. «جغرافیای فرهنگی». پژوهشنامه حقوق اسلامی، پاییز ۱۳۸۳ تا تابستان ۱۳۸۴، شماره ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹، ص ۱۱۲ .۱۱۷

افضلی، رسول. «جغرافیای فرهنگی دولت سرزمینی در ایران». پژوهش های جغرافیای انسانی، زمستان ۱۳۸۷، شماره ۶۶، ص ۳۵ ۵۲.

پروین زاد، مهدی. «جغرافیای سیاسی و فرهنگی انقلاب اسلامی ایران». یاد بهار و تابستان ۱۳۷۱، شماره ۲۶ و ۲۷، ص ۲۵ ۲۸.

تکمیل همایون، ناصر. «نظری به جغرافیای تاریخی و فرهنگی ایران». فرهنگ مردم، بهار و تابستان ۱۳۹۲، شماره ۴۵ و ۴۶، ص ۶ .۱۵

ص: ۴۹

«جغرافیای سیاسی، فرهنگی انقلاب اسلامی ایران: مساجد سنگرهای انقلاب». یاد، پاییز و زمستان ۱۳۷۳، شماره ۳۵ و ۳۶، ص ۷۷ ۹۱.

قرخلو، مهدی. «تحکیم همبستگی ملی با تاکید بر عناصر جغرافیای فرهنگی در ایران». پژوهش های جغرافیایی، زمستان ۱۳۸۲، شماره ۴۶، ص ۷۵ ۸۶.

کریمی حکاک، احمد. «جغرافیای فرهنگی زبان فارسی». کلک، آذر ۱۳۷۰، شماره ۲۱، ص ۵۰ ۵۳.

کلاوال، پل. «جغرافیای فرهنگی امروز». مترجم ابوالحسن سرو قد مقدم. تحقیقات جغرافیایی، بهار ۱۳۷۶، شماره ۴۴، ص ۱۰۳ ۱۰۹.

ملک شاهی، غلامرضا. «تغییرات ساختاری در اماکن مذهبی شهرهای اسلامی». پژوهش نامه علوم انسانی و اجتماعی، زمستان ۱۳۸۰، شماره ۳، ص ۱۶۱ ۱۸۳.

موسوی گیلانی، رضی و علی میرزامحمدی. «راهبردهای رسانه ای مهدویت در بستر جغرافیای فرهنگی سیاسی». مشرق موعود، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۱۶، ص ۵ ۲۶.

مهدوی، مسعود و علی احمدی. «جغرافیای فرهنگی: تبیین نظری و روش شناختی کاربرد در مطالعه نواحی فرهنگی». نامه پژوهش فرهنگی، بهار ۱۳۹۰، شماره ۴۵، ص ۱۵۵ ۱۸۴.

نصیری، معصومه. «کنکاشی در تأثیرات متقابل جغرافیای فرهنگی ایران و مصر». مطالعات ملی، زمستان ۱۳۸۶، شماره ۳۲، ص ۷۷ ۹۸.

ورهرام، غلامرضا. «روند تاریخی جغرافیای فرهنگی در آسیای مرکزی (قرن اول هجری قمری)». تحقیقات جغرافیایی، تابستان ۱۳۷۱، شماره ۲۵، ص ۵ ۲۸.

ص: ۵۰

ص: ۵۱

خودباختگی فرهنگی

اشاره

خودباختگی فرهنگی

خودباختگی یا از خود بیگانگی حالتی است که در آن فرد خود را بی ارزش می دانـد و در نتیجه ارزش ها و هنجارهای خود را بی اعتبار می شـمارد. چنین فردی سـعی می کند ارزش ها و هنجار فرد دیگر (یا گروه دیگری) را که از نظر او کامل و آرمانی هسـتند، را بـدون تامـل و تفکر پـذیرا باشـد. خود باختگی فرهنگی نیز در اصل نوعی خود باختگی است که افراد نسـبت به فرهنگ و جامعه خـود در اثر القائـات منفی کـه بـه او می شـود بـه آن دچـار می گردد. امـام خمینی رحمـه الله خودبـاختگی و وابسـتگی فرهنگی را خطرناکتر از محاصره اقتصادی و تهاجم نظامی میداند و میفرماید: «ما از حصر اقتصادی نمی ترسیم، ما از دخالت نظامی نمی ترسیم. آن چیزی که ما را میترساند وابستگی فرهنگی است».(۱) چرا که در وابسـتگی فرهنگی مردم می پندارنـد خود از هر نظر فقیر و بی محتوا هستند و بر عکس، کشور دوم دارای فرهنگ شایسته و مترقی و برتر است و ضرورتاً باید پیرو آن فرهنگ باشند. بدین لحاظ، جهت آشنایی علاقمندان، برخی آثار منتشر یافته در این خصوص معرفی می گردد:

۱- خمینی، روح الله. آیین انقلاب اسـلامی: گزیده ای از اندیشه و آراء امام خمینی رحمه الله .- [تهران] : موسـسه تنظیم و نشـر آثار امام خمینی رحمه الله ، ۱۳۷۶. ص ۲۴۹

ص: ۵۲

الف. کتابها

الف. کتابها

انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه. پیامد تاثیرگذاری فرهنگ بیگانه بر فرهنگ خودی. تهران: زعیم، ۱۳۸۰. ۲۴ ص.

حداد عادل، غلامعلی. فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی. چاپ بیست و دوم . تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش، ۱۳۹۱. ۷۶ ص.

شادمان، فخرالدین. تسخیر تمدن فرهنگی. به کوشش حسین علی زاده. تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران (باز)، ۱۳۸۱. ۱۱۱ ص.

شریعتی، علی. بازشناسی هویت ایرانی اسلامی. چاپ دهم. تهران: بنیاد فرهنگی دکتر علی شریعتی، ۱۳۹۲. ۳۷۲ ص.

شریفی، زهرا. شعله های خاموش: علل گرایش جوانان به فرهنگ بیگانه و راه های مقابله با آن. قم: نسیم کوثر: دانش و سلامت، ۱۳۸۸. ۱۰۴ ص.

فرجیان، خالد. جوانان در چالش فرهنگ اسلامی و ابتذال فرهنگ غرب. کردستان: خالد فرجیان، ۱۳۷۵. ۱۲۸ ص.

مددپور، محمد. خودآگاهی تاریخی. تهران: وزارت آموزش و پرورش، موسسه فرهنگی منادی تربیت، ۱۳۸۰. ۵ ج.

موحدنیا، فریدون. عوامل گرایش نسل نوجوان و جوان به فرهنگ بیگانه. تهران: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۲. ۱۴۷ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

ابراهیمی، خدایار. «بی هویتی و خودباختگی فرهنگی «با مروری بر اندیشه و کلام امام خمینی رحمه الله ». دو فصلنامه پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، سال اول، شماره ۳، بهار ۱۳۹۰ ص ۳۳.

«ابعاد وابستگی فرهنگی در ایران». کیهان هوایی، ش ۱۰۲۸، (۸)

ص: ۵۳

اردیبهشت ۱۳۷۲ / ۲۸ آوریل ۱۹۹۳): ص ۱۵، ۲۶؛ ش ۱۰۲۹، (۱۵ اردیبهشت ۱۳۷۲ / ۵ مه ۱۹۹۳): ص ۱۵، ۱۴؛ ش ۱۰۳۰، (اردیبهشت ۱۳۷۲/ ۱۲ مه ۱۹۹۳): ص ۱۵؛ ش ۱۰۳۱، (اردیبهشت ۱۳۷۲/ ۱۹ مه ۱۹۹۳): ص ۱۵.

بهداروند، محمدمهدی. «وابستگی فرهنگی، شاخصه ها و ضرورتها». فرهنگ آفرینش، سال ۳، ش ۱۴۴، (۴ اردیبهشت ۱۳۷۵): ص ۹.

پوشنگر، حسن. «عاشورا و فرهنگ خودباختگی و خودباختگی فرهنگی». رسالت، (۲۱ خرداد ۱۳۷۴): ص ۲.

حداد، یحیی. «دانشگاه های عربی، نمونه ای از وابستگی فرهنگی». مترجم بهرام محسن پور. تعلیم و تربیت، بهار و تابستان ۱۳۶۷، شماره ۱۳ و ۱۴، ص ۱۲۹ ۱۳۸.

رزاقی، افشین. «الیناسیون و خودباختگی فرهنگی از دیدگاه ارتباطی». جوان، (۲۵ بهمن ۱۳۷۹): ص ۹.

رضایی، عبدالعلی. «استقلال فرهنگی، وابستگی فرهنگی». رسالت، (۱۰ بهمن ۱۳۷۳): ص ۴.

«ستیز شهید مفتح با خودباختگی فرهنگی و باورهای خرافی». ماهنامه پاسدار اسلام، شماره ۳۱۲، آذر ۱۳۸۶، ص ۲۶ .

سرشته، عباس. «خودباختگی فرهنگی عامل تهدیدکننده انقلاب اسلامی». قدس، (۱۹ بهمن ۱۳۸۲)، ص ۱۰.

قیم، عبدالنبی. «جهانی شدن یا سلطه جویی فرهنگ غربی؟». اخبار اقتصاد، (۲۵ بهمن ۱۳۷۸)، ص ۶.

مطهری، علی. «تهاجم فرهنگی دولتی یا خودباختگی فرهنگی». شما، ش ۲۷۸، (۱۴ شهریور ۱۳۸۱)، ص ۷.

مطهری، علی. «علاج خود باختگی فرهنگی». کیهان، (۱۳ شهریور ۱۳۸۱)، ص ۶.

ص: ۵۴

«نهضت فرهنگی امام عسگری در برابر نفوذ فرهنگ غربی». خورشید مکه، شماره ۱۰، اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۲، ص ۱۱

«وابستگی فرهنگی و انقلاب فرهنگی در نگاه امام خمینی». جمهوری اسلامی، ۳۱ فروردین ۱۳۸۷، ص ۱۰.

ص: ۵۵

سبک زندگی

اشاره

سبک زندگی

سبـک زنـدگی مجموعهـای از از طرز تلقی هـا، ارزش ها، نوع نگاه و تفکر و شـیوه های رفتاری، حالت ها و سـلیقه ها را شامل می شود. به تعبیر دیگر سـبک زنـدگی، به معنـای شـیوه زنـدگی خاص یک فرد، گروه، یا جامعه است. در بیشتر مواقع مجموعه عناصـر سبـک زنـدگی در یـک جـا جمع می شونـد و افراد در یک سـبک زنـدگی مشترک می شونـد. به نوعی گروه های اجتماعی اغلب مالک یک نوع سـبک زندگی شده و یک سـبک خاص را تشـکیل می دهند. لذا می توان شـناخت لازم از افراد جامعه را از سبک زندگی افراد آن جامعه بدست آورد. بدین جهت رهبر معظم انقلاب اسـلامی، «سبک زندگی» را بخش اساسی و حقیقی پیشرفت و تمدن سازی نوین اسلامی برشمرده و با دعوت از نخبگان و صاحبان فکر و اندیشه، بر آسیب شناسی وضع موجود سبک زندگی در ایران و ارائه چـاره جویی در این زمینه تأکیـد کردنـد. بـدین لحـاظ، در ادامه برخی از آثـاری که بـا رویکرد تبیین ابعاد مختلف این موضوع نشر یافته اند، معرفی می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

اکستاین، دانیل ج. و روی کرن. ارزیابی و درمان سبک زندگی: رویکرد

ص: ۵۶

روان شناسی فردی آدلر. مترجمان حمید علیزاده، محسن یوسفی، فروزان کرمی. اهواز: نشر رسش، ۱۳۸۸. ۴۷۰ ص.

امینی، حسین. زیستن چرا؟ زیستن چگونه: جوان و پرسش های بنیادین. تهران: ذکر، ۱۳۸۸. ۱۱۱ ص.

بک گرنسهایم، الیزابت. اشکال خانواده در جهان امروز. مترجمان بیتا مدنی، افسر افشاری نادری. تهران: چاپخش، ۱۳۸۸. ۲۴۸ ص.

بک گرنسهایم، الیزابت. خانواده در جهان امروز. پژوهشی جامعه شناختی از الگوهای جدید زندگی. ترجمه افسر افشاری نادری، بیتا مدنی. تهران: افسر افشاری نادری، ۱۳۸۸. ۲۳۷ ص.

پولتی، رزت و باربارا دابس. زندگی یعنی... هدف داشتن. مترجم نسرین گلدار. تهران: آسیم، ۱۳۸۴. ۱۱۶ ص.

طاهرآبادی، میثم. خانواده: سبک زندگی. قم: ندای ملکوت، ۱۳۹۲. ۶۰ ص.

علی اکبر سیاری ... و دیگران. سبک زندگی و راهبردهای پیش رو. تهران: آرویج ایرانیان، ۱۳۹۲. ۱۹۶ ص.

کارلسون، ریچارد. از کاه کوه نسازید؛ در برخورد با خانواده. مترجم زهره احمدی زاده. تهران: اساطیر، ۱۳۸۸. ۳۹۰ ص.

کاویانی، محمد. سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۲. ۴۳۳ ص.

کوشکی، محمدصادق. سبک زندگی به روایت انقلاب اسلامی. قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۲. ۹۶ ص.

محمودی، زهره و دیگران. سبک زندگی؛ مفاهیم و رویکردها. تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۲. ۹۰ ص.

معاونت تربیت و آموزش سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، اداره کل پژوهش و تالیفات آموزشی. سبک زندگی. تهران: سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۲. ۱۳۶ ص.

ص: ۵۷

ب. مقالات:

ب. مقالات:

آزادی، پرویز. «سبک زندگی در کلام مقام معظم رهبری». رشد آموزش معارف اسلامی، پاییز ۱۳۹۲، شماره ۹۰. ص ۲۰.

ازکیا، مصطفی و سکینه حسینی رودبارکی. «تغییرات نسلی سبک زندگی در جامعه روستایی». رفاه اجتماعی، تابستان ۱۳۸۹، شماره ۳۷، ص ۲۴۱ ۲۶۴.

اصغری، محمود. «دین وجدان کاری و رابطه آن با سبک زندگی». پژوهش های اجتماعی اسلامی، تابستان ۱۳۹۲، شماره ۲، ص ۶۹ ۹۲.

امین پور، فاطمه و معصومه امین پور. «آداب گفتاری حاکم بر سبک زندگی اسلامی از دیدگاه قرآن». معرفت، اردیبهشت ۱۳۹۲، شماره ۱۸۵، ص ۴۳ ۵۶.

بابائی، سمیه و محمد کریم خدا پناهی و بهرام صالح صادق پور. «رواسازی و بررسی اعتبار پرسشنامه سبک زندگی مؤثر بر وزن». علوم رفتاری، بهار ۱۳۸۷، شماره ۳، ص ۷۵ ۸۲.

جوکار، محبوبه. «الگوی تقویت حیا در سبک زندگی اسلامی». معرفت، خرداد ۱۳۹۲، شماره ۱۸۶، ص ۷۱ ۸۶.

خطیبی، حسین و ابوالفضل ساجدی. «مروری بر شاخص های سبک زندگی اسلامی». معرفت، اردیبهشت ۱۳۹۲، شماره ۱۸۵، ص ۱۳ ۲۶.

شفیعی سروستانی، ابراهیم. «برای ندا منادی تغییر سبک زندگی در ایران». مطالعات جوان و رسانه، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۲، ص ۱۳۲ ۱۴۱.

فاضل قانع، حمید. «درآمدی بر سبک زندگی اسلامی». مطالعات اجتماعی و رسانه، زمستان ۱۳۹۱، سال اول، شماره ۲. ص ۹ ۳۴.

فولادی، محمد. «سبک زندگی دینی جامعه و انسان دینی». معرفت، خرداد ۱۳۹۲، شماره ۱۸۶، ص ۵۱ ۷۰.

فیضی، مجتبی. «درآمدی بر سبک زندگی اسلامی». معرفت، اردیبهشت ۱۳۹۲، شماره ۱۸۵، ص ۲۷ ۴۲.

ص: ۵۸

کاویانی، محمد. «کمی سازی و سنجش سبک زندگی اسلامی». روان شناسی و دین، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۱۴، ص ۲۷ ۴۴.

کرباسیان، قاسم. «اوقات فراغت و راهبردهای رسانه ای تنظیم آن در سبک زندگی اسلامی». مطالعات جوان و رسانه، بهار ۱۳۹۲، شماره نهم، ص ۶۳ ۸۶.

مبینی مقدس، مجید و نرگس عبد سرمدی. «سبک مصرف رسانه ای و اثربخشی بر سبک زندگی». مطالعات جوان و رسانه، بهار ۱۳۹۲، شماره نهم، ص ۳۷ ۶۲.

مروتی، سهراب و فرشته دارابی. «واکاوی بازدارنده های خلاقیت در سبک زندگی». پژوهش های اجتماعی اسلامی، تابستان ۱۳۹۲، شماره ۲. ص ۱۴۷ ۱۷۴.

مصباح، محمدتقی. «سبک زندگی اسلامی ضرورت ها و کاستی ها». معرفت، اردیبهشت ۱۳۹۲، شماره ۱۸۵، ص ۵ ۱۲.

نبی اللهی، علی. «جوان و سبک زندگی مطلوب از دیدگاه قرآن». مطالعات جوان و رسانه، زمستان ۱۳۹۱، شماره هشتم، ص ۱۳ ۳۴.

همتی، محمد. «بایسته های گفتاری سبک زندگی اسلامی در رسانه ملی برای مخاطب جوان». مطالعات جوان و رسانه، زمستان ۱۳۹۱، شماره هشتم. ص ۷۳ ۹۷.

ولی زاده، محمدجواد. «ضرورت ارائه تعریف بومی اسلامی ایرانی از سبک زندگی». مهندسی فرهنگی، بهار ۱۳۹۲، شماره ۷۵، ص ۳۰ ۵۵.

ص: ۵۹

سرمایه فرهنگی

اشاره

سرمایه فرهنگی

سرمـایه فرهنگی یـک مفهوم جـامعه شناسـی است که بـا تکیه بر دانش فرهنگی انباشـته در یـک رابطه اجتماعی تحقق مییابـد. بنا به تعریف سـرمایه فرهنگی مجموعه ای از روابط، معلومات و امتیازات است که فرد، برای حفظ کردن یا به دست آوردن یک موقعیت اجتماعی از آن استفاده می کند.(۱) این مفهوم نشان دهنـده پیوند حوزه اقتصاد و فرهنگ و در حقیقت بازاری شدن عرصه فرهنگ است. مفهومی که در دهه هـای اخیر نقش تبیین کننـدگی مهمی در تحقیقات انجام گرفته در حوزه فرهنگ ایفا کرده است. کسـب سرمایه فرهنگی کار طولانی، مداوم و پی گیر، یادگیری و فرهنگ پذیری را می طلبد. کسب سـرمایه فرهنگی زمان می خواهد و به امکانـات مـالی و مـادی نیاز دارد. بـدین ترتیب جهت آشـنایی و مطالعه پژوهشـگران و محققان، در ادامه برخی از آثار مرتبط با این موضوع ارائه می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

امین، سمیر. اروپا مداری نظریه فرهنگی سرمایه داری مدرن. مترجم

۱- صالحی امیری، سیدرضا؛ مفاهیم و نظریه های فرهنگی، چاپ اول، تهران: ققنوس، ۱۳۸۶، ص۶۴.

ص: ۶۰

انگلیسی راسل مور و مترجم فارسی موسی عنبری. تهران: علم، ۱۳۸۹. ۲۰۹ ص.

سقازاده، سعید. بررسی موانع فرهنگی و اجتماعی سرمایه گذاری بخش خصوصی در ساخت سینما از دیدگاه مدیران سینما (مورد مطالعه سینماهای شهر تهران). تهران: سعید سقازاده، ۱۳۹۲.۲۰۰ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. سرمایه فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۹. ۱۹۰ ص.

عزیزی، محمود و عباس علی قیومی. نقش سرمایه اجتماعی در مشارکت و فعالیت های فرهنگی. تهران: اسحاق، ۱۳۹۲. ۱۵۲ ص.

صیحی، امان الله. اسلام و سرمایه اجتماعی: با تاکید بر رویکرد فرهنگی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۹. ۳۱۹ ص.

قبادی، حمید. توزیع نابرابر سرمایه فرهنگی: کتابخوانی در شهرهای چین. ترجمه اشرف راضی. تهران: شرکت تعاونی کارآفرینان فرهنگ و هنر، ۱۳۸۸. ۹۰ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

ابراهیمی، قربانعلی و رقیه مسلمی پطرودی. «اوقاف فراغت، سرمایه فرهنگی و زنان». زن در توسعه و سیاست، زمستان ۱۳۹۰ شماره ۳۵. ص ۷۳ ۹۲.

ابراهیمی، قربانعلی و عباس بهنوئی گدنه. «سرمایه فرهنگی، مدیریت ظاهر و جوانان: (مطالعه دختران و پسران شهر بابلسر)». زن در توسعه و سیاست، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۳۰، ص ۱۵۳ ۱۷۶.

اقلیما، مصطفی و اعظم ابراهیم نجف آبادی. «بررسی تأثیر میزان سرمایه فرهنگی در میزان احساس شادی زنان جوان ۱۵ ۲۴ ساله در شهر اصفهان». جامعه پژوهی فرهنگی، بهار و تابستان ۱۳۹۰، شماره ۳، ص ۱ ۲۴.

ص: ۶۱

امیدی، اکبر. «کار و سرمایه فرهنگی ایرانیان». رشد آموزش علوم اجتماعی، پاییز ۱۳۹۱، دوره ۱۵، ص ۴ ۹.

بنت، تونی و مایک سویج. «سرمایه فرهنگی و سیاست فرهنگی». مترجم رامین مسعودی. پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۷۱، ص ۱۸۱ ۱۹۰.

بوردیو، پیر. «ذوق هنری و سرمایه فرهنگی». مترجم لیلی مصطفوی. نامه فرهنگ، تابستان ۱۳۷۷، شماره ۳۰، ص ۱۰۶ ۱۱۳.

جان علیزاده، حیدر و غلامرضا خوشفر و مهدی سپهر. «در جستجوی سنجش سرمایه فرهنگی». مطالعات فرهنگی و ارتباطات، پاییز ۱۳۸۹ شماره ۲۰. ص ۲۱۷ ۲۳۸.

چاوش باشی، فرزانه. «سرمایه فرهنگی، همسویی ارزش ها و مزیت رقابتی». پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰ شماره ۷۱. ص ۱۲۷ ۱۴۴.

حسین زاده، میکائیل. «بررسی رابطه سرمایه فرهنگی و هویت اجتماعی در بین دانشجویان تبریز». مطالعات ملی، بهار ۱۳۸۸، شماره ۳۷. ص ۴۹ ۷۴.

روحانی، حسن. «گفتمان: درآمدی بر نظریه سرمایه فرهنگی». راهبرد، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۵۳، ص ۵ ۳۶.

قرونه، حسن. «بازتاب سرمایه فرهنگی در آیینه سازمان». تدبیر، خرداد ۱۳۸۹، شماره ۲۱۷، ص ۳۹ ۴۳.

کاوسی، اسماعیل و الهه حیدری زاده. «سرمایه فرهنگی، سرمایه انسانی و توسعه». پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۷۱. ص ۴۳ ۷۲.

کروبی، مهدی. «فرهنگ قومی سرمایه فرهنگی و صنعت گردشگری». رفاه اجتماعی، بهار ۱۳۸۷، شماره ۲۸، ص ۳۰۹ ۳۲۴.

گولدینگ، آن. «کتابخانه ها و سرمایه فرهنگی». علی رضا اسفندیاری مقدم و عیسی زارعی. کتاب ماه کلیات، بهمن ۱۳۸۸، شماره ۱۴۶، ص ۶۰ ۶۳.

مرجانی، مهدی و رزیتا سپهرنیا. «سرمایه فرهنگی و مدیریت فرهنگی در کشور». پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۷۱، ص ۷۳ ۹۶.

ص: ۶۲

مرسر، کولین. «سرمایه فرهنگی و توانایی ها: تعریف و سنجش حوزه فرهنگی». مترجم فاطمه توحیدی اردهائی. پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۷۱، ص ۱۴۵ ۱۸۰.

ممتحنی، حسین. «سرمایه های فرهنگی». زمانه، خرداد و تیر ۱۳۸۹، دوره جدید، شماره ۸۸ و ۸۹، ص ۴۱.

مهدی پور، محمود. «سرمایه فرهنگی». مبلغان، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۷، شماره ۱۰۲، ص ۴ ۱۰.

میر جلیلی، سید حسین. «نقش سرمایه فرهنگی در مهندسی فرهنگی». مهندسی فرهنگی، شهریور و مهر ۱۳۸۶، شماره ۱۲، ص ۴۳ ۴۵.

نوربخش، سید مرتضی. «نقش سرمایه های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خانواده در موفقیت داوطبان آزمون سراسری». برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، پاییز ۸۹، شماره ۴، ص ۹۳ ۱۳۴.

نیازی، محسن و محمد کارکنان نصرآبادی. «تبیین جامعه شناختی رابطه سرمایه فرهنگی خانواده با هویت اجتماعی جوانان». مطالعات ملی، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳۱، ص ۵۵ ۸۰.

ص: ۶۳

سیاست فرهنگی

اشاره

سیاست فرهنگی

سیاست فرهنگی، به طور عام بر ارزش ها و اصولی که موجودات اجتماعی را در مسائل فرهنگی هدایت و راهنمایی می کند، اطلاق می شود. به بیان سادهتر، سیاست فرهنگی به اقدامات و فعالیتهای عامدانه و از پیش طراحی شدهای گفته میشود که نهادهای مختلف از قبیل دولت، بازار یا جامعه مدنی در جهت تولید، توزیع و اشاعه محصولات فرهنگی انجام می دهند. سیاست فرهنگی بعضی اوقات به صورت آشکار از طریق یک فرایند تعریف شده توسط یک سازمان متولی این امر تعیین می گردد؛ اما آنچه که در این فضا اهیت دارد آثار فرهنگی حرکت اجتماعی است که برخی اوقات غیرقابل پیشبینی نیز می باشد. بدین لحاظ، تقویت پیوندهای مشترک در میان مردم، نگاهبانی از پیوندهای مردمان درون و برون از مرز، پاسداری از زبان، لهجه، آداب و رسوم در کنار زبان، آداب و رسوم ملی، از مهم ترین وظایف سیاست فرهنگی است. لذا جهت آشنایی پژوهشگران و علاقمندان، برخی آثار مرتبط با این بحث در ادامه فهرست شده است:

الف. کتابها

الف. کتابها

اجلالی، پرویز. سیاستگذاری و برنامه ریزی فرهنگی در ایران. تهران: آن، ۱۳۷۹. ۲۶۲ ص.

ص: ۶۴

اشتریان، کیومرث. روش سیاست گذاری فرهنگی. تهران: مؤسسه نشر شهر، ۱۳۸۱. ۱۲۳ ص.

اشتریان، کیومرث. متغیرهای استراتژیک در سیاستگذاری فرهنگی. تهران: میزان، ۱۳۸۹. ۱۹۲ ص.

امامی، سیدمجید. پیوست فرهنگی؛ از مفهوم تا روش. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۹۱. ۲۷۲ ص.

امین زاده، محمد. سیاست فرهنگی کشورهای جهان. تهران: ستایش حور، ۱۳۸۸. ۸۵۰ ص.

بنیانیان، حسن. پیوست فرهنگی: ضرورت های وجودی، راهکارها و فرآیند های تدوین. تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۹۰. ۱۰۴ ص.

پهلوان، چنگیز. سیاست فرهنگی. تهران: نشر قطره، ۱۳۹۱. ۲۷۰ ص.

پهلوان، چنگیز. فرهنگ و برنامه ریزی. تهران: پژوهشکده علوم ارتباطی و توسعه ایران، ۱۳۵۸. ۱۲۴ ص.

حاجیانی، ابراهیم. سیاست فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۹. ۱۷۴ ص.

حسین لی، رسول. مبانی و اصول سیاست فرهنگ در جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورها. تهران: آن، ۱۳۷۹. ۲۴۰ ص.

دفتر سازمان های بین المللی. راهبرد فرهنگی جهان اسلام. مترجم محمد مقدس. تهران: الهدی، ۱۳۸۰. ۱۳۹ ص.

صالحی امیری، رضا. برنامه ریزی فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۸. ۱۹۵ ص.

صدیق سروستانی، رحمت الله و قاسم زائری. چالش های برنامه ریزی فرهنگی در ایران. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، دفتر گسترش تولید علم، ۱۳۸۷. ۲۵۶ ص.

عسگری، علی. درآمدی بر کارنامه فرهنگی انقلاب اسلامی. تهران: دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۲. ۱۳۶ ص.

ص: ۶۵

فردرو، محسن و علی اکبر رضائی. آشنایی با اصول برنامه ریزی فرهنگی. تهران: عباسی، ۱۳۸۶. ۱۷۷ ص.

مک گوئیگان، جیم. بازاندیشی در سیاست فرهنگی. مترجمان نعمت اله فاضلی و مرتضی قلیج. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۸۸. ۳۶۶ ص.

میلر، تام. سیاست فرهنگی. ترجمه نعمت اله فاضلی و مرتضی قلیچ. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۸۹. ۳۸۵ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

بشیر، حسن و حسین بصیریان جهرمی. «فرهنگ رسانه ای و سیاست فرهنگی مطالعه تطبیقی در کشورهای توسعه یافته و کمتر توسعه یافته». مطالعات فرهنگی و ارتباطات، زمستان ۱۳۸۵، شماره ۷، ص ۱۳۹ ۱۶۴.

بشیر، حسن. «سیاست فرهنگی تفاوت در بازنمایی حجاب اسلام در رسانه های غربی». تحقیقات فرهنگی، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۱۵، ص ۴۵ ۷۰.

پهلوان، چنگیز. «بحثی در زمینه سیاست فرهنگی زبان فارسی و توسعه ملی». ایران نامه، بهار ۱۳۶۸، شماره ۲۷، ص ۵۰۷ ۵۲۷.

ت، ش. «سیاست فرهنگی یا فرهنگ سیاسی». فردوسی، خرداد و تیر ۱۳۸۶، شماره ۵۴ و ۵۵، ص ۹.

جعفری، محمدحسن. «جایگاه حوزه علمیه در سیاست گذاری فرهنگی در نظام جمهوری اسلامی ایران». اسلام و پژوهش های مدیریتی، تابستان ۱۳۹۰، شماره یک، ص ۳۳ ۵۰.

سعید ذکائی، محمد و سمیه سادات شفیعی. «کالبد شکافی سیاست گذاری فرهنگی جمهوری اسلامی ایران». مطالعات فرهنگی و ارتباطات، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۲۰، ص ۷۷ ۱۲۰.

صفا، ذبیح الله. «مفاهیم سیاست فرهنگی در ایران». نگین، ۳۰ آبان ۱۳۵۳، شماره ۱۱۴، ص ۳.

ص: ۶۶

کیارس، داریوش. «شال امیری (سیاست فرهنگی در زمانه میرزا تقی خان امیر کبیر)». تندیس، مهر ۱۳۸۹، شماره ۱۸۵، ص ۳۶ ۳۷.

گشایش، فرهاد. «مطالعات کابردی هنر: ویژه سیاست فرهنگی». هنر، زمستان ۱۳۸۲، شماره ۵۸، ص ۱۹۲ ۲۳۵.

مشبکی، اصغر و علی اکبر خادمی. «بررسی آسیب شناسانه سیاست ها و سیاست گذاری های فرهنگی ایران بعد از انقلاب اسلامی». نامه پژوهش فرهنگی، زمستان ۱۳۸۷، شماره ۱۴، ص ۱۳۳ ۱۷۸.

معنوی، احمد. «نخستین برهه: نگاهی به سیاست های فرهنگی نخستین برهه های انقلاب اسلامی». زمانه، بهمن ۱۳۸۷، شماره ۷۷، ص ۲۷ ۳۲.

ملبوبی، محمدتقی. «کاربست دیپلماسی عمومی و فرهنگی در سیاست فرهنگی». روابط فرهنگی، تیر ۱۳۹۰، پیش شماره ۲، ص ۲۷ ۳۵.

نجم، نجمه و حسن ناصرخاکی. «نگاهی راهبردی به سیاست گذاری فرهنگی مهدوی مبتنی بر روایات». پژوهش های مهدوی، تابستان ۱۳۹۲، شماره ۵، ص ۱۱۵ ۱۳۰.

نگاهداری، بابک. «معرفت آینده نگاری و سیاست گذاری فرهنگی». مهندسی فرهنگی، فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۰، شماره ۵۱ و ۵۲. ص ۸ ۹.

ص: ۶۷

فرهنگ دینی

اشاره

فرهنگ دینی

فرهنگ، تفکر جمعی جامعه است که در پدیده ها و رفتارهای اجتماعی تجلی می یابد و تمامی امور اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، نظامی، مادی و معنوی را متأثر می سازد. با توجه به معنای دین و فرهنگ و نظر به مبانی و اهداف آن دو میتوان گفت: دین و فرهنگ پیوسته یک رابطه ناگسستنی و تنگاتنگ دارند و همانگونه که دین در تمدن و فرهنگ انسان نقش مؤثری را ایفا می کند، فرهنگ نیز، در بهره مندی بایسته و شایسته از فعالیت های حیات مادی و معنوی، انسان را در حیات معقول کمک می کند و عامل تکامل انسان می گردد، و نیز دین و فرهنگ با ارایه نظام های سه گانه هدفمندِ خود می توانند در صورت بکارگیری آنها، عامل تحول گسترده ای در مسیر رشد و تکامل انسان باشند. بنابراین فرهنگ سازی دینی به معنای «نمود عینی دادن و نهادینه کردن ارزش های دینی در عملکرد افراد و صحنه های اجتماعی است. بدین لحاظ فرهنگ دینی و اسلامی، فرهنگی است که پشتوانه آن جهان بینی دینی و اسلامی بوده و مشتمل بر نگرشی است که در واقع روش و منش زندگی را تعیین می کند. جهت آشنایی بیشتر با منابع منتشر شده در خصوص فرهنگ دینی و اسلامی، در ادامه فهرستی از کتابها و مقالات ارائه میگردد:

ص: ۶۸

الف. کتابها

الف. کتابها

ابوالقاسـمی، محمدجواد و مهدی سـجادی. پژوهشی در چالش های توسعه فرهنگ دینی با نگاه به آینده. تهران: عرش پژوه، ۱۳۸۴. ۲۱۲ ص.

ابوالقاسـمی، محمـدجواد. به سوی توسـعه فرهنگ دینی در جامعه ایران آسـیب ها، چالش ها و راهبردها. تهران: عرش پژوه، ۱۳۸۴. ۱۳۹ ص.

پیروزمند، علی رضا. پژوهشی بنیادین در مناسبات دین و فرهنگ. قم: دفتر نشر معارف اسلامی، ۱۳۹۲. ۳۶۰ ص.

جمشیدی، مهدی. نظریه فرهنگی استاد مطهری. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۲. ۴۵۰ ص.

حسینی، مرتضی. جایگاه هنر در فرهنگ دینی. قم: فرهنگ قرآن، ۱۳۸۰. ۲ ج.

خراسانی، لطف اله. فرهنگ آفرینی قرآن. قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۹۲. ۳۶۱ ص.

خوش منش، ابوالفضل. زبان قرآن، پایه فرهنگ سازی دینی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۰. ۸۴ ص.

رشیدی، بهروز. فرهنگ و تمدن اسلامی. تهران: پرسمان، ۱۳۹۱. ۳۱۲ ص.

صالحی، اعظم. فرهنگ و تمدن اسلامی. تهران: سیمیا، ۱۳۹۲. ۱۰۰ ص.

طولی، فاروق. تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام. قم: احمد مطهری، ۱۳۹۰. ۱۹۲ ص.

کافی، مجید. فرهنگ دینی: مفاهیم، نظریه ها و راه کارها. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۲. ۲۹۶ ص.

کنعانی، محمد. درآمدی بر فرهنگ و تمدن اسلامی. تهران: سمیع، ۱۳۸۷. ۸۸ ص.

محیط طباطبائی، محمد. فرهنگ اسلامی. تهران: مؤسسه انتشارات بعثت، ۱۳. ۴۷ ص.

ناطقی، محمدتقی. فرهنگ سازی در اسلام. قم: نسیم انتظار، ۱۳۸۷. ۴۶۱ ص.

ص: ۶۹

ب. مقالات

ب. مقالات

اصغری، محمود. «نقش دولت در پاسداری از فرهنگ دینی». پژوهش های اجتماعی اسلامی، آذر و دی و بهمن و اسفند ۱۳۸۸، شماره ۷۹ و ۸۰، ص ۲۰۱ ۲۱۶.

اعتصامی، محمدمهدی. «فرهنگ دینی و مطالعات تطبیقی». رشد آموزش معارف اسلامی، پاییز ۱۳۸۳، شماره ۵۴، ص ۲.

امیریان زاده، مژگان و حمید شفیع زاده. «راهکارهای نهادینه کردن فرهنگ دینی در دانشگاه ها». پژوهشنامه، بهار ۱۳۸۹، شماره ۵۴، ص ۱۰۷ ۱۳۰.

پژوهنده، محمد حسین. «جایگاه هویت و ملیت در فرهنگ دینی». پژوهش های اجتماعی اسلامی، آذر و دی ۱۳۹۰، شماره ۹۱، ص ۸۹ ۱۱۸.

جاوید، محمدجواد. «دولت فرهنگ دینی در برابر فربگی دولت بی دینی؛ جامعه شناسی معناگرایی در فرانسه». دین و ارتباطات، پاییز و زمستان ۱۳۸۶، شماره ۳۲، ص ۱۲۱ ۱۵۶.

حب الله، حیدر. «طرح تقریب و مشکلات آگاهی دینی (قرائتی در منطق تقریب و گونه های فرهنگ دینی». اندیشه تقریب، بهار ۱۳۸۴، شماره ۲، ص ۳۹ ۷۴.

حسن آبادی، ابوالفضل و علی اکبر کجباف. «تاریخ و فرهنگ اسلامی: بررسی اسنادی از تازه مسلمانان در مشهد». مشکو ه، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۱۰۸، ص ۹۸ ۱۱۱.

حسنی، سید محمد ابراهیم. «نقش روحانیت شیعه در گستره فرهنگ دینی بعد از انقلاب اسلامی». اندیشه انقلاب اسلامی، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، شماره ۷ و ۸، ص ۲۱۱ ۲۲۵.

روح الهی خراسانی، علی. ره آورد نور، بهار ۱۳۸۸، شماره ۲۶، ص ۳۶ ۳۹.

زون، دینگ. «انگیزه ها و موانع عمده گفت و گوی بین فرهنگ چین و فرهنگ اسلامی». چشم انداز ارتباطات فرهنگی، اسفند ۱۳۸۲، شماره ۷، ص ۶۶ ۶۷.

ص: ۷۰

سید علوی، سید ابراهیم. «توسعه فرهنگ دینی و معنویت گرایی». اندیشه انقلاب اسلامی، تابستان ۱۳۸۱، شماره ۲، ص ۳۶ ۵۴.

غلامی دهقی، علی. «فرهنگ دینی و نقش آن در پیشرفت های علمی و فرهنگی در سده های نخستین اسلامی». معرفت، اردیبهشت ۱۳۸۳، شماره ۷۷، ص ۳۸ ۴۲.

فیاض، حمیده. «نقش حضرت زهرا علیها السلام در تعالی مولفه های فرهنگ اسلامی». طهورا، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۹، ص ۱۳ ۴۰.

قمی، محسن. «نقش دانشگاه در ارتقای فرهنگ دینی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، پاییز ۱۳۸۱، شماره ۱۴، ص ۱۹۹ ۲۱۲.

مهتابی، علی. «اجتماع: فرهنگ کوکاکولایی یا فرهنگ اسلامی». فرهنگ پویا، شهریور ۱۳۸۶، شماره ۵، ص ۶۶ ۷۰.

موسی پور، ابراهیم. «فرهنگ دینی در زبان و نشانه شناسی روزانه مردم ایران در دوران صفوی قاجاری». تاریخ و تمدن اسلامی، بهار و تابستان ۱۳۸۹، شماره ۱۱، ص ۱۳۱ ۱۶۶.

نقی زاده، محمد. «فرهنگ اسلامی و توسعه پایدار». مدیریت شهری، بهار ۱۳۷۹، شماره ۱، ص ۷۳ ۷۴.

نگاهداری، بابک. «فرهنگ دینی (فرهنگ ارزشی مذهبی)». مهندسی فرهنگی، مرداد و شهریور ۱۳۸۷، شماره ۱۹ و ۲۰، ص ۶ ۸.

ص: ۷۱

فرهنگ پذیری

اشاره

فرهنگ پذیری

برخورد فرهنگی و فرهنگ پذیری در عصر حاضر، فرایند بسیار پیچیده و چند جانبه ای است و چگونگی، میزان و پیامدهای حاصل از آن، تابعی از متغیرهای گوناگون بوده و تغییر آنها به همان نسبت موجب تغییر و تفاوت در فرهنگ پذیری می شود. فرهنگ پذیری، پدیده ای است که در اثر تماس کم و بیش پیوسته، میان دو یا چند گروه فرهنگی متمایز روی می دهد و در فرآیند آن، یک گروه، عناصری از فرهنگ گروه یا گروههای دیگر را گرفته و با عناصری از فرهنگ خود، جایگزین، ترکیب یا در آن هضم می کند؛ بنابراین، فرهنگ پذیری، انگاره ای از دگرگونی است که در آن درجه ای از همگرایی بین دو فرهنگ پدید می آید. البته نه به این معنا که شباهت ها بر تفاوت ها رجحان می یابند، بلکه تنها به این معنا که دو فرهنگ، بیش از زمانی که با هم در تماس نبودند، به یکدیگر همانند شده اند. فرهنگ پذیری بر اساس معیارهایی چون سطح فرهنگ پذیری، تنوع وتعدد گروههای اجتماعی، گسترده بودن یا محدود بودن گروههای یاد شده، طرز تلقی گروههای اجتماعی از یکدیگر تحقق می یابد. در ادامه برخی از منابع مرتبط با این حوزه ارائه می گردد:

ص: ۷۲

الف. کتابها

الف. کتابها

اسـدی، علی. مواجهه آیـات و روایـات با جنبه های منفی فرهنگ پـذیری. قم: مؤسـسه آموزشـی و پژوهشـی امام خمینی رحمه الله ، ۱۳۸۸. ۳۰۴ ص.

اسفینی فراهانی، ناهیدخاتون. نقش بازی در فرهنگ پذیری. تهران: آریازمین، ۱۳۸۶. ۴۸ ص.

روحی، کلیم الله. فرهنگ پذیری دانش آموزان. قم: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی امام عصر۷، ۱۳۷۹. ۹۴ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

اخوی راد، بتول. «نقش زنان در فرهنگ پذیری کودکان». مباحث بانوان شیعه، بهار ۱۳۸۴، شماره ۳، ص ۹۳ ۱۰۶.

امین پور، فاطمه. «فرهنگ پذیری دینی و رسانه». مطالعات جوان و رسانه، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۲، ص ۱۰ ۳۷.

خسـروی، موسـی الرضا. «فراینـد فرهنگ پـذیری و مسـئله هویت در جامعه ایرانی در آمریکا». چشم انـداز ارتباطات فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۸۴، شماره ۱۸، ص ۵۲ ۵۸.

راد نیکنام، سـمانه. اشاعه فرهنگی و فرهنگ پذیری (بررسـی روز ولنتاین در ایران). نمایه پژوهش، پاییز و زمستان ۱۳۸۱، شماره ۲۴ ۲۳، ص ۲۹۳ ۳۰۰.

شهیم، سـیما. «فرهنـگ پـذیری خـانواده، مشـکلات رفتـاری، و مهـارت های اجتماعی در گروهی از کودکان مهاجر». پژوهش های روانشناختی، تابستان ۱۳۸۶، شماره ۱۹، ص ۹۳ ۱۰۸.

کرمی، محمد. «سـخن ماه: فرهنگ پذیری یا فرهنگ ستیزی (جریمه نقدی یا برخورد فرهنگی کدام کارسازتر است)». فردوسی، تیر ۱۳۸۳، شماره ۱۹. ص ۱۲ ۱۳.

ص: ۷۳

فرهنگ سازمانی

اشاره

فرهنگ سازمانی

وقتی که برای اولین بار وارد سازمانی می شوید و به گردش در آن می پردازید متوجه می شوید احساسی خاصی به شما دست می دهد. آنچه این احساس را می سازد، فرهنگ سازمانی حاکم است. این که این سازمان چگونه خود را سازماندهی می کند، قوانین و مقررات و باور های حاکم فرهنگ سازمانی آن را می سازد. بدین لحاظ، فرهنگ سازمانی را می توان در سه بخش «جلوه های ظاهری»، «ارزش های مورد حمایت» و «باورهای مشترک نهفته» تعریف کرد. منظور از جلوه های ظاهری همان مواردی است که هنگام ورود به یک سازمان به چشم میآید؛ ارزش های مورد حمایت اهداف، استراتژی ها و خط و مشی هایی است که از جانب کل اعضای یک سازمان یا نهاد مورد پذیرش قرار می گیرد؛ سومین بخش، باورهای مشترک نهفته است که به تفکرات، اندیشه ها و احساسات ناخودآگاهی گفته می شود. در ادامه برخی از آثار که این موضوع را دستمایه پژوهش خود قرار داده اند، معرفی می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

ابن رسول، اصغر. فرهنگ سازمانی. تهران: دانشگاه صنعتی مالک اشتر، ۱۳۸۳. ۱۸۰ ص.

ص: ۷۴

احمدی، محمدرضا. نگاهی به وجدان کاری و فرهنگ سازمانی با رویکرد دینی. قم: زمزم هدایت، ۱۳۸۴. ۲۲۴ ص.

باقی نصرآبادی، علی و جعفر رحمانی. فرهنگ و رفتار سازمانی. قم: علی باقی نصرآبادی، ۱۳۷۶. ۲۱۷ ص.

شاین، ادگار. فرهنگ سازمانی. مترجم محمدابراهیم محجوب. تهران: فرا، ۱۳۸۳. ۲۴۴ ص.

شوقی، بهزاد و ستار نظری. ساختار سازمانی و فرهنگ سازمانی (مفاهیم، تعاریف و نظریه ها). تهران: راز نهان، ۱۳۹۱. ۱۲۰ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. فرهنگ سازمانی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۸. ۲۰۲ ص.

عبدالمنافی، سعید و وحید حسنی و معصومه زارع. فرهنگ سازمانی دانش محور. دلیجان: انتشارات بهریار، ۱۳۹۲. ۱۹۲ ص.

علیخان گرگانی، روح الله و رمضان میرعباسی. فرهنگ سازمانی و سازمانهای عمومی. تهران: آذرخش، ۱۳۹۱. ۲۰۳ ص.

قیومی، عباسعلی و محمدرضا حقیقی. مدیریت فرهنگ سازمانی. تهران: مشق شب، ۱۳۹۲. ۱۵۲ ص.

محمدعلی لواسانی، محسن. درآمدی بر فرهنگ و رفتار اجتماعی. تهران: اندیشه عصر، ۱۳۹۰. ۱۹۲ ص.

موسوی پناه، سید مسلم. فرهنگ سازمانی به زبان ساده. تهران: به اندیشان، ۱۳۹۲. ۱۹۲ ص.

نیاز آذری، کیومرث و مریم تقوایی یزدی. فرهنگ سازمانی در هزاره سوم. تهران: شیوه، ۱۳۸۹. ۳۷۶ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

آقاجانی، حسن علی. «بررسی و تبیین فرهنگ سازمانی شاهد تجربی دانشگاه مازندران». مهندسی فرهنگی، بهار ۱۳۹۲، شماره ۷۵، ص ۱۱۱ ۱۲۶.

ص: ۷۵

ابزری، مهـدی و محمدرضا دلوی. «نیل به تعالی سرآمدی از طریق تقویت فرهنگ سازمانی». جامعه شناسـی کاربردی، بهار ۱۳۸۸، شماره ۳۳، ص ۱۷۱ ۱۹۶.

امامی، مصـطفی و عبـدالغنی رسـتگار. «فرهنگ سازمانی مـدیران از دیـدگاه قرآن و نهج البلاغه». راهبرد(دانشـگاه تهران)، زمسـتان ۱۳۸۷، شماره ۲، ص ۱۴۵ ۱۷۰.

امامی، مصطفی و کامران نظری. «بررسی رابطه توانمندی کارکنان و فرهنگ سازمانی/ مطالعه موردی در بانک های خصوصی شهر کرمانشاه». بانک و اقتصاد، مرداد ۱۳۹۲، شماره ۱۲۳، ص ۶۰ ۶۵.

توانـایی شـاهرودی، عفت و بهروز مهرام. «بررسـی میزان توانمنـدی معلمان مقطع ابتـدایی و رابطه آن با مؤلفه های فرهنگ سازمانی مدرسه». رویکردهای نوین آموزشی، پاییز و زمستان ۱۳۸۹، شماره ۱۲، ص ۲۳ ۴۰.

جبه دار، علیرضـا و عبـدالله مجیـدی و مهـدی عزیزی. «تـأثیر فرهنگ سازمانی بر رفتار دانشـجویان دانشـگاه علوم انتظامی». مطالعات مدیریت انتظامی سال دوم، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳، ص ۳۳۲ ۳۴۸.

جعفری، صدیقه و منوره یزدی و سـیمین حسـینیان. «قابلیت پیش بینی کنندگی فرهنگ سازمانی و فشار روانی شغلی». علوم رفتاری، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۱۰، ص ۳۳۱ ۳۳۸.

حور علی، مریم و رضا نقاشیان. «ارتباط استراتژی، ساختار، فرهنگ سازمانی با بهره وری سازمان (نقش واسطه ای مدیریت دانش)». اصلاح و تربیت، اردیبهشت ۱۳۹۱، شماره ۱۲۰، ص ۳۹ ۴۱.

خاک پور، عباس. «سنخ شناسی مطالعات فرهنگ سازمانی». راهبرد فرهنگ تابستان و پاییز ۱۳۹۰ شماره ۱۴ و ۱۵. ص ۸۳ ۹۸.

زمینی، سـهیلا و داود حسـینی نسب. «بررسـی رابطه فرهنگ سازمانی با رضایت شـغلی». مـدیریت فرهنگ سازمانی، پاییز و زمسـتان ۱۳۸۸، شماره ۲۰، ص ۱۲۱ ۱۳۸.

سنجقی، محمدابراهیم و برزو فرهی بوزنجانی. «علوم انسانی دانشگاه امام

ص: ۷۶

حسین علیه السلام »، تیر ۱۳۸۸، شماره ۷۵، ص ۳۳ ۶۴.

شاه آبادی، محمدمهدی و حسن عابدی جعفری. «روش شناسی علوم انسانی»، بهار ۱۳۹۰، شماره ۶۶، ص ۹۷ ۱۱۶.

غلامی حیدرآبادی، زهرا. «بررسی رابطه مؤلفه های فرهنگ سازمانی با انگیزش و فرسودگی شغلی مشاوران شهر تهران». فرهنگ مشاوره و روان درمانی، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۷، ص ۱۰۳ ۱۲۲.

فیضی، طاهره و مسعود گرامی پور. «تأثیر سرمایه اجتماعی بر فرهنگ سازمانی». رفاه اجتماعی، تابستان ۱۳۸۷، شماره ۲۹، ص ۲۲۱ ۲۵۲.

قوچانی، فرخ و مریم بدری زاده. «بررسی تأثیر فرهنگ سازمانی بر استقرار سیستم های اطلاعات». چشم انداز مدیریت دولتی، پاییز ۱۳۹۰، شماره ۷، ص ۸۱ ۹۶.

گودرزوند چگینی، مهرداد و معصومه حقی. «تأثیر فرهنگ سازمانی بر جذب زنان در پست های مدیریتی». زن و جامعه، زمستان ۱۳۸۹، سال اول، شماره چهارم، ص ۹۵ ۱۱۰.

ص: ۷۷

فرهنگ عامه

اشاره

فرهنگ عامه

فرهنگ عـامه به نحوه زنـدگی انسـان هـا در طبیعت، رفتارهـا و همچنین معناهـای مشترکی گفته می شود که عـامه مردم جـامعه در زندگی روزمره با آن سر و کار دارند(۱). فولکلور در ابتدا محدود به ادبیات شـفاهی بود که از قصه ها، افسانه ها، آوازهای محلی، ضرب المثـل هـا و چیسـتان هـا تجاوز نمی کرد. به تدریـج دامنه فولکلور توسـعه یافت و آداب و رسوم و معتقـدات عامیانه را نیز به قلمرو فولکلور افزوده و کم کم تکنیـک هـا و هنرهـای عامیـانه را نیز شامـل گردیـد. بـا توجه به وسـعت موضوعات می توان گفت، فولکلور عبارت از همه جنبه های عامیانه زندگی است. موضوع فولکلور پرداختن به جنبه های سـنتی جامعه یعنی شیوه های اعمال و رفتـار وعـادات و باورهـای سـنت است. بنـابراین در فرهنگ عامه، سـنت یک واژه بنیادی است که این دانش را از دانش های دیگر متمایز می کند. در ادامه برخی از آثار منتشر شده در این موضوع ارائه و معرفی می گردد:

۱- استوری، جان . مطالعات فرهنگی درباره فرهنگ عامه. ترجمه حسین پاینده. تهران:. نشر آگه، ۱۳۸۶.

ص: ۷۸

الف. کتابها

الف. کتابها

احمدسلطانی، منیره. ژرف ساخت فرهنگ عامه ایرانی. تهران: روزگار، ۱۳۸۴. ۱۷۶ ص.

انصاری، جمال. آشنایی با فرهنگ عامه و اقوام ایرانی: مروری بر آداب و رسوم، اعتقادات و عادات محلی، .... تهران: سبحان نور، ۱۳۹۲. ۳۲۰ ص.

بتلهایم، برونو. افسون افسانه ها. ترجمه اختر شریعت زاده. تهران: شهر کتاب، هرمس، ۱۳۸۶. ۴۰۵ ص.

بختیاری، محمدرضا. فولکلور و ادبیات عامیانه. ارومیه: ادیبان، ۱۳۸۶. ۳۳۵ ص.

تمیم داری، احمد. فرهنگ عامه. تهران: مهکامه، ۱۳۹۰. ۳۴۸ ص.

جهانبخش، محمد علی. مردم شناسی و فرهنگ عامه (با تکیه بر فرهنگ عامه مردم). تهران: هم پا، ۱۳۹۱. ۳۰۴ ص.

حبیبی، بهنام. حقوق فولکلور (فرهنگ عامه). تهران: مجد، ۱۳۸۸. ۱۴۴ ص.

دباغ صادقی، فرح. تصویر نماز در فرهنگ عامیانه. تهران: ستاد اقامه نماز، ۱۳۷۹. ۱۲۰ ص.

دیندار، بتول. بازتاب فرهنگ عامه در دیوان خاقانی. تهران: راش، ۱۳۹۲. ۱۶۰ ص.

ریچاردز، باری. روانکاوی فرهنگ عامه: نظم و ترتیب نشاط. مترجم حسین پاینده. تهران: طرح نو، ۱۳۸۲. ۲۸۲ ص.

سلیمیان، سهیل. نوروز در فرهنگ عامه. تهران: طرح آینده، ۱۳۸۷. ۲۹۳ ص.

شعربافیان، حمیدرضا. باورهای عامیانه در ایران به گزارش سیاحان غربی. مشهد: محقق، ۱۳۸۳. ۱۸۸ ص.

عارفی راد، محمدعلی. عاشورا در فرهنگ مردم. تهران: لوح محفوظ، ۱۳۷۹. ۱۲۸ ص.

فرجی، گیتی. فرهنگ عامه در مثنوی خسرو و شیرین نظامی. تهران: راشدین، ۱۳۹۲. ۱۸۴ ص.

ص: ۷۹

ب. مقالات

ب. مقالات

افشاری، مهران. «جوانمردی و قلندری و فرهنگ عامه ایران». چیستا، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۸، شماره ۵۷ و ۵۸، ص ۴۹۳ ۵۰۷.

عناصری، جابر. «تأثیر فرهنگ عامه در تصاویر کتاب کودک». چیستا، دی ۱۳۶۸، شماره ۶۴، ص ۵۴۴ ۵۵۴.

عناصری، جابر. «سیری در شاهنامه از دیدگاه فرهنگ عامه». چیستا، دی و بهمن ۱۳۶۶، شماره ۴۵ و ۴۶، ص ۴۹۳ ۵۰۴.

بهار، مهری. «رسانه دینی و فرهنگ عامه». رواق هنر و اندیشه، بهمن ۱۳۸۶، شماره ۱۹، ص ۱۳ ۲۲.

علومی، محمدعلی. «فرهنگ عامه/ از سینه به سینه». سوره اندیشه دوره اول، بهمن ۱۳۷۰، شماره ۳۵، ص ۶ ۹.

قنبری عدیوی، عباس. «نگاهی به مشروطه و فرهنگ عامه بختیاری». فرهنگ مردم، تابستان ۱۳۸۵، شماره ۱۸، ص ۱۲۵ ۱۳۰.

خلعت بری لیماکی، مصطفی. «فولکلور و سینما: مروری بر آثار سینمایی زنده یاد علی حاتمی از منظر فرهنگ عامه». فرهنگ مردم، بهار و تابستان ۱۳۸۶، شماره ۲۱ و ۲۲، ص ۷۲ ۸۳.

فروتن، یعقوب. «ملاحظات جمعیتی در فرهنگ عامه ایران (با تاکید بر ضرب المثل ها)». جمعیت، بهار و تابستان ۱۳۷۹، شماره ۳۱ و ۳۲، ص ۴۶ ۶۹.

جعفری (قنواتی)، محمد. «فرهنگ عامه و باورها در آثار مولوی: مولوی و فرهنگ عامه». فرهنگ مردم، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۲۳، ص ۹ ۱۴.

فقیری، ابوالقاسم. «گل در ترانه های محلی (فرهنگ عامه)». ادبستان فرهنگ و هنر، فروردین ۱۳۷۳، شماره ۵۲، ص ۸۰ ۸۳.

صیرفی، هایده. «اطلاع رسانی: تأثیر ادبیات زورخانه بر فرهنگ عامه (جستاری پیرامون ضرب المثل های متأثر از زورخانه)». رشد آموزش تربیت بدنی، پاییز ۱۳۸۷، شماره ۲۸، ص ۴ ۱۰.

ص: ۸۰

علینقیان، حسین. «فرهنگ عامه: سنت وقف و ترویج قرآن». کیهان فرهنگی، اردیبهشت ۱۳۸۷، شماره ۲۵۹، ص ۷۲ ۷۳.

سلیمان، خالد. «فرهنگ عامه: فرهنگ عامیانه در شعر فلسطین». مترجمان پوران حجت انصاری و علی رضا نادری. کیهان فرهنگی، خرداد ۱۳۸۷، شماره ۲۶۰، ص ۶۴ ۶۵.

غیبی، سید محمودرضا. «شناسایی فرهنگ عامه با نگاهی تطبیقی به خمسه نظامی». مطالعات ادبیات تطبیقی، تابستان ۱۳۸۶، شماره ۲، ص ۷۷ ۱۰۲.

کروبی، مهدی. «بررسی نقش فولکور (فرهنگ عامه) در توسعه گردشگری ایران». مطالعات گردشگری، پاییز ۱۳۸۴، شماره ۱۰، ص ۵۳ ۷۸.

الماسی، نجاد علی و بهنام حبیبی. «بررسی تطبیقی حمایت حقوقی از جلوه های فرهنگ عامه». حقوق خصوصی، بهار و تابستان ۱۳۸۷، شماره ۱۲، ص ۵ ۲۸.

غیبی، سید محمودرضا. «فرهنگ عامه در خمسه نظامی». نامه پارسی، زمستان ۱۳۸۳، شماره ۳۵، ص ۴۱ ۶۴.

جفری ناول اسمیت. «فلینی و فرهنگ عامه». مترجم م . ا. هفت بهمن ۱۳۸۲، شماره ۸، ص ۱۶ ۱۹.

پناهی سمنانی، محمد احمد. «آب در فرهنگ عامه ایران». چیستا، آبان و آذر ۱۳۸۸، شماره ۲۶۴ و ۲۶۵، ص ۵ ۸.

دانای علمی، عباس. حلاج و طنز (تأثیر حلاج بر تمثیل و مثل فرهنگ عامه و موسیقی). رودکی، تیر ۱۳۸۷، شماره ۲۴، ص ۲۸ ۳۷.

کدیور، جمیله. «اقتدارگرایی از منظر فرهنگ عامه». راهبرد، پاییز ۱۳۷۴، شماره ۸، ص ۱۳ ۴۴.

راد فر، ابوالقاسم. «جلوه های فرهنگ عامه در ادبیات فارسی». نامه فرهنگ، بهار ۱۳۸۰، شماره ۳۹، ص ۱۵۳ ۱۵۸.

ص: ۸۱

فرهنگ ملی

اشاره

فرهنگ ملی

مجموعه ای از پاره فرهنگ ها شامل نشانه ها، هنجارها، سنت ها، افکار، روش های زندگی، نماد ها و الگوهای رفتاری متنوع قومی، نظام های ارزشی و مبانی اعتقادات و باورها که در یک فرایند اجتماعی تاریخی تلفیق و سامان دهی شده است و هویت مشترک یک جامعه سیاسی را تبلور بخشند، فرهنگ ملی را به وجود می آورد.(۱) فرهنگ ملی، حوزه گسترده‌ای از مفاهیم و مصادیق پارهفرهنگهای رایج در میان گروههای قومی، مذهبی و اجتماعی را بازتاب می دهد که در یک پروسه تعاملی، پالایش و ادغام شدهاند. تدارک، ترتیب و تلفیق چنین گونههای فرهنگی و رفتاری، به صورت تدریجی و در یک همزیستی و پیوستگی مداوم تاریخی به فرجام میرسد. از این رو، فرهنگ ملی هر سرزمینی، دارای خصوصیات و ویژگی های خاص آن سرزمین است که تحت عناصر تاریخی، جغرافیایی، مذهبی، عقیدتی و کلیه آن خصوصیاتی به آن ملت هویتی متفاوت از دیگران می دهد، شکل می یابد. در ادامه برخی از کتابها و مقالات انتشار یافته در این موضوع ارائه می گردد:

۱- http://mubalegh.info/Snakh_shenaasi_farhang_mili.html

ص: ۸۲

الف. کتابها

الف. کتابها

ارجائی، سعید. نظری و گذری بر زخم های فرهنگی ما ایرانیان. تهران: پازینه، ۱۳۸۷. ۲۷۲ ص.

اگوستینونتو. درباره ادبیات و فرهنگ ملی. مترجم ناصر موذن. بی جا: پیک ایران، ۱۳۵۹. ۲۴ ص.

آژنگ، نصرالله. پرسش و پاسخ درباره شناخت فرهنگ ملی وتاریخ و تمدن ایران : مطابق با روش جدید انتخاب دانشجو ... . تهران: اسکندری، ۱۳۵۴. ۲۰۰ ص.

حقیقت، عبدالرفیع. سهروردی شهید فرهنگ ملی ایران. تهران کومش: بهجت، ۱۳۷۸. ۴۱۴ ص.

ستاری، جلال. هویت ملی و هویت فرهنگی: بیست مقاله در قلمرو تاریخ فرهنگ. تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۰. ۴۷۸ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. انسجام ملی و تنوع فرهنگی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۸. ۴۱۷ ص.

صفا، ذبیح الله و دیگران. فرهنگ و وحدت ملی "مجموعه مقالات. "تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۱. ۱۱۶ ص.

صلاحی نژاد، علی. ایرانی: نگاهی به هویت ملی و فرهنگی ایرانیان. تهران: پژوهشگران نشر دانشگاهی، ۱۳۸۹. ۲۴۰ ص.

صنیع اجلال، مریم. درآمدی بر فرهنگ و هویت ایرانی. تهران: مؤسسه مطالعات ملی تمدن ایرانی، ۱۳۸۴. ۲۱۸ ص.

طلایی، مرتضی و دیگران. امنیت فرهنگی. خوراسگان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، ۱۳۹۱. ۳۷۵ ص.

علومی، رضا. مبانی علم سیاست و فرهنگ ملی. تهران: دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۶. ۶۰۶ ص.

ص: ۸۳

فرای، ریچارد نلسون. عصر زرین فرهنگ ایران. مترجم مسعود رجب نیا. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش، ۱۳۷۵. ۳۱۶ ص.

موحدی، مسعود. تعیین ویژگی های فرهنگ ملی اسلامی. تهران: راه دان، ۱۳۸۹. ۲۴۸ ص.

ویلیامز، مایکل چارلز. جنگ نرم فرهنگی: درآمدی بر نسبت امنیت و فرهنگ. مترجم مهدی ذوالفقاری. تهران: دانشگاه امام صادق، ۱۳۸۹. ۳۸۰ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

آنگلوپولوس، تئودور. «فرهنگ ملی و دیدگاه شخصی». مترجم محمد شهبا. فارابی، بهار ۱۳۷۲، شماره ۱۸، ص ۸۶ ۹۹.

توکلی، نیره. ده، «گنج پنهان فرهنگ ملی». نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۷۳، شماره ۸۳، ص ۴۵ ۴۶.

جوکار، محمد صادق و اباذر براری و مهدی طوسی. «درآمدی نظری بر چیستی رابطه فرهنگ ملی و امنیت ملی در ایران». مطالعات ملی، بهار ۱۳۸۹، شماره ۴۱، ص ۱۵۵ ۱۷۸.

خدیوی، اسدالله. «شناخت فرهنگ ملی و مدیریت فرهنگ سازمانی». مدیریت، آذر و دی ۱۳۸۵، شماره ۱۱۵ و ۱۱۶، ص ۲۶ ۳۴.

صدیق، عیسی. «فرهنگ ملی و حکومت جهانی». وحید، اردیبهشت ۱۳۴۵، شماره ۲۹، ص ۳۶۹ ۳۷۶.

طوسی، محمدعلی. «بهره وری و فرهنگ ملی». مدیریت دولتی، زمستان ۱۳۷۴، شماره ۳۱، ص ۲۴ ۲۸.

عوقی، وحید. «فاصله قدرت از دیدگاه فرهنگ جامعه مهدوی». اسلام و پژوهش های مدیریتی، تابستان ۱۳۹۰، شماره یک، ص ۹۵ ۱۲۶.

کاردان، عباس. «فرهنگ ملی و محلی در عصر جهانی شدن». مهندسی

ص: ۸۴

فرهنگی، تیر و مرداد ۱۳۸۶، شماره ۱۰ و ۱۱، ص ۶۲ ۶۹.

کیهان، ا. «فرهنگ ملی و فانوس کشان استعمار». نگین، تیر ۱۳۵۱، شماره ۸۶، ص ۱۳.

لباف، حسن و محمدرضا دلوی. «بررسی تأثیر فرهنگ ملی بر نظام مدیریت». مهندسی فرهنگی، دی و بهمن ۱۳۸۶، شماره ۱۴، ص ۴۹ ۶۱.

نقیب زاده، احمد. «تأثیر فرهنگ ملی بر سیاست خارجی (مورد جمهوری اسلامی ایران)». سیاست خارجی، پاییز ۱۳۷۸، شماره ۵۱، ص ۶۳۷ ۶۵۰.

ص: ۸۵

فرهنگ و ارتباطات

اشاره

فرهنگ و ارتباطات

انقلاب ارتباطات در دنیای جدید به همراه خود، فرهنگ جدیدی را تولید نموده است. این فرهنگ؛ خاص، پویا و کاملاً جدید بوده و بـاعث همگرائی فرهنگی شـده است. در واقع فرهنـگ رسـانه ای ناشـی از انقلاـب ارتباطات، نویـدبخش فرهنگی جهانی است که تجمیع ملت ها و اندیشه ها را در برخواهد داشت.(۱) از سوی دیگر، رسانه ها با تحولاتی که در جنبه های مختلف از بعد فن آوری تجهیزاتی و حجم و روش داشـته انـد، به عنوان حاملان و منتقل کننـدگان پیام می توانند در ساخت فرهنگ عمومی، باورها و افکار عمومی مؤثر باشند. آنها بدون در نظر گرفتن مرزهای جغرافیائی عقیدتی و فرهنگی امکان حضور در همه نقاط جغرافیائی پیدا کرده انـد. لـذا شـناخت این دو عنصـر مهم و رابطه آنهـا، می توانـد در کاربرد ابزارهای نوین رسانه ای در جهت فرهنگ سازی و توسـعه فرهنگی، کارشـناسان و دست انـدرکاران مربوطه را یاری نمایـد. در ادامه بخشـی از منابع مرتبط با این موضوع به اجمال معرفی می گردد:

۱- ساروخانی، باقر. جامعه شناسی ارتباطات. چاپ هفدهم. تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۸۵

ص: ۸۶

الف. کتابها

الف. کتابها

احمدزاده کرمانی، روح الله. بازاندیشی در فرهنگ و رسانه. تهران: چاپار، ۱۳۹۰. ۳۸۲ ص.

اسمیت، آلفرد گود. ارتباطات و فرهنگ. ترجمه مهدی بابائی اهری. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۲ ۱۳۷۹. ۳ ج.

بشیر، حسن. گفتارهایی درباره فرهنگ، ارتباطات و توسعه. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۸۸. ۱۶۶ ص.

بورن، اد. بعد فرهنگی ارتباطات برای توسعه. مترجم مهرسیما فلسفی. تهران: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز تحقیقات مطالعات سنجش برنامه ای، ۱۳۷۹. ۲۷۸ ص.

حسنی، محمد. فرهنگ و رسانه های نوین. قم: دفتر عقل: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۵ . ۲۰۹ ص.

حمیدی فراهانی، همایون و اسماعیل کاوسی و محمدرضا حقیقی. جهانی شدن فرهنگ و ارتباطات. تهران: مشق شب، ۱۳۹۲. ۱۰۸ ص.

خاشعی، وحید و محمدمهدی انصاری. استراتژی در فرهنگ و رسانه. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت مطبوعاتی و اطلاع رسانی، دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها، ۱۳۹۲. ۲۹۶ ص.

دارابی، علی. درآمدی بر جامعه شناسی ارتباطات، فرهنگ و رسانه. تهران: جهاد دانشگاهی، واحد تهران، انتشارات، ۱۳۹۰. ۴۶۸ ص.

رسانه ها و فرهنگ. تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما)، ۱۳۷۶. ۲۶۸ ص.

رضاقلی زاده، بهنام. رویکرد فرهنگی در رسانه. تهران: قلم علم: پایگاه فرهنگ، ۱۳۹۲. ۱۶۵ ص.

رضایی، علی. نقش رسانه های جمعی در فرهنگ. تبریز: علی رضایی، ۱۳۸۸. ۸۴ ص.

ص: ۸۷

ساموار، لاری ا. و ریچارد ای پورتر و لیزا ا. استفانی. ارتباط بین فرهنگ ها. ترجمه غلامرضا کیانی، اکبر میرحسنی .تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران (باز)، ۱۳۷۹. ۴۶۸ ص..

فهیمی فر، اصغر. حکمت رسانه های مدرن. تهران: مارلیک، ۱۳۸۸. ۱۸۴ ص.

فیاض، ابراهیم. تعامل دین، فرهنگ و ارتباطات: نگاهی مردم شناختی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۸۹. ۴۱۴ ص.

قاسم زادگان جهرمی، حمید. رسانه های تصویری و فرهنگ. تهران: سیمای شرق، ۱۳۹۰. ۲۰۶ ص.

کاری، جیمز. ارتباطات و فرهنگ: جستارهایی درباره رسانه ها و جامعه. مترجم مریم داداشی. تهران: نشر نقطه، ۱۳۷۶. ۳۴۴ ص.

کیا، علی اصغر و رحمان سعیدی. جهانی شدن، رسانه و هویت فرهنگی. تهران: روزنامه ایران، مؤسسه انتشاراتی، ۱۳۸۲. ۱۵۲ ص.

لون، یوست وان. تکنولوژی رسانه ای از منظری انتقادی(طرح مباحثی در حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه ای). مترجم احد علیقلیان. تهران: همشهری، ۱۳۸۸. ۱۸۰ ص.

محسنیان راد، مهدی. ریشه های فرهنگی ارتباط در ایران. تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۱۳۹۰. ۱ ج.

محمود اکرامی و دیگران. رسانه ها و فرهنگ عمومی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۰. ۱۲۸ ص.

نهاوندی، علی. تاملاتی در باب دین، فرهنگ و رسانه. مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱. ۲۴۰ ص.

هدایتی زفرقندی، محمد. حقوق فرهنگی و رسانه. تهران: تایماز، ۱۳۹۲. ۱۶۲ ص.

هوور، استوارت و نات لاندبای. بازاندیشی درباره رسانه، دین و فرهنگ.

ص: ۸۸

تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما): سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز تحقیقات مطالعات سنجش برنامه ای، ۱۳۸۲. ۳۷۹ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

آشنا، حسام الدین. «فرهنگ، ارتباطات و سیاست خارجی، ارائه مدلی برای دیپلماسی عمومی». دین و ارتباطات، بهار ۱۳۸۳، شماره ۲۱، ص ۲۲۷ ۲۶۳.

برچ، الیزابت. «رسانه ها فرهنگ و جامعه». مترجم فرناز کاکه خانی. زیباشناخت، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۲۰، ص ۳۷ ۵۰.

بشیر، حسن. «معناشناسی جدید ارتباطات زمینه سازی برای شناخت عمیق تر رابطه فرهنگ و رسانه». تحقیقات فرهنگی، پاییز ۱۳۸۷، شماره ۳، ص ۱۳۱ ۱۵۶.

پورپزشک، امیر. «رابطه متقابل فرهنگ و ارتباطات در عصر نوین». نامه فرهنگ، بهار ۱۳۷۷، شماره ۲۹، ص ۹۵ ۹۶.

پوستر، مارک. «فرهنگ و رسانه های نوین». ترجمه: نورایی بیدخت، حسن. رسانه، زمستان ۱۳۸۱، شماره ۵۲، ص ۱۲۰ ۱۲۷.

پیش آهنگ، امیر حسین. «دعوت به فرهنگ، ارتباطات و رسانه». رواق هنر و اندیشه، مرداد و شهریور ۱۳۸۷، شماره ۲۵ و ۲۶، ص ۱۲۶ ۱۵۳.

جمادی، سیاوش. «صنعت فرهنگ و رسانه های تکنیکی». اطلاعات حکمت و معرفت، تیر ۱۳۸۸، شماره ۴۰. ص ۹ – ۱۴.

داگلاس کلنر. «فرهنگ رسانه ای و پیروزی نمایش». مترجم اسماعیل یزدان پور. رسانه، پاییز ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۱۸۱ ۲۱۸.

ذکایی، سهیلا. «ارتباطات و فرهنگ». روابط عمومی، آذر ۱۳۸۶، شماره ۵۵، ص ۴۵ ۴۹.

ص: ۸۹

زرین قلم، عبدالحمید. «فرهنگ و ارتباطات جمعی». رسانه، زمستان ۱۳۷۲، شماره ۱۶، ص ۱۳ ۲۱.

سابقی، علی محمد. «ارتباطات و تبادل فرهنگ ها». چشم انداز ارتباطات فرهنگی، شهریور ۱۳۷۶، شماره ۶، ص ۴.

سعیدی، رحمان. «رسانه ها و فرهنگ های بومی در عصر جهانی شدن». علوم اجتماعی (دانشگاه علامه طباطبائی)، بهار ۱۳۸۱، شماره ۱۷، ص ۷۱ ۹۶.

فکوهی، ناصر. «فرهنگ و رسانه». اطلاعات حکمت و معرفت، سال پنجم، اردیبهشت ۱۳۸۹، شماره ۲، ص ۹ ۱۲.

گولدینگ، پیتر و گراهام مرداک. «فرهنگ، ارتباطات و اقتصاد سیاسی». مترجم نورائی حسن بیدخت. رسانه، بهار ۱۳۸۳، شماره ۵۷، ص ۵۱ ۷۶.

گیویان، عبدالله. «دین، فرهنگ و رسانه». رسانه، بهار ۱۳۸۶، شماره ۶۹، ص ۷۵ ۹۴.

مجتبی زاده، عبدالکاظم. «تعامل دین، فرهنگ، ارتباطات و دولت در ایران معاصر». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، زمستان ۱۳۸۱، شماره ۱۵، ص ۲۵۷ ۲۶۷.

معتمدنژاد، کاظم. «اندیشه های انتقادی در زمینه ارتباطات جمعی و فرهنگ توده». رسانه، پاییز ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۱۲۹ ۱۵۴.

مقصودی، مجتبی. «فرهنگ، ارتباطات و تحولات قومی (بررسی نظری)». مطالعات ملی، زمستان ۱۳۷۹، شماره ۶، ص ۱۷۱ ۱۹۶.

مکل کوایل، دنیس. «ارتباطات جمعی و فرهنگ». مترجم سعید مهدوی کنی. رسانه، زمستان ۱۳۸۳، شماره ۶۰، ص ۱۳۱ ۱۶۰.

مولانا، حمید. «ارتباطات و فرهنگ در قرن بیست و یکم». دین و ارتباطات، تابستان ۱۳۷۶، شماره ۴، ص ۱۳ ۳۸.

ص: ۹۰

مولانا، سید حمید. «مکاتب فرهنگ و ارتباطات». رسانه، بهار ۱۳۸۷، شماره ۷۳، ص ۲۳ ۳۰.

نایبی، هوشنگ و محمد حسن آغاز. «فرهنگ، رسانه و نقش سیاست های رسانه ای در توسعه فرهنگی کشور». مهندسی فرهنگی، مرداد و شهریور ۱۳۸۸، شماره ۳۱ و ۳۲، ص ۴۱ ۵۲.

ص: ۹۱

فرهنگ و اقتصاد

اشاره

فرهنگ و اقتصاد

امروزه نقش فرهنگ در اقتصاد از محورهای موردتوجه اقتصاددانان است و بر این اساس معتقدند که فرهنگ بر توسعه اقتصادی کشورها مؤثر میباشد. در واقع فرهنگ دارایی های زیادی از قبیل مهارتها و محصولات بوجود می آورد که در ارتقاء رفاه جامعه اثر دارد. همچنین منافع فرهنگ و تأثیر آن بر توسعه از طریق توریسم و سرمایه اجتماعی مورد توجه می باشد. جهت فهمیدن اثر فرهنگ بر اقتصاد بایستی توجه داشته باشیم که فرهنگ در واقع ارز شها و هنجارهای سیستمی است که در بین افراد جامعه وجود دارد و در فعالیتهای اقتصادی خود را نشان می دهد. در عین حال، رابطه بین فرهنگ و اقتصاد یک رابطه دو سویه است. چرا که وضعیت اقتصادی هر منطقه و کشوری نیز یکی از واقعیتهای تعیین کننده در تغییر و تحول مؤلفه های فرهنگی است. در خصوص هریک از این مباحث یعنی تاثیر اقتصاد بر فرهنگ و یا برعکس، تاکنون کتاب ها و مقالات ارزشمندی منتشره شده که جهت آشنایی بیشتر علاقمندان در ادامه به برخی از آنها اشاره می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

انتظاری، محمد جواد. اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی. تهران: فرادیدنگار، ۱۳۹۳. ۴۰ ص.

ص: ۹۲

پیکاک، آلن و ایلدریزو. اقتصاد فرهنگ و سیاست های فرهنگی. ترجمه علی اعظم محمدبیگی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۷۶. ۲۸۶ ص.

تراسبی، دیوید. اقتصاد و فرهنگ. تهران: نشر نی، ۱۳۸۲. ۲۵۳ ص.

رشید پور، علی و فرزانه چاوش باشی. اقتصاد فرهنگ و هنر. تهران: فکر بکر، ۱۳۸۷. ۱۸۸ص.

شریفی، علی و منوچهر بشیری راد و یعقوب ملکی. جهاد اقتصادی و اقتصاد فرهنگ. تهران: ریاست جمهوری، مرکز پژوهش و اسناد، نشر جمهور، ۱۳۹۰. ۹۹ ص.

عنبری، موسی. جامعه شناسی توسعه: از اقتصاد تا فرهنگ. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۰. ۴۳۴ ص.

کاستلز، مانوئل. عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ. مترجم احد علیقلیان، افشین خاکباز. تهران: طرح نو، ۱۳۸۰ . ۳ ج.

گینزبرگ، ویکتور. اقتصاد فرهنگ و هنر. ترجمه علی اعظم محمدبیگی. تهران: باز، ۱۳۷۹. ۲۰۴ ص.

مهاجر، داریوش. اخلاق اقتصادی ایرانیان: اقتصاد و فرهنگ. تهران: بادبان، ۱۳۸۹. ۲۰۹ ص.

موسائی، میثم. دین، توسعه و فرهنگ. تهران: انتشارات جامعه شناسان، ۱۳۸۹. ۲۳۸ ص.

هایلبرون، جیمز و چالز ام گری. اقتصاد هنر و فرهنگ. ترجمه فرزانه چاوش باشی، بهنام زنگی. تهران: مهر نوروز، ۱۳۹۲. ۳۸۴ ص.

یعقوب زاده، هادی. تاثیرات متقابل فرهنگ و اقتصاد بر یکدیگر. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۹۱. ۹۲ ص.

ص: ۹۳

ب. مقالات

ب. مقالات

ابراهیمی، نادر. «اقتصاد، فرهنگ و هنر: زمان و اقتصاد در آثار هنری». بیناب، مرداد و شهریور ۱۳۸۲، شماره ۲، ص ۱۱۰ ۱۲۹.

احمدی، آزاد. «تأثیرات متقابل فرهنگ و اقتصاد در جامعه». رشد آموزش علوم اجتماعی، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۴۵، ص ۲۸ ۳۳.

اعظم محمدبیگی، علی. «جایگاه بخش فرهنگ و هنر در اقتصاد ملی». نامه پژوهش فرهنگی، بهار و تابستان ۱۳۷۹، شماره ۱۶ و ۱۷، ص ۸۷ ۱۱۸.

پاکدامن، ناصر. «فرهنگ، جامعه و اقتصاد». نگین، ۳۱ تیر ۱۳۵۶، شماره ۱۴۶، ص ۱۱ ۱۲.

دانایی، محمدحسین. «رابطه فرهنگ و اقتصاد». بانک و اقتصاد، اسفند ۱۳۷۹، شماره ۱۵، ص ۶ ۷.

دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی. «اقتصاد فرهنگ و هنر و مطالعه آن در ایران». نامه پژوهش فرهنگی، بهار و تابستان ۱۳۷۹، شماره ۱۶ و ۱۷، ص ۵ ۳۶.

طالب، مهدی و بابک نگاهداری و ابراهیم رزاقی. «رابطه تعاملی اقتصاد و فرهنگ». مهندسی فرهنگی، دی و بهمن ۱۳۸۶، شماره ۱۴، ص ۶۲ ۶۹.

رابینس، لرد. «مدیریت اقتصاد و فرهنگ». مترجم خسرو امامی خویی. آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، اسفند ۱۳۴۹، شماره ۱۲۱، ص ۳۴ ۳۶.

محجوب، نلی. «فرهنگ و اقتصاد: یارانه کاغذ، با نشر، بر نشر». روند اقتصادی، آذر ۱۳۸۵، شماره ۲۷، ص ۴۰ ۴۲.

ملکی زاده، محمود. «اثر فرهنگ بر اقتصاد، توسعه و تولید در اسلام». نمایه پژوهش، بهار و تابستان ۱۳۸۲، شماره ۲۶ – ۲۵. ص ۱۶۹ – ۱۷۴.

ص: ۹۴

نوروزی، کـامبیز. «اقتصاد، فرهنگ و هنر: مفهوم نظم حقوقی و تأثیر آن در اقتصاد فرهنگ». بیناب، اردیبهشت ۱۳۸۳، شماره ۵ و ۶، ص ۱۹۹ ۲۰۵.

وحیدی، نعیم. «اقتصاد و فرهنگ». آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، آذر ۱۳۴۸، شماره ۱۱۳، ص ۴۵ ۴۶.

ص: ۹۵

فرهنگ و تکنولوژی

اشاره

فرهنگ و تکنولوژی

تکنولوژی را میتوان مجموعهای از تلفیق دانشها و مهارتهای فنی برای تولید کالا و خدمات مورد نیاز جامعه از راه ترکیب و تلفیق عواملی نظیر مواد اولیه ابزار و ماشینآلات، نیروی انسانی، زمین، پول دانست. فرهنگ دارای ویژگی های تکنولوژیکی است که با تعیین مرز بین پدیده های مفید و مضر و بی طرف در محیط پیرامون انسان که او را قادر به کنترل محیط برای تحول به سمت امنیت و بقا هدایت می نماید. بر این اساس رابطه بین فرهنگ و تکنولوژی اینگونه است که فرهنگ جامعه تعیین کننده ماهیت تکنولوژی و توسعه آن و تحول فرهنگی تکنولوژی را شامل می شود. بر این اساس تکنولوژی سرمایه ای فرهنگی است که به مراتب مختلفی در جوامع وجود دارد. در برخی جوامع که خرده فرهنگهای تخصصی و علمگرا بوجود آمده، ممکن است بین علم و تکنولوژی از نظر عوام هیچگونه فرقی وجود نداشته باشد، اما تکنولوژی نقش فزاینده ای در زندگی مردم ایفا نموده و موجب بوجود آمدن نگرشهای خاصی در جامعه گردیده است. در ادامه برخی از آثار مرتبط با این موضوع، جهت بهره گیری محققان و علاقمندان، ارائه می گردد:

ص: ۹۶

الف. کتابها

الف. کتابها

پارکه، بیکهو و دیگران. قدرت فرهنگ. ترجمه ضیاء تاج الدین. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش های سیما، ۱۳۸۳. ۲۹۹ ص.

پایا، علی. فناوری، فرهنگ و اخلاق. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۷. ۲۵۴ ص.

پایا، علی. فناوری های نو و فرهنگ. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۶. ۱۴۴ ص.

پوستمن، نیل. تکنوپولی: تسلیم فرهنگ به تکنولوژی. ترجمه صادق طباطبائی. تهران: اطلاعات، ۱۳۸۶. ۴۲۰ ص.

پیسی، آرنولد. تکنولوژی و فرهنگ. ترجمه بهرام شالگونی. تهران: نشر مرکز، ۱۳۶۷. ۳۳۷ ص.

خانی جزنی، جمال. تأثیر متقابل فرهنگ و فناوری. تهران: پاژنگ خودرو، ۱۳۸۸. ۹۹ ص.

راسخ، شاپور. آینده تکنولوژی و فرهنگ (خلاصه سخنرانی). تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۵۲. ۱۶ ص.

فرهنگ، فناوری اطلاعات و ارتباطات مجموعه مقالات. تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۶. ۲۹۸ ص.

قانعی راد، سیدمحمدامین. تحلیل فرهنگی صنعت. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۸. ۲۲۶ ص.

هایدگر، مارتین و دیگران. فرهنگ و تکنولوژی (مجموعه مقالات). مترجمان شاپور اعتماد و دیگران. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۳. ۲۷۵ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

آسیایی، محمد. «فناوری، فرهنگ و تمدن». نامه پژوهش فرهنگی، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۴۰، ص ۶۱ ۹۴.

ص: ۹۷

«آن سوی آب: فنـاوری بـافته در تـار و پود فرهنگ». مترجم گودرز میرانی. مهر (فرهنگی، هنری، اجتماعی)، ۴ بهمن ۱۳۸۲، شماره ۳۴، ص ۹.

اربیو، آندره. «ماهیت فرهنگ و تکنولوژی». مترجم محمد فاضلی. رهیافت، پاییز ۱۳۷۹، شماره ۲۱، ص ۷۰ ۷۴.

بخشایش اردستانی، احمد. «تأثیرات دو سویه فرهنگ، علم و تکنولوژی در سیاست های توسعه ای از منظر تاریخ». دانشکده حقوق و علوم سیاسی(دانشگاه تهران)، بهار ۱۳۸۲، شماره ۵۹، ص ۸۵ ۱۰۸.

بهار، مهری. «تکنولوژی و تغییرات فرهنگی دینی». جهانی رسانه، پاییز ۱۳۸۸، شماره ۴، ص ۶۷ ۸۴.

بهنامی، ژوزف. «فناوری و فرهنگ». تدبیر، آبان ۱۳۸۳، شماره ۱۵۰، ص ۸۲.

جهانگیر، امیرحسـین. «نقش فناوری اطلاعات در توسعه فرهنگ و کاهش زیان در صنعت بیمه». پژوهشنامه بیمه، بهار ۱۳۸۳، شماره ۷۳، ص ۳۱ ۴۲.

حافظیان، مقداد. «مقابله فن آوری و فرهنگ». کیهان فرهنگی، آبان ۱۳۸۲، شماره ۲۰۵، ص ۳۶ ۳۹.

دامادی، سید محمد. «چشم انداز فرهنگ و تکنولوژی». کیهان فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۷۵، شماره ۱۲۹، ص ۳۸ ۴۳.

«دین، فرهنگ و فناوری اطلاعات». ره آورد نور، سال دوازدهم، بهار ۱۳۹۲، شماره ۴۲، ص ۲ ۲۱.

روتسـکی، ر.ل. «تعامـل فن آوری و فرهنگ، و ترس از اطلاعات». مترجم گودرز میرانی. رسانه، تابسـتان ۱۳۸۱، شماره ۵۰، ص ۴۰ ۵۱.

روتسـکی، ر.ل. «تکنولوژی: تعامـل فن آوری و فرهنـگ، و ترس از اطلاعات». مترجم گودرز میرانی. رسانه، تابسـتان ۱۳۸۱، شماره ۵۰، ص ۴۰ ۵۱.

رهادوست، فاطمه (بهار). «نگاهی نو به رابطه فرهنگ و تکنولوژی». جهان کتاب، مرداد ۱۳۸۴، شماره ۱۹۶، ص ۲۰ ۲۱.

شرفی، محمدرضا و شهربانو خشکاب. «بررسی تقابل فرهنگ و

ص: ۹۸

تکنولوژی؛ ظهور تکنوپولی». مهندسی فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۸۸، شماره ۳۳ و ۳۴، ص ۱۸ ۲۸.

شهریاری، حمید. «دین، فرهنگ و فناوری اطلاعات: ویژگی های اصلی دولت الکترونیک». ره آورد نور تابستان ۱۳۸۷، شماره ۲۳، ص ۲ ۱۱.

«علوم، تکنولوژی و توسعه اقتصادی در جهان اسلام: تکنولوژی، تجارت و فرهنگ». مجله اقتصادی دوره اول، اسفند ۱۳۶۶، شماره ۲۴، ص ۱۱ ۲۰.

قانعی راد، محمد امین. «دوگانگی های فرهنگی تکنولوژی (رویکرد جامعه شناسی فرهنگی در تحلیل تکنولوژی)». تحقیقات فرهنگی، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۸، ص ۱۰۷ ۱۴۶.

قلی زاده، آذر و محسن شریعتی. «صنعت فرهنگ و فن آوری های نوین ارتباطی». مهندسی فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۸۸، شماره ۳۳ و ۳۴، ص ۳۶ ۴۳.

موفقیان، ناصر. «تکنولوژی و سیاست به عنوان مولفه های اساسی فرهنگ». نامه فرهنگ، زمستان ۱۳۷۴، شماره ۲۰، ص ۹۲ ۱۰۱.

ص: ۹۹

فرهنگ و جهانی شدن

اشاره

فرهنگ و جهانی شدن

جهانی شدن از دیدگاه کارشناسان امور بینالملل، فرایند یکپارچگی مردم

در یک جامعه واحد است، به نحوی که حوادث و اتفاقات در نواحی دوردست سبب شکلگیری رخدادهای محلی می شوند. جهانی شدن سبب گسترش پیوندها و ارتباطات متقابل فراتر از

ها می شود و از اهمیت مرزها و فاصله جغرافیایی می کاهد(۱). اما یکی از چالش برانگیزین جنبه های جهانی شدن، یکسان سازی فرهنگی جوامع هست. بدین لحاظ جهانی شدن فرهنگی عبارت است از شکل گیری و گسترش فرهنگی خاص در عرصه جهانی. این فرایند موجی از همگونی فرهنگی را در جهان پدید می آورد و همه فرهنگ ها و به ویژه خرده فرهنگها را به چالش می طلبد. اما پژوهشگران نیز از کنکاش و بسط این مفهوم غافل نبوده و آثار گرانبهایی در بررسی وجوه مختلف موضوع پدید آورده اند که در ادامه تعدادی از این آثار معرفی می گردد:

۱- زیرک، معصومه. «تحلیل پیامد ها و دستاوردهای تجاری جهانی شدن، منطقه گرایی و الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی». بررسی مسایل و سیاستهای اقتصادی، ش ۸۳و۸۴، مهر وآبان ۱۳۸۷.

ص: ۱۰۰

الف. کتابها

الف. کتابها

آزاد ارمکی، تقی. فرهنگ و هویت ایرانی و جهانی شدن. تهران: تمدن ایرانی، ۱۳۸۶. ۱۶۰ ص.

استرنز، پیتر ان. تاریخ جهان و جهانی شدن. ترجمه سید محمود هاشمی و فاطمه شعیبی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۹۱. ۱۷۰ ص.

باقی نصرآبادی، علی و نوریه شادالویی و هادی طاهری. فرهنگ و جهانی شدن. قم: یاقوت، ۱۳۹۰. ۱۹۸ ص.

تاملنیسون، جان. جهانی شدن و فرهنگ. ترجمه محسن حکیمی. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی؛ مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها، ۱۳۸۱. ۲۳۱۱ ص.

تقوی، محمدناصر. دغدغه های شهر جهان (تأملاتی در باب جهانی شدن، توسعه و گفت وگوی). تهران: سیاست، ۱۳۸۲. ۱۸۱ ص.

توحیدفام، محمد. مجموعه مقالات فرهنگ در عصر جهانی شدن: چالش ها و فرصت ها. تهران: روزنه، ۱۳۸۲. ۴۳۱ ص.

جعفری، انوش. رهیافتهای گوناگون به جهانی شدن (مباحث نظری، جهانی شدن فرهنگ و سیاست). چالوس: دانشگاه آزاد اسلامی(چالوس)، ۱۳۹۰. ۲۸۳ ص.

حسینی لرگانی، سیدمحمد و محسن حسینی لرگانی. جهانی شدن و نگرش فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. تهران: آرون، ۱۳۸۹. ۱۳۴ ص.

حقیقی، عدالت. جهانی شدن و تاثیر آن بر فرهنگ شیعی ایران. قم: انتشارات شیعه شناسی، ۱۳۹۱. ۲۸۰ ص.

دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال. تاثیر جهانی شدن فرهنگ بر امنیت فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۲. ۳۴۸ ص.

دین، جهانی شدن و فرهنگ سیاسی در جهان سوم. مترجم داوود کیانی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۹۲. ۴۰۸ ص.

ص: ۱۰۱

ربانی، محمدباقر. جهانی شدن و تنوع یا وحدت فرهنگی: جامعه جهانی مهدوی. قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله ، ۱۳۸۸. ۲۲۴ ص.

زهره ای محقق، محمدعلی. درآمدی بر سایبر دیپلماسی و قدرت نرم در عصر جهانی شدن فرهنگ. تهران: انتشارات بین المللی گاج، ۱۳۸۹. ۱۷۱ ص.

سلیمی، حسین. فرهنگ گرایی، جهانی شدن و حقوق بشر. تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۳. ۴۳۵ ص.

سیفی آتشگاه، حافظه. تاثیر جهانی شدن فرهنگی بر فرهنگ های بومی ایران و ژاپن. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۸. ۱۲۸ ص.

شیخی، علیرضا. فرهنگ و سرنوشت تمدن ها: جستاری در نظریه های برخورد و گفت و گوی تمدن ها با تاکید بر فرهنگ، گرگان: مختومقلی فراغی، ۱۳۹۲. ۱۳۲ ص.

صداقت ثمرحسینی، کامیار. جهانی سازی و اندیشه های سیاسی متفکران عرب. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۰. ۷۵۵ ص.

صیادی، ابوالقاسم. انقلاب اسلامی و چالش های جهانی شدن فرهنگ. زنجان: نیکان کتاب، ۱۳۸۴. ۱۷۲ ص.

کاظمی، علی اصغر. جهانی شدن فرهنگ و سیاست: (نقد و تحلیل نظری، معرفت شناختی). تهران: نشر قومس، ۱۳۸۰. ۳۲۰ ص.

کاوسی، اسماعیل. دین، فرهنگ و جهانی شدن. تهران: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، ۱۳۹۲. ۱۶۹ ص.

کچویان، حسین. نظریه های جهانی شدن: پیامد چالش های فرهنگ و دین. تهران: نشر نی، ۱۳۸۹. ۲۲۹ ص.

کیا، علی اصغر و رحمان سعیدی. نقش جهانی شدن و رسانه ها در هویت فرهنگی. تهران: خجسته، ۱۳۸۴. ۱۵۱ ص.

گل محمدی، احمد. جهانی شدن، فرهنگ، هویت. تهران: نشر نی، ۱۳۹۲. ۲۸۶ ص.

ص: ۱۰۲

مرکز ملی مطالعات جهانی شدن. فرهنگ و جهانی شدن. تهران: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، ۱۳۹۲. ۲۵۸ ص.

نظری، علی اشرف. فرهنگ، هویت و تمدن از چشم انداز ایران فرهنگی. تهران: تمدن ایرانی، ۱۳۹۰. ۲۸۳ ص.

نعمتی، غلام رضا و زهرا ترکی. جهانی شدن و فرهنگ. تهران: لحظه، ۱۳۸۸. ۱۳۴ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

افشاری نادری، افسر. «جهانی شدن و نیاز به مهندسی فرهنگ». مهندسی فرهنگی، تیر و مرداد ۱۳۸۶، شماره ۱۰ و ۱۱، ص ۷۰ ۷۷.

امیری، راضیه. «ایران معاصر: هویت و فرهنگ در فرایند جهانی شدن». زمانه، تیر ۱۳۸۷، شماره ۷۰، ص ۵۳ ۵۷.

امیری، مهدی. «ابعاد و پیامدهای جهانی شدن فرهنگ». کیهان فرهنگی، اسفند ۱۳۷۹، شماره ۱۷۳، ص ۶۰ ۶۷.

امینی، آرمین و سهراب انعامی علمداری. «جهانی شدن فرهنگ و کارکرد دیپلماسی فرهنگی در سیاست خارجی». راهبرد زمستان ۱۳۹۱، شماره ۶۵، ص ۳۹۳ ۴۱۴.

باقی نصرآبادی، علی. «جهانی شدن فرهنگ و پیامدهای آن». پیام، پاییز ۱۳۸۷، شماره ۹۱، ص ۱۴۶ ۱۵۹.

بودریار، ژان. «فرهنگ و اجتماع: خشونت جهانی شدن». سیاحت غرب بهمن ۱۳۸۷، شماره ۶۷، ص ۵ ۹.

ترابی، سید محمد. «جهانی شدن و فرهنگ های قومی». هنر، بهار ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۱۴۱ ۱۴۸.

«جهانی شدن و استحاله فرهنگ های بومی». بازتاب اندیشه، دی ماه ۱۳۸۱، شماره ۳۴، ص ۷۲ ۷۳.

ص: ۱۰۳

حیدری زاده، الهه و فاطمه توحیدی اردهائی. «جهانی شدن، جهانی سازی و فرهنگ». پژوهشنامه، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۵۷، ص ۹۳ ۱۲۰.

درویشی، علی. «جهانی شدن و تأثیر آن بر فرهنگ بومی ایران». فرهنگ ایلام، پاییز و زمستان ۱۳۸۸، شماره ۲۴ و ۲۵، ص ۱۶۰ ۱۷۲.

رضوی، عبدالهادی. «بررسی و شناخت وجه تمایز فرهنگ دینی با سایر فرهنگ ها در فرایند جهانی شدن». پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۸۱، ص ۴۷ ۸۲.

صالحی امیری، سید رضا و زهره حسین زادگان. «جهانی شدن فرهنگی و تأثیرات آن بر فرهنگ ایران». پژوهشنامه، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۵۷، ص ۹ ۴۶.

فکوهی، ناصر. «جهانی شدن و فرهنگ». انسان شناسی، بهار و تابستان ۱۳۸۲ شماره ۳. ص ۲۰۷ ۲۱۴.

قریشی، فردین. «جهانی شدن و فرهنگ در پایان قرن بیستم». نمایه پژوهش، پاییز و زمستان ۱۳۸۱، شماره ۲۴ ۲۳، ص ۸۵ ۹۶.

کاردان، عباس. «فرهنگ ملی و محلی در عصر جهانی شدن». مهندسی فرهنگی، تیر و مرداد ۱۳۸۶، شماره ۱۰ و ۱۱، ص ۶۲ ۶۹.

کچوئیان، حسین. «معضله هویت، فرهنگ و جهانی شدن: از رویکردها تا واقعیت». مطالعات فرهنگی و ارتباطات، بهار و تابستان ۱۳۸۴، شماره ۲، ص ۲۵۱ ۲۷۴.

کمالی، سید مجید. «جهانی شدن، فرهنگ و زندگی روزمره: زندگی بی زندگی». زمانه دوره جدید، دی ۱۳۸۹، شماره ۹۵، ص ۴۰ ۴۱.

مقصودی، مجتبی و محمود مهام. «فرهنگ و هویت ایرانی و جهانی شدن». مطالعات ملی، پاییز ۱۳۸۷، شماره ۳۵، ص ۱۶۳ ۱۷۲.

منتظری، علی. «فرهنگ و هنر در فرآیند جهانی شدن». هنر، بهار ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۴۲۵ ۴۳۲.

نقیب زاده، احمد. «جهانی شدن فرهنگ و سیاست خارجی». چشم انداز ارتباطات فرهنگی، بهمن ۱۳۸۴، شماره ۲۰، ص ۱۹ ۲۱.

ص: ۱۰۴

نهاوندیان، محمد. «مؤلفه های فرهنگ برای پیروزی در رقابت جهانی شدن». مهندسی فرهنگی، تیر و مرداد ۱۳۸۶، شماره ۱۰ و ۱۱، ص ۱۲ ۱۷.

همتی، همایون. «معانی و پیامدهای جهانی شدن برای فرهنگ و هنر». هنر، بهار ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۲۵۱ ۲۷۰.

یاسایامان، زینب و فرزانه فرحزاد. «جهانی شدن و فرهنگ در هنر ترکیه امروز». هنر، بهار ۱۳۸۵، شماره ۶۷، ص ۸۳ ۸۸.

ص: ۱۰۵

فرهنگ و هنر

اشاره

فرهنگ و هنر

فرهنگ و هنر هر کشوری، رابطه نزدیکی با شناخت و حفظ هویت ملی آن کشور دارد و انسان بدون فرهنگ و هنر معنایی ندارد. فرهنگ و هنر در عین حال که دو مقوله جدا از هم هستند ولی مکمل یکدیگرند، به این معنی که مهم ترین میراث تاریخی بشر، فرهنگ اوست که وسیله تعامل و ارتباط او با دنیای پیرامونش به شمار می رود و هنر مهم ترین بخش فرهنگ است. اصالت هنر و پیوند آن با زندگی بشر، رمز ماندگاری آن است که در طول تاریخ و با زندگی وی عجین شده است. در ادامه برخی از آثار مرتبط با این موضوع، جهت بهرهگیری محققان و علاقمندان، ارائه میگردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

آدانده، الکساندر و دیگران. هنر و فرهنگ افریقای سیاه. ترجمه جلال الدین اعلم... و دیگران. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش، ۲۵۳۶ = ۱۳۵۶. ۱۷۶ ص.

احمدی علی آبادی، کاوه. رفتارها و آفریده های فرهنگی و هنری. تهران: نگاه، ۱۳۸۸. ۲۶۲ ص.

ص: ۱۰۶

پورغفاری لاهیجی، آزاده و ساره اعظمی. تعاریف و مفاهیم واژه های حوزه فرهنگ و هنر. تهران: سفیر اردهال، ۱۳۹۱. ۱۳۶ ص.

حقیقی، حسین و دیگران. آسیب شناسی هنری و آسیب شناسی سیاسی در اقشار ایثارگر. گرگان: مختومقلی فراغی، ۱۳۸۸. ۵۵ ص.

دووینیو، ژان. جامعه شناسی هنر. ترجمه مهدی سحابی. تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۹. ۱۷۸ ص.

ساندرز، فرانسس استانر. جنگ سرد فرهنگی: سیا در عرصه فرهنگ و هنر. مترجم گروه ترجمه بنیاد فرهنگی پژوهشی غرب شناسی. تهران: انتشارات غرب شناسی، ۱۳۸۲. ۸۰۲ ص.

سرفراز، حسین. نشانه شناسی فرهنگ، هنر و ارتباطات. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۹۲. ۳۰۴ ص.

طبرسا، غلامعلی و آزاده پورغفاری لاهیجی و لادن بلوریان کاشی. تعاریف و مفاهیم واژه ها و اقلام آماری حوزه فرهنگ و هنر. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. معاونت طرح و برنامه ریزی و تحول اداری، دفتر طرح و برنامه ریزی، ۱۳۸۴. ۱۲۴ ص.

لوتمان، یوری و دیگران. نشانه شناسی فرهنگی. گروه مترجمان تینا امراللهی و دیگران. تهران: نشر علم، ۱۳۹۰. ۳۹۹ ص.

محفوظی، محمدصادق و سید محمد تقی هاشمیان و مصطفی رستمی. شش گفتار تحلیلی درباره مانایی فرهنگ و هنر ایران زمین. تهران: جامعه اسلامی پژوهشگران، مؤسسه پژوهشی ابن سینا، ۱۳۸۸. ۱۳۹ ص.

معین، مصطفی. دانشگاه فرهنگ و جامعه. تهران: نشر حیان، ۱۳۷۷. ۲۸۲ ص.

ملزر، آرتور و جری واین برگر و ریچارد زینمان. دموکراسی و هنر: مجموعه سخنرانی های مارتا بیلز...و دیگران. گروه ترجمه شیراز علی معصومی ... و دیگران. تهران: چشمه، ۱۳۸۵. ۳۶۷ ص.

ملک زاده، احمد. هنر و اندیشه. تهران: قلم فردا، ۱۳۸۳. ۲۷۸ ص.

ص: ۱۰۷

میرسلیم، سیدمصطفی. دیدگاه های فرهنگی هنری. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴. ۲۵۶ ص.

نیک خو، مهدی. نقش هنر و رسانه در تعلیم و تربیت. قم: دار الثقلین، ۱۳۷۹. ۲۲۳ ص.

واکر، جان آلبرت و سارا چاپلین. فرهنگ تصویری. مترجمان حمید گرشاسبی و سعید خاموش. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش های سیما، ۱۳۸۵. ۳۶۰ ص.

ص: ۱۰۸

ص: ۱۰۹

کالاهای فرهنگی

اشاره

کالاهای فرهنگی

گرچه ممکن است نگاه صرف به فرهنگ به مثابه یک «کالا»، از جنبه های زیادی از جمله ابعاد ارزشی در حوزه میراث فرهنگی و هویتی قابل دفاع نباشد، اما تجربه سیاستگزاریهای فرهنگی گویای آن است که کالایی کردن فرهنگ را می توان دستکم به عنوان یکی از ابزارهای مهم حفظ و تقویت و یا حتی بازسازی و احیای آن به کار برد.

تولیدات صنایع فرهنگی به دو گروه کالاها و خدمات فرهنگی تقسیم می شوند. کالاهای فرهنگی به کالاهای مصرفی گفته می شود که ناقل ایده ها و نمادها و یا شیوه های زندگی باشند. آنها اطلاعاتی را درباره هویت و فرهنگ ارائه می دهند و در ساختن هویت نقش دارند و بر فعالیت های فرهنگی تأثیر می گذارند این کالاها کاربرد آموزشی و یا سرگرمی دارند و به خلق هویت جمعی کمک کرده و محصول خلاقیت فردی یا جمعی اند و مشمول مالکیت معنوی می شوند و از طریق فرایندهای صنعتی و توزیع جهانی، به طور پیوسته تولید و بهبود و توسعه می یابند. در این خصوص کتاب ها و مقالات ارزشمندی تاکنون منتشره شده که در ادامه به برخی از آنها اشاره می گردد:

ص: ۱۱۰

الف. کتابها

الف. کتابها

کاوسی، اسماعیل و دیگران. ارزش گذاری کالاهای فرهنگی و هنری. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، پژوهشکده تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۷. ۱۷۰ ص.

رجب زاده، احمد. فعالیت و مصرف کالاهای فرهنگی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مؤسسه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳ ص.

رحمتی، محمدمهدی. هویت اجتماعی و مصرف کالاهای فرهنگی غیرمجاز. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۷. ۱۳۱ ص.

رشید پور، علی و فرزانه چاوش باشی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، معاونت پژوهشی، دفتر گسترش تولید علم، ۱۳۸۸. ۲۱۷ ص.

صحرایی، الهیار و آزاده پور غفاری و حسین پورحسنی. سالنامه آماری فرهنگ و هنر ۱۳۸۶. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر مدیریت راهبردی فرهنگ و هنر، ۱۳۸۸. ۷۸ ص.

غفوری، پرویز. بررسی میزان محصولات فرهنگی در بین شهروندان تهرانی و تبریزی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۹. ۱۸۸ ص.

فیضی، ایرج. پژوهشنامه محصولات فرهنگی غیر مجاز. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات، ۱۳۸۸. ۱۶۰ ص.

کاظمی، عباس. مطالعات فرهنگی، مصرف فرهنگی و زندگی روزمره در ایران. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، واحد تهران، ۱۳۸۷. ۳۵۵ ص.

وون، تانیا. محصولات فرهنگی و سازمان جهانی تجارت. ترجمه وحید بزرگی و امیر هوشنگ فتحی زاده. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۲. ۴۶۲ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

اعظم محمدبیگی، علی. «انحصار پخش رادیو تلویزیونی (تأثیر منفی انحصار بر تولید کالاهای فرهنگی در کشور)». رسانه، زمستان ۱۳۷۸،

ص: ۱۱۱

شماره ۴۰، ص ۹۵ ۱۰۰.

الیاسی، مجید و فاطمه پرده دار و سوده ترشیزی و غلامرضا خوشفر و مجید دنکو. «بررسی عوامل مؤثر بر مصرف کالاهای فرهنگی در بین جوانان». جامعه پژوهی فرهنگی، پاییز و زمستان ۱۳۹۰، شماره ۴، ص ۵۵ ۷۶.

تراسبی، دیوید. «تولید و مصرف محصولات فرهنگی و هنری/ نگاهی به اقتصاد فرهنگ». مترجم علی اعظم محمدبیگی. نامه پژوهش فرهنگی، بهار و تابستان ۱۳۷۹، شماره ۱۶ و ۱۷. ص ۳۷ – ۸۶.

جعفری، محمد. «ظرفیت های عرضه محصولات فرهنگی به خارج از کشور». گلستان قرآن اول، آبان ۱۳۸۳، شماره ۱۸۵، ص ۲۶ ۲۷.

دهقان، علیرضا. «بررسی تحقیق مصرف کالاهای فرهنگی خانوار». نمایه پژوهش، پاییز و زمستان ۱۳۷۶، شماره ۳ و ۴، ص ۱۱۲ ۱۱۷.

راهروخواجه، احمد. «کتاب؛ کالای تأثیرگذار فرهنگی و معنوی». اصلاح و تربیت، آبان ۱۳۹۱، شماره ۱۲۶، ص ۲.

شریعتی، نجمه سادات و مجید رضاییان. «بررسی مصرف کالاهای فرهنگی خانوار روستایی». رهپویه هنر، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳، ص ۵۶ ۶۵.

شریعتی، نجمه سادات و مجید رضاییان. «بررسی مصرف کالاهای فرهنگی خانوار روستایی». رهپویه هنر، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳، ص ۵۶ ۶۵.

صادقی، علی رضا. «جامعه و علوم اجتماعی: جهانی شدن و محصولات فرهنگی قفس آهنی مک دونالد». زمانه، دوره جدید، دی ۱۳۸۹، شماره ۹۵. ص ۳۷.

«صورت خیال: اولین سایت اینترنتی محصولات فرهنگی ایران». مهر (فرهنگی، هنری، اجتماعی)، ۲۸ تیر ۱۳۸۲، شماره ۷، ص ۲۷.

طاهرخانی، مهدی. «توزیع جغرافیایی محصولات فرهنگی و نقش آن در مهاجرت جوانان روستایی مطالعه موردی: استان قزوین». پژوهش های جغرافیایی، زمستان ۱۳۸۲، شماره ۴۶، ص ۸۷ ۹۸.

ص: ۱۱۲

فیضی، ایرج. «بررسی وضعیت محصولات فرهنگی غیر مجاز در ایران و جهان». نامه پژوهش فرهنگی، پاییز ۱۳۸۲، شماره ۷، ص ۱۱۳ ۱۳۲.

میلان، بال گراومک. «کالاهای فرهنگی: تراژدی دنیای مدرن». مترجم علی رضا صادقی. زمانه شهریور و مهر ۱۳۸۹، دوره جدید، شماره ۹۱ و ۹۲، ص ۴۶ ۴۹.

ص: ۱۱۳

گردشگری فرهنگی

اشاره

گردشگری فرهنگی

گردشـگری فرهنگی، آن بخش از جریان گردشـگری است که به جـذابیت های فرهنگی خاص توجه میکند. این جنبههای جذابیت متفاوتانـد و اغلب شامـل موزههـا، نمایشـگاهها، حوزههـای هنری، نمایشـنامه هـا، ارکسترها و سایر فعالیتهای هنری میشود. در بحث گردشـگری فرهنگی عموماً دو محور مورد بررسـی قرار می گیرد، محور اول گردشـگری مرتبط با میراث فرهنگی یک مقصد است که بیشتر در این دیـدگاه بُعـد تـاریخی یـک جـامعه مورد نظر است و محور دوم گردشـگری فرهنگی، موضوع زمان حال و فرهنگ جاری یک مقصـد را مدنظر قرار می دهد. در حقیقت گردشـگری فرهنگی نوعی از گردشـگری است که گردشـگر را به فراگیری، آموزش، کنکـاش و کسب تجربه درباره فرهنگ حال و گذشـته جامعه مقصـد و مقایسه آن با داشـته ها و انگیزه های جامعه خود و دیگران وامی دارد و در واقع تجربه کیفی میان گردشـگر و محیط مورد بازدیـد قرار می گیرد. در ادامه بخشـی از منابع مرتبط با این موضوع به اجمال معرفی می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

اجل، دیوید ال. مدیریت گردشگری پایدار: میراثی برای آینده. مترجمان

ص: ۱۱۴

حمیدرضا جعفری، علیرضا موسائی، حسن هویدی. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۸. ۱۸۴ ص.

بذله، مرجان. اولویت های فرهنگی اجتماعی جذب گردشگر خارجی در ایران. تهران: آریان قلم، ۱۳۹۲. ۱۷۰ ص.

دپاتمان توریسم جغرافیا مدرسان برتر. جاذبه های فرهنگی در توریسم جغرافیا. «مرجع (دانشگاهی)». تهران: مدرسان برتر، ۱۳۹۱. ۱۴۴ ص.

رایزینگر، ایوت و لیندسای ترنر. رفتار میان فرهنگی در گردشگری، مفاهیم و تحلیل ها. مترجم اکبر پورفرج و سولماز سید موسوی و مهرنوش دهستانی. تهران: نشر سمیرا، ۱۳۹۱. ۴۶۴ ص.

عامریان، حمید. اصول گردشگری. تهران: جمیل، ۱۳۸۸. ۷ ج.

فیتس جرالد، هلن. شناخت فرهنگ ملل برای ارتباط میان فرهنگی: آداب تایلندی ها. ترجمه جواد پورموحدی، عباس اردکانیان. تهران: چغا، ۱۳۸۰. ۲۳ ص.

محموداوغلی، رضا و محمودرضا رهبرقاضی و علی تاجمیرریاحی. تبیین روابط سیاسی - فرهنگی ایران و سوریه پیرامون گردشگری مذهبی. آبادان: پرسش، ۱۳۹۱. ۲۵۲ ص.

موسوی، میرنجف و علی باقری کشکولی. گردشگری فرهنگی(ماهیت و مفاهیم). تهران: آراد کتاب، ۱۳۹۲. ۳۲۳ ص.

موظف رستمی، محمدعلی. خدمات متقابل مسجد و اماکن مذهبی و گردشگری. کرج: پرهیب، ۱۳۹۱.

نائیجی، مختار. جذب توریست فرهنگی در ایران. تهران: مختار نائیجی، ۱۳۹۱. ۱۵۱ ص.

همایون، محمدهادی. جهانگردی به عنوان یک ارتباط میان فرهنگی: مطالعه تطبیقی الگوی غربی معاصر و الگوی اسلامی. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، دفتر نشر، ۱۳۸۴. ۲۷۹ ص.

ص: ۱۱۵

همایون، محمدهادی. جهانگردی؛ ارتباطی میان فرهنگی: مطالعه تطبیقی الگوی غربی معاصر و الگوی اسلامی. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ، ۱۳۹۱. ۳۷۶ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

ابراهیم پور، علی رضـا. «ضـرورت برنـامه ریزی در دستیـابی به وضـعیت مطلوب گردشـگری فرهنگی». پژوهشـنامه، زمسـتان ۱۳۸۹، شماره ۷۰، ص ۱۱ ۵۲.

احمـدی شاپورآبادی، محمـد علی و احمـد سبزآبادی. «تحلیلی بر ظرفیت های توسـعه گردشـگری مذهبی فرهنگی کلان شـهر قم». مطالعات ملی، ۱۳۹۰، شماره ۴۶، ص ۸۳ ۱۱۲.

بونت، لوئیس. «اقتصـاد و مـدیریت بازرگانی: گردشـگری فرهنگی». مترجم محمـدرضا فرزین. بررسـی های بازرگانی، خرداد و تیر ۱۳۸۶، شماره ۲۳، ص ۵۱ ۵۵.

تقوایی، مسعود و اعظم صفرآبادی. «توسعه گردشگری فرهنگی با تاکید بر جاذبه های تاریخی (مطالعه موردی: جاذبه های تاریخی شهر اصفهان)». برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، پاییز ۱۳۹۱، شماره ۱۲، ص ۵۹ ۷۸.

سازمـان جهـانی جهـانگردی. «اصـول منشـور گردشـگری فرهنگی: مـدیریت گردشـگری در مکـان هـای دارای میراث». مطالعـات گردشگری، تابستان ۱۳۸۲، شماره ۱، ص ۵۱ ۵۸.

«ششـمین کارگاه بین المللی توسـعه گردشـگری فرهنگی و طبیعی مناطق کوهسـتانی آسیای میانه و جنوبی(ماسوله)». فرهنگ مردم، بهار ۱۳۸۳، شماره ۸ و ۹، ص ۱۵۰.

کلارک، آلن. «پویایی در گردشگری فرهنگی». مترجم علی رضا مقیمی. پژوهشنامه، زمستان ۱۳۸۹، شماره ۶۵، ص ۱۶۷ -۱۸۴.

ص: ۱۱۶

مناعی، علی و محمدرضا نانیجی. «تحلیل جامعه شناختی جذب گردشگری فرهنگی در ایران: مطالعه موردی گردشکری خارجی شهر اصفهان». علوم اجتماعی (دانشگاه علامه طباطبائی)، بهار ۱۳۹۰، شماره ۵۲، ص ۱۷۵ ۲۰۶.

ص: ۱۱۷

مدیریت فرهنگی

اشاره

مدیریت فرهنگی

مدیریت فرهنگی کلیه فرایندها، اقدامات و رویه هایی است که با هدف برنامه برنامه ریزی یا سازماندهی، نظارات، هدایت، هماهنگی، تنظیم، اداره و حمایت از فعالیتهای فرهنگی صورت می گیرد.(۱) ناگفته پیداست که رشد و بالندگی فرهنگی هر جامعه، مدیون مدیریت مدبرانه و مقتدرانه ای است که بتواند با اعمال مدیریت صحیح، جامعه را از مرحله ای محدود و نامناسب عبور دهد و افراد آن جامعه را به تکامل و توسعه برساند. از این رو، برای توسعه فرهنگی، رهبران، سیاستگذاران و مدیران فرهنگی نقش اساسی و محوری را به عهده دارند. بر این اساس لازم است به مهارتها و شایستگی لازم مجهز شوند. اما جهت آشنایی و مطالعه بیشتر علاقمندان این حوزه، در ادامه برخی از کتاب ها و مقالات مرتبط با موضوع ارائه و معرفی شده است:

الف. کتابها

الف. کتابها

آریافر، حسین. مدیریت فرهنگی. تهران: متن گستران آریا، ۱۳۹۲. ۲۱۰ ص.

۱- گودرزی، غلامرضا و محمد شیخ زاده. تحلیل وضعیت موجود سازماندهی نهادهای فرهنگی کشور با نگاهی به مفهوم و مبانی مهندسی فرهنگی، نامه پژوهش فرهنگی، ۵ (۳:): ۱۰

ص: ۱۱۸

اسدی کرد، غلامرضا. مدیریت و سرپرستی مراکز فرهنگی. تهران: فارسیران، ۱۳۹۰. ۱۷۸ ص.

بنیانیان، حسن. فرهنگ در مدیریت توسعه اسلامی: چهار گفتار در باب فرهنگ و مظلومیت آن. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۸۷. ۱۶۲ ص.

حبیبی، محمد. خصائص مدیران فرهنگی. تهران: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی تبیان، ۱۳۷۹. ۲۵۱ ص.

حسینی مهجن آبادی، سیدحسن. مدیریت تشکل های فرهنگی. قم: یاران قلم، ۱۳۹۲. ۱۹۲ ص.

درآمدی بر فرهنگ و کار فرهنگی در بسیج دانشجویی. تهران: سازمان بسیج دانشجویی، معاونت فرهنگی، ۱۳۸۸. ۵۷ ص.

رودریگس، کارل. مدیریت در عرضه بین المللی. ترجمه شمس السادات زاهدی و حسن دانایی فر. تهران: نشر صفاراشراقی، ۱۳۸۰. ۴۹۶ ص.

شریفی، علی و مجتبی قاسمی سعادت آبادی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۲. ۱۰۸ ص.

غلامی، محسن. مفهوم شناسی فرهنگ و مدیریت برنامه ریزی فرهنگی با تاکید بر آموزه های دینی. تهران: شرکت فرآزما پردازش، ۱۳۹۰. ۱۵۲ ص.

فرامرزیانی، سعید و شیرزاد بخشی. درآمدی بر مدیریت فعالیت های فرهنگی. تهران: سخنوران، ۱۳۹۲. ۱۸۰ ص.

قادریان، مرجان و محمدابراهیم طاهرنژاد و زهرا طاهری. مدیریت و برنامه ریزی مراکز فرهنگی. تهران: مشکوه دانش، ۱۳۹۳. ۱۴۸ ص.

نایینی، علی محمد. درآمدی بر مدیریت فرهنگی. تهران: ساقی، ۱۳۸۹. ۳۸۱ ص.

هاشمیان، سیدمحمدحسین. مدیریت کیفیت در سازمان های فرهنگی. قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۱. ۲۳۵ ص.

ص: ۱۱۹

ب. مقالات

ب. مقالات

احمدیان شیجانی، مهدی. «مدیریت فرهنگی کارآمد راهی به سوی توسعه». تندیس، ۸ مرداد ۱۳۹۲، شماره ۲۵۴، ص ۲۱ ۲۳.

ارگانی، مهدی. «دولت جز خدمتگزار فرهنگ نیست/ مدیریت فرهنگی/ گفت وگو». ضمیمه خردنامه همشهری، نوزدهم مرداد ۱۳۸۴، شماره ۶۱، ص ۱۵ ۱۶.

باغبان ماهر، سجاد. «مدیریت فرهنگی در دولت آینده». تندیس، ۸ مرداد ۱۳۹۲، شماره ۲۵۴، ص ۱۱.

باقی نصرآبادی، علی. «آسیب شناسی مدیریت فرهنگی از نگاه مقام معظم رهبری». پیام، زمستان ۱۳۸۵، شماره ۸۱، ص ۱۰۸ ۱۲۵.

پارسانیا، حمید. فرهنگ: طول، عرض، عمق: مروری بر ظرافت های مدیریت فرهنگی. سوره اندیشه، شهریور ۱۳۸۴، شماره ۱۹، ص ۸۶ ۸۹.

توسلی، غلام عباس. «بحران مدیریت فرهنگی». بازتاب اندیشه، آذر ۱۳۸۱، شماره ۳۳، ص ۲۶ ۳۱.

رشیدپور، علی و علی رضا مرادی. «چالش ها و آسیب های فرا روی فرهنگ و مدیریت فرهنگی». مهندسی فرهنگی، آذر و دی ۱۳۸۹، شماره ۴۷ و ۴۸، ص ۶۷ ۷۳.

سوری، حمید. «مدیریت فرهنگی هنری ایران در گذر زمان». تندیس ۸ مرداد ۱۳۹۲، شماره ۲۵۴، ص ۱۸.

صالحی، محمد و حسین باقری. «مدیریت فرهنگی با استناد به غدیر». مهندسی فرهنگی، بهمن و اسفند ۱۳۹۰، شماره ۶۱ و ۶۲، ص ۴۸ ۵۸.

عباسی، اسماعیل. «مدیریت فرهنگی در عصر شبکه های اجتماعی». تندیس ۸، مرداد ۱۳۹۲، شماره ۲۵۴، ص ۱۹.

علیجانی، رضا. «بحران مدیریت فرهنگی و دولت ایدئولوژیک». بازتاب اندیشه، خرداد ۱۳۸۲، شماره ۳۸، ص ۷۰ ۷۶.

ص: ۱۲۰

عیوضی، محمد رحیم. «مدیریت فرهنگی کشور». نامه پژوهش فرهنگی، تابستان ۱۳۸۷، شماره ۱۲، ص ۱۱۵ ۱۴۴.

کاوسی، اسماعیل و سعید تیموری. «جهانی شدن، هویت ملی، مدیریت فرهنگی». پژوهشنامه، پاییز ۱۳۸۹، شماره ۵۷، ص ۴۷ ۶۶.

کریمی، علی رضا. «مشکلات در مدیریت فرهنگی را دریابید». توسعه مدیریت، خرداد و تیر ۱۳۸۵، شماره ۷۱، ص ۳.

مجیدی، محمدرضا. «مدیریت فرهنگی: شستن چشم ها و جور دیگر دیدن». ضمیمه خردنامه همشهری، نوزدهم مرداد ۱۳۸۴، شماره ۶۱، ص ۷.

مسعودی، رامین. «اهمیت مدیریت فرهنگی در اصلاح الگوی مصرف». پژوهشنامه، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۷۲، ص ۱۷۵ ۱۹۴.

مشبکی، علی اصغر و سید کمال واعظی. مدرس علوم انسانی، بهار ۱۳۸۱، شماره ۲۴، ص ۱۵۷ ۱۷۶.

معلی، محمدعلی. «فرهنگ مدیریت و مدیریت فرهنگی». کیهان فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۸۸، شماره ۲۷۶ و ۲۷۷، ص ۴.

ص: ۱۲۱

مهندسی فرهنگی

اشاره

مهندسی فرهنگی

مهندسی فرهنگی، سامان دادن مولفه های همگرای فرهنگ در یک کلیت منسجم و هدف دار است که شاکله آن رفتار و نگرش فردی واجتماعی را تحت تاثیر قرار می دهد. در این فرایند بر اساس ملاحظات یک فرهنگ مطلوب دستگاههای وابسته به نظامهای مختلف اجتماعی، سازماندهی مجدد شده و دارای جهت گیری و نظم نوین با رویکردی فرهنگی می شوند. مهندسی فرهنگی در کلام مقام معظم رهبریمدظلهالعالی، در واقع پرداختن به این امر است که «حقیقت فرهنگی و عنصر فرهنگی چگونه و با چه کیفیتی باید باشد؛ به کدام سمت باید برود؛ فرهنگ مطلوب کدام است؛ و کجاهایش ایراد دارد؟» (مقام معظم رهبری، ۱۳۸۳). با توجه به بیانات مقام معظم رهبری، مهندسی فرهنگی سه وظیفه مهم یعنی ارزیابی وضعیت فرهنگی موجود، تعیین فرهنگ آرمانی یا همان وضعیت فرهنگی مطلوب و ارائه برنامه، ارائه طریق یا همان تعیین چگونگی رسیدن به وضعیت مطلوب را بر عهده دارد. بنابراین مهندسی فرهنگی ترسیم نقشه محتوایی و تعیین نسبت اجزایی است که کلیت فرهنگ را شکل می دهد. در ادامه برخی از کتابها و مقالات انتشار یافته در این موضوع جهت استفاده پژوهشگران و برنامه سازان ارائه می گردد:

ص: ۱۲۲

الف. کتابها

الف. کتابها

بصیرنیا، غلامرضا. رویکردهای مختلف به مهندسی فرهنگی در ایران بعد از انقلاب. تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۰. ۱۷۵ ص.

بنیادی نایینی، علی و عبدالمهدی محتاجی و فریبا مظفری. تهران: پیام عدالت، ۱۳۹۰. ۱۲۰ ص.

بنیانیان، حسن. پوشش اسلامی: چالش ها و راهکارها با رویکردی به مهندسی فرهنگی. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۸۹. ۲۹۰ ص.

پارسا، مجید. تدبیر خانواده: راهگشای مهندسی فرهنگی جمعیت. قم: عطر یاس، ۱۳۸۷. ۱۴۴ ص.

پیروزمند، علیرضا. مبانی و الگوی مهندسی فرهنگی. ۱۳۸۹. ۳۱۲ ص.

حسین زاده، مرتضی. مهندسی فرهنگی در تشکل های دینی. مشهد: کتابدار توس، ۱۳۹۰. ۱۴۸ ص.

خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران. مهندسی فرهنگی در کلام امام خامنه ای (مدظله العالی). قم: تسنیم اندیشه، ۱۳۹۲. ۱۰۷ ص.

زم، محمد علی. جمهور جهانی شیعه: کلیات مهندسی فرهنگی. تهران: کتاب جمهور، ۱۳۸۴. ۴۰۰ ص.

سراجیان، فاطمه. مدل مفهومی مهندسی فرهنگی در آموزش و پرورش. تهران: راز نهان، ۱۳۹۱. ۱۵۰ ص.

شجاعی، مجتبی و علیرضا شهرکی. فرهنگ، مهندسی فرهنگی، رصد فرهنگی و ناتو فرهنگی. زاهدان: مجتبی شجاعی، ۱۳۸۹. ۳۰۰ ص.

کریمی بندرآبادی، محمدعلی. ماهیت واقعی مهندسی فرهنگی نظام جمهوری اسلامی. یزد: نخبگان دانش، ۱۳۸۹. ۱۸۰ ص.

ناظمی اردکانی، مهدی. درآمدی بر مهندسی فرهنگ و مهندسی فرهنگی کشور. تهران: آثار فکر، ۱۳۹۱. ۲۸۱ ص.

ناظمی اردکانی، مهدی. مبانی و چگونگی ترسیم نقشه مهندسی فرهنگی کشور. تهران: آوای نور، ۱۳۹۰. ۲۱۶ ص.

ص: ۱۲۳

ناظمی اردکانی، مهدی. مهندسی فرهنگی کشور: تحول در ساختارها و سازوکارها. تهران: ساقی، ۱۳۹۲. ۲۸۸ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

توکلی، مرتضی. «هویت مکانی مهندسی فرهنگی». مهندسی فرهنگی، تیر و مرداد ۱۳۸۶، شماره ۱۰ و ۱۱، ص ۹۰.

ناظمی، مهدی. «درآمدی بر مهندسی فرهنگ و مهندسی فرهنگی». مهندسی فرهنگی، مهر ۱۳۸۵، شماره ۱، ص ۱۰ ۱۲.

عالمی، مسعود. «کدهای اخلاقی: گام اول مهندسی فرهنگی کشور». تدبیر، خرداد ۱۳۸۷، شماره ۱۹۳، ص ۲۶ ۳۱.

سعیدی، رحمان. «جهانی شدن و مهندسی فرهنگی». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، بهار ۱۳۸۷، شماره ۳۷، ص ۱۲۶ ۱۴۳.

ابراهیمی، سید ابراهیم. «آسیب شناسی مهندسی فرهنگی در دانشگاه». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، زمستان ۱۳۸۶، شماره ۳۶، ص ۱۰۴ ۱۲۸.

ربیعی، محسن. «نقش آموزش جغرافیا در مهندسی فرهنگی و انسجام ملی». رشد آموزش جغرافیا، بهار ۱۳۸۸، شماره ۸۶، ص ۴ ۸.

بنیانیان، حسن. «مهندسی فرهنگی از نظر تا عمل در جامعه ایران». سوره اندیشه، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۴۳، ص ۸ ۲۱.

رازنهان، فیروز. «پیش نیازهای تحقق سند چشم انداز (مهندس فرهنگ و مهندسی فرهنگی)». سوره اندیشه، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۴۳، ص ۳۲ ۳۷.

طاهری، معصومه. «این پازل را تکمیل کنید (در حاشیه مساله مهندسی فرهنگی در ایران و جهان)». سوره اندیشه، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۴۳، ص ۶۰ ۶۱.

بابائی، محمدباقر. «نقش دانشگاه در مهندسی فرهنگی کشور». مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، تابستان ۱۳۸۷، شماره ۳۸، ص ۴۴ ۶۹.

ص: ۱۲۴

جعفری نژاد، هادی. «جایگاه مهندسی فرهنگی کشور در برنامه پنجم». برنامه ۸، خرداد ۱۳۸۹، شماره ۳۶۷، ص ۲۷ ۲۹.

پیروزمند، علی رضا. «مهندسی فرهنگی علم و فناوری». نامه پژوهش فرهنگی، بهار ۱۳۸۸، شماره ۱۵، ص ۹ ۳۸.

فرهی بوزنجانی، برزو. «روش تبیین نقشه مهندسی فرهنگی کشور». نامه پژوهش فرهنگی، بهار ۱۳۸۸، شماره ۱۵، ص ۸۹ ۱۱۸.

مختاریان پور، مجید. «مهندسی فرهنگی، لازمه تعالی جامعه اسلامی». نامه پژوهش فرهنگی، بهار ۱۳۸۸، شماره ۱۵، ص ۱۴۱ ۱۶۲.

رضوی ال هاشم، بهراد و آرین قلی پور. «مهندسی فرهنگی، ضرورت نهادی شدن فرهنگ مشارکت سیاسی زنان». مهندسی فرهنگی، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۹، شماره ۳۹ و ۴۰، ص ۲۰ ۲۹.

زوارقی، رسول. «کتابخانه های عمومی و نقش آنها در مهندسی فرهنگی جامعه». مهندسی فرهنگی، خرداد و تیر ۱۳۸۸، شماره ۲۹ و ۳۰، ص ۴۱ ۵۸.

داودآبادی، محسن و محمد حسین باقری فرد. «اصول و سیاست های حاکم بر مهندسی فرهنگی کشور از دیدگاه مقام معظم رهبری». مهندسی فرهنگی، مهر و آبان ۱۳۸۹، شماره ۴۵ و ۴۶، ص ۱۰ ۱۷.

سلطانی رنانی، سید مهدی. «مهندسی فرهنگی رسانه و اصلاح الگوی مصرف». فرهنگ کوثر، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۸۰، ص ۷۶ ۸۱.

فتحی، امین و عزت نوری زاده. «بررسی جایگاه نماز و نیایش در مهندسی فرهنگی». مهندسی فرهنگی، بهمن و اسفند ۱۳۸۹، شماره ۴۹ و ۵۰، ص ۱۸ ۳۳.

کریمی، سعید و مسعود حبیبی و باقر قائمی اصل. «رسانه ملی و مهندسی فرهنگی هنجارهای اجتماعی». مهندسی فرهنگی، بهمن و اسفند ۱۳۸۹، شماره ۴۹ و ۵۰، ص ۶۴ ۷۷.

پیروزمند، علی رضا. «مهندسی فرهنگی علم». کیهان فرهنگی، خرداد و تیر ۱۳۹۰، شماره ۲۹۴ و ۲۹۵، ص ۳۶ ۳۷.

ص: ۱۲۵

نظریه های فرهنگی

اشاره

نظریه های فرهنگی

نظریه، طرح واره ای توصیفی است که بر پایه آن، پدیده های گوناگون با یک معنا سازگار می افتد و در واقع در ضمن آن قضایای متعددی در قالب یک مجموعه پیوسته و منطقی به هم نگری رسیده و از این مسیر برخی پدیده ها تبیین می شوند. از این رو نظریه فرهنگی توضیح و توصیف صور فرهنگی بر پایه معیاری است که طرح واره ای را به دست می دهد.(۱) بدین لحاظ، نظریه فرهنگی یکی از منابع مهم برای رسیدن به این توانایی به شمار می رود که به توضیح فرهنگ و تبعات آن برای زندگی اجتماعی می پردازد. این نظریه ها، الگوها و مفاهیمی را به ما عرضه می کنند که می توانند در جنبه های متنوع شخصی، عمومی و فکری زندگی به کار گرفته شوند. بدین ترتیب، در ادامه برخی از آثاری که با رویکرد تبیین ابعاد مختلف این موضوع نشر یافته اند، معرفی می گردد:

الف. کتابها

الف. کتابها

ادگار، اندرو و پیتر سجویک. مفاهیم بنیادی نظریه فرهنگی. ترجمه مهران مهاجر، محمد نبوی. تهران: آگه، ۱۳۸۷. ۳۸۱ ص.

۱- توسلی، غلامعباس. نظریه های جامعه شناسی. چاپ پانزدهم، تهران: سمت، ۱۳۸۸. ص۵.

ص: ۱۲۶

ادگـار، انـدرو و پیتر سـجویک. مفاهیم کلیـدی در نظریه فرهنگی. مترجم ناصـرالدین علی تقویان. تهران: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دفتر برنامه ریزی اجتماعی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۷. ۲۹۸ ص.

ادگار، اندرو و پیتر سدویک. متفکران اصلی نظریه فرهنگی. ترجمه یحیی امامی. تهران: نقش و نگار، ۱۳۸۴. ۳۳۶ ص.

ادگار، اندرو. متفکران برجسته نظریه فرهنگی. مترجم مسعود خیرخواه. تهران: آگه، ۱۳۸۹. ۲۶۷ ص.

اسـمیت، فیلیپ دانیـل. درآمـدی بر نظریه فرهنگی. ترجمه پویـان. تهران: دفتر پژوهش هـای فرهنگی: مرکز بین المللی گفت وگوی تمدن ها، ۱۳۸۳. ۳۹۹ ص.

اعتباریان، اکبر. نظریه های سازمان و مدیریت در عمل: (با رویکرد سازمان ها و نهادهای فرهنگی). اصـفهان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان ۱۳۹۰. ۱۹۴ ص.

امین، سـمیر. اروپا مداری نظریه فرهنگی سـرمایه داری مدرن. مترجم انگلیسی راسل مور و مترجم فارسی موسی عنبری. تهران: علم، ۱۳۸۹. ۲۰۹ ص.

بـارکر، کریس. مطالعـات فرهنگی، نظریـه و عمـل. ترجمـه مهـدی فرجی و نفیسه حمیـدی. تهران: پژوهشـکده مطالعـات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۷. ۸۰۵ ص.

بلزی، کـاترین. فرهنـگ و امر واقعی: نظریـه پردازی نقـد فرهنگی. ترجمه جلال فرزانه دهکردی. تهران: دانشـگاه امـام صـادق علیه السلام ، ۱۳۸۹. ۲۶۰ ص.

تیودور، انـدرو. نظریه و روش در مطالعات فرهنگی. مترجم فاطمه براتلو. تهران: پژوهشـگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۲. ۱۸۹ ص.

جمشیدی، مهدی. نظریه فرهنگی استاد مطهری. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۲. ۴۵۰ ص.

صالحی امیری، سیدرضا. مفاهیم و نظریه های فرهنگی. تهران: ققنوس، ۱۳۸۶. ۲۶۴ ص.

گرانپایه، بهروز. فرهنگ و جامعه. تهران: شریف، ۱۳۷۷. ۲ ج.

ص: ۱۲۷

لبو، ریچارد ند. نظریه فرهنگی روابط بین الملل. مترجمان سیدجلال دهقانی فیروز آبادی و روح الله طالبی آرانی و مرتضی نور محمدی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۱. ۴۱۱ ص.

طلایی، مرتضی و دیگران. درآمدی بر نظریه های فرهنگی. اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، ۱۳۹۲. ۴۸۰ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

اسلامی تنها، اصغر. «بازتاب متضاد عقلانیت در نظریه فرهنگی ماکس وبر و علامه طباطبایی». معرفت فرهنگی اجتماعی سال دوم؛ بهار ۱۳۹۰، شماره ۲، ص ۵ ۳۴.

پناهی، محمدحسین. «تئوری انقلاب و انقلاب در تئوری (تأثیر فرهنگی انقلاب اسلامی ایران بر نظریه های انقلاب)». سوره اندیشه، دی و بهمن ۱۳۸۵، شماره ۳۰، ص ۴۸ ۵۱.

پیشگاهی فرد، زهرا و امیر قدسی. «نظریه های فرهنگی فمینیسم و دلالت های آن بر جامعه ایران». زن در فرهنگ و هنر، بهار ۱۳۸۹، دوره ۱، ص ۱۰۹ ۱۳۲.

سید پاشا. «به سوی نظریه فرهنگی ایدئولوژی سیاسی و رسانه های جمعی در دنیای مسلمانان». مترجم مهرابی، مقداد. رواق هنر و اندیشه، آذر ۱۳۸۸، شماره ۴۱، ص ۳۱ ۵۲.

لبخند، محسن. «دلالت های نظریه فطرت در نظریه فرهنگی». معرفت فرهنگی اجتماعی سال سوم؛ زمستان ۱۳۹۰، شماره ۱، ص ۵۵ ۸۰.

ص: ۱۲۸

ص: ۱۲۹

هویت فرهنگی

اشاره

هویت فرهنگی

وقتی از هویت فرهنگی سخن می گوییم، نسبت هویت با مفاهیم پیچیده ای چون فرهنگ و ملیت، کلافی درهم تنیده را پدیدار می سازد که مفهوم هویت را با رویکرد های نظری گوناگون مواجه می سازد. از این منظر، هویت فرهنگی، حول محورهایی همچون مرز جغرافیایی (سرزمین)، دین و مذهب، باورها و سنن فرهنگی، و زبان مشترک تعریف می شود و هویت فرهنگی موجبات توانایی و زنده بودن ملت های مستقل را فراهم می سازد. به کارگیری راهکارها و شیوه های احیای هویت فرهنگی، گامی است که پس از آسیبشناسی فرهنگی، باید پیمود. این معنا در مورد ایران از اهمیت والایی برخوردار است، زیرا منابع هویتی ایرانی، اسلامی و غربی هر کدام در دوره ای و به نحوی در انباشت هویتی ایرانیان تأثیر گذاشته و هویت فرهنگی ایرانی معاصر را پدید آورده اند. چرا که فرهنگ شبکه ای زنده، پویا و زاینده است که طی سده ها پیوسته در حال تغییر، تکامل، پالایش و باززایی بوده است. بسیاری بر این تصورند که فرهنگ و به تبع آن، هویت فرهنگی صرفاً گنجینه هایی هستند که به ما به ارث رسیده و وظیفه ما نگهداری و پاسداری از آن هاست. جهت مطالعه عمیقتر، در ادامه برخی از منابعی که این موضوع را مورد بحث و بررسی قرار دادهاند، معرفی میگردد:

ص: ۱۳۰

الف. کتابها

الف. کتابها

انجمن هنرهـای تجسـمی. هویت فرهنگی و هنری: مجموعه بحث هـای کنفرانس هنرهـای تجسـمی. تهران: انجمن هنرهای تجسـمی (کمیته انتشارات)، ۱۳۷۲. ۱۴۸ ص.

ستاری، جلال. هویت ملی و هویت فرهنگی: بیست مقاله در قلمرو تاریخ فرهنگ. تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۰. ۴۷۸ ص.

سلطان قرائی، صادق. ادبیات کودکان و نوجوانان با هویت فرهنگی (مواد خدمات کودکان و نوجوانان). تهران: دردانه، ۱۳۹۰. ۴۰۷ ص.

شفیع نژاد، رضا. فرهنگ و هویت فرهنگی. سراب: رضا شفیع نژاد، ۱۳۸۸. ۷۰ ص.

کیا، علی اصغر و رحمان سعیدی. تهران: خجسته، ۱۳۸۴. ۱۵۱ ص.

کیا، علی اصغر و رحمان سعیدی. تهران: روزنامه ایران، مؤسسه انتشاراتی، ۱۳۸۲. ۱۵۲ ص.

گنجی، مسعود. هویت فرهنگی مردم منطقه زیدون. اهواز: ترآوا، ۱۳۸۸. ۲۸۸ ص.

موسوی، رئوف. میراث فرهنگی. اردبیل: نگین سبلان، ۱۳۹۰. ۱۵۰ ص.

ورجاوند، پرویز. پیشرفت و توسعه بر بنیاد هویت فرهنگی. تهران: انتشار، ۱۳۶۸. ۱۷۲ ص.

هراتی، محمدجواد. توسعه گرایی و هویت فرهنگی در ایران معاصر. قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۲. ۲۴۸ ص.

هون تـان، سور. چـالش هـای شـهروندی: تعلق گروهی و هویت فرهنگی در عصـر جهانی. ترجمه حسـین حسـنی. تهران: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، ۱۳۸۶. ۵۰ ص.

ب. مقالات

ب. مقالات

ابراهیمی قوام، صـغری. «رشـد و تحول هویت فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن: هویتی که نسل جوان لازم دارد!». رشـد مشاور مـدرسه، تابستان ۱۳۸۷، شماره ۱۲، ص ۲۲ ۲۵.

ص: ۱۳۱

اکبریان، مصطفی. «اطلاع رسانی و تأثیر آن بر هویت فرهنگی». مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، زمستان ۱۳۸۳، شماره ۶۰، ص ۲۵ ۳۳.

امامی، صابر. «حافظ و هویت فرهنگی ایران». پژوهش زبان و ادبیات فارسی، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۱۳، ص ۶۷ ۸۶.

امامی، صابر. «حافظ و هویت فرهنگی ایران». شعر، پاییز و زمستان ۱۳۷۷، شماره ۲۴، ص ۱۴ ۲۳.

پرویزی، الهام. «معماری ملی از دیدگاه هویت فرهنگی». مطالعات ملی، ۱۳۸۸، شماره ۳۹، ص ۸۱ ۱۰۸.

توسلی، غلامعباس و سیاوش قلی پور. «جهانی شدن و هویت فرهنگی قوم لک». جامعه شناسی ایران، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳۱، ص ۸۱ ۱۰۴.

ستاری، جلال. «هویت ملی و هویت فرهنگی». تئاتر، زمستان ۱۳۷۰، شماره ۱۶، ص ۱۱ ۳۸.

شیخاوندی، داور. «جهانی شدن و هویت فرهنگی محلی». رشد آموزش علوم اجتماعی، پاییز ۱۳۸۲، شماره ۲۳، ص ۴ ۱۰.

عیوضی، محمد رحیم و محمد جواد هراتی. «تأملی در تأثیر توسعه بر هویت فرهنگی». راهبرد یاس، پاییز ۱۳۸۸، شماره ۱۹، ص ۱۰۴ ۱۳۰.

کریمی، علی. «بازتاب هویت فرهنگی ایرانیان در سفرنامه های عصر صفوی و قاجاری». مطالعات ملی، بهار ۱۳۸۶، شماره ۲۹، ص ۳۱ ۶۲.

مقصودی، مجتبی. «قومیت ها و هویت فرهنگی ایران». نامه پژوهش فرهنگی، پاییز و زمستان ۱۳۸۰، شماره ۲۲ و ۲۳، ص ۲۰۹ ۲۳۲.

موران، آلبرت. «فیلم، هالیوود، سینمای ملی، هویت فرهنگی و سیاست های سینمایی». نقد سینما، پاییز ۱۳۷۸، شماره ۱۸، ص ۱۰۳ ۱۱۱.

ص: ۱۳۲

ورجاونـد، پرویز و حسـین عبدالمحمـدی. «حفـظ هویت فرهنگی برای دور شـدن از فرهنگ تسـلیم». بازتاب انـدیشه، اسـفند ۱۳۸۶، شماره ۹۵. ص ۷ – ۱۴.

ورجاونـد، پرویز. «حفـظ هویت فرهنگی برای دور شـدن از فرهنگ تسـلیم». اطلاعات سیاسـی – اقتصادی، مرداد و شـهریور ۱۳۶۹، شماره ۳۷. ص ۴ – ۱۱.

ص: ۱۳۳

بخش دوم: کارشناسان فرهنگی مدیریت اطلاعات کارشناسان و اندیشمندان

اشاره

بخش دوم: کارشناسان فرهنگی مدیریت اطلاعات کارشناسان و اندیشمندان

ص: ۱۳۴

پژوهشگران محترم برای دیدن عکس های کارشناسان به فایل پی دی اف مراجعه کنید

ابراهیم آبادی، حسین

ابراهیم آبادی، حسین

متولد: طالقان - ۱۳۳۹

تحصیلات دانشگاهی: دکترای روانشناسی تربیتی از دانشگاه علامه طباطبایی.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) گروه مطالعات اجتماعی و رئیس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، عضو شورای تدوین بخش فرهنگی برنامه های سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: الگوی استفاده از اینترنت، محیط یادگیری و بافت فرهنگی و اجتماعی؛ مسائل و راهبردهای انتقال تکنولوژی با تأکید بر جنبه های فرهنگی و اجتماعی؛ مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی و اجتماعی کلان شهر تهران؛ مطالعات فرهنگی و تربیتی آموزش عالی: ضرورت بسط و دلایل گسترش.

کتاب: مهارت های مطالعه و یادگیری؛ ملاک ها و معیارها در تولید و برنامه سازی رادیو و تلویزیون؛ نسبت میان توسعه علمی و توسعه فرهنگی.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، توسعه فرهنگی.

پست الکترونیک: : ebrahimabadi@iscs.ac.ir

ابراهیم زاده، حسن

ابراهیم زاده، حسن

متولد: ۱۳۴۴- بغداد

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، سردبیر ماهنامه فرهنگ پویا و مجله پرسمان، همکاری پژوهشی با مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: دولت سربداران؛ آیا پرسش های بی پاسخ وجود دارند؛ ارزش انسان در کجاست / به یاد شهید چمران؛ اسلام انعکاس حیات؛ گرفتار زندان غرب نشوید؛ حسین(ع) راه نجات.

کتاب: پیروی خضر خرد؛ پیکار با منکر؛ آن سوی شعارها؛ از چشمه تا دریا؛ او و ما؛ شهید سعیدی(فریادی در سکوت)؛ شیخ حر عاملی(روایت آزادی)؛ غرب از چشم آفتاب.

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، جریانشناسی.

پست الکترونیک: Hebrahimzadeh@yahoo.com

ص: ۱۳۵

اسفندیاری، عبدالله

اسفندیاری، عبدالله

متولد: شمیران – ۱۳۳۲

تحصیلات دانشگاهی: فارغ التحصیل رشته جامعهشناسی از دانشگاه تهران.

فعالیت ها: مدیر گروه فیلم و سریال صدا و سیما(۱۳۵۸)، مسئول آموزش آموزگاران منطقه یک و سه تهران(۱۳۵۸)، معاونت فرهنگی بنیاد سینمایی فارابی(۱۳۶۲–۱۳۷۱)، عضو هیئت مدیره منصوب خانه سینما(۱۳۶۷–۱۳۷۲)، مسئول حوزه «معناگرا» در بنیاد سینمایی فارابی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: سینما در حوزه ی معارف دینی؛ اسلام و سینما؛ مسائل سینمای ایران(گفتگو)؛ سینمای سیاسی یا سیاست زدگی در سینما؟؛ فیلمنامه و موقعیت آن در سینمای ایران؛ پیروزی یا شکست؟(حضور بین المللی سینمای ایران).

زمینه مطالعاتی: سینما، رسانههای گروهی، سیاستگذاری فرهنگی.

الویری(خندان)، محسن

الویری(خندان)، محسن

متولد: قم – ۱۳۴۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای تاریخ و تمدن ملل مسلمان از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(دانشیار) و مدیر گروه تاریخ دانشگاه باقرالعلوم(ع)، عضو کمیته دین و سیاست های کلی فرهنگ شورای تخصصی حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تبلیغ از دیدگاه امام خمینی رحمه الله ؛ دین تبلیغی و تبلیغ دینی؛ دین و ارتباطات؛ نقد و بررسی کتاب تهاجم فرهنگی از دید آیات، روایات و فقه؛ اقتدار ملّی و سیاست های کلی نظام؛ شهید مطهری و آفات احیاگری دین؛ نقد سند چشم انداز توسعه؛ شیوه های فرهنگی ارتباطی پیامبر صلی الله علیه و آله در عهد مکی.

کتاب: تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی؛ مطالعات اسلامی در غرب؛ زندگی امام کاظم(ع) (ترجمه)؛ خاطرات آیت الله سید احمد علمالهدی؛ شیعیان از سقوط بغداد تا ظهور صفویه.

زمینه مطالعاتی: تاریخ و سیره اهل بیت(ع)، فرهنگ و ارتباطات، سیاستگذاری فرهنگی.

ص: ۱۳۶

الهی خراسانی، مجتبی

الهی خراسانی، مجتبی

متولد: مشهد – ۱۳۵۰

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی فقه و مبانی حقوق اسلامی از دانشگاه فردوسی مشهد.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) و مدیر گروه فقه و مبانی اجتهاد دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، معاون آموزشی دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، مدیر مسئول و سردبیر فصلنامه سهزبانه نشانه و فصلنامه جستار.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: هنر در آیینه فقه؛ مبانی فرهنگ اسلامی؛ بایسته های نظام آموزشی عمومی در حوزه علمیه؛ تأملی بر عید و عزا در ایران؛ مبانی فقهی صدق و کذب در سینما؛ نظام نشانه ها در سینما.

کتاب: نگاهی تازه به علوم حدیث؛ تعادل و تراجیح؛ بررسی فقهی پدیده غنا(ترجمه)؛ ۳۷جلد کتاب علمی برای نوجوانان.

زمینه مطالعاتی: فقه هنر، مدیریت فرهنگی، علوم حدیث، سینما.

پست الکترونیک: moj_elahi@yahoo.com

باقی نصرآبادی، علی

باقی نصرآبادی، علی

متولد: کاشان – ۱۳۴۱

تحصیلات دانشگاهی: دکترای مدیریت امور فرهنگی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، مدیر گروه روابط عمومی دانشگاه جامع علمی کاربردی آران و بیدگل، عضو شورای آموزشی مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر قم.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: دشمن و نسل جوان؛ منزلت اجتماعی زن از دیدگاه استاد مطهری؛ درآمدی بر بهرهوری و مدیریت؛ استاد مطهری و جامعه شناسی زمان؛ شیوه های تبلیغ مؤثر دینی در بین نسل جوان؛ آزادی از منظر اسلام؛ نقش فرهنگ انتظار در پویایی جامعه مطلوب؛ استاد مطهری در عرصه تعلیم و تربیت؛ جهانیشدن فرهنگ و پیامدهای آن.

کتاب: استاد مطهری در گذر اندیشه ها؛ مدیر موفق؛ بلوغ جنسی، بحران یا تولدی دیگر؛ فرهنگ و رفتار سازمانی؛ آموزه های

مدیریت فرهنگی در سیره علوی؛ مبانی جامعه شناسی؛ غرب شناسی؛ فرهنگ و جهانیشدن؛ آسیب شناسی مدیران فرهنگی.

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، مدیریت فرهنگی.

پست الکترونیک: baghi۵۵@gmail.com

ص: ۱۳۷

باوند، نعمت الله

باوند، نعمت الله

متولد: تهران – ۱۳۲۲

تحصیلات دانشگاهی: دکترای عرفان اسلامی.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، عضو هیئت علمی پژوهشگاه اندیشه معاصر.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: بحرانی که نطق روشنفکران غرب زده را کور کرد؛ تمدن غرب، قربانی بی خدایی؛ جامعه شناسی تاریخی مساجد؛ غرب شناسی؛ انقلاب اسلامی و تفکر اسلامی؛ نگاهی به کجرویهای فرهنگی(گفتگو)؛ آسیب شناسی فرهنگی از چشم اندازی دیگر(گفتگو).

کتاب: در اسارت آزادی؛ جایگاه عقل و دموکراسی در نظام ولایت؛ درآمدی بر نظریه انقلاب اسلامی؛ نقش امام خمینی در جهان معاصر.

زمینه مطالعاتی: فلسفه سیاسی، عرفان اسلامی، جریانشناسی، پژوهش های فرهنگی.

باهنر، ناصر

باهنر، ناصر

متولد: تهران – ۱۳۴۵

تحصیلات حوزوی: رسائل و مکاسب(دانشگاه امام صادق(ع)).

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و مدیر گروه ارتباطات و دین دانشگاه امام صادق(ع)، کارشناس تألیف کتاب های دینی ابتدایی و راهنمایی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: وظایف ما در آموزش دینی؛ آموزش مفاهیم دینی در حوزه درک کودکان و نوجوانان؛ توسعه فرهنگی و برنامه ریزی رسانه آموزش دینی در ایران؛ رسانه های جمعی و هدایت فرهنگی مخاطبان؛ ارتباطات میانفرهنگی و روابط بین الملل؛ ارتباطات در جامعه اسلامی متکثر فرهنگی از واگرایی تا همگرایی.

کتاب: آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد؛ رسانه ها و دین؛ گذرگاه های تبلیغات بازرگانی؛ سیاست، دین و فرهنگ؛

آفاق تمدن انقلاب اسلامی.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، مطالعات کودک و نوجوان، دین و رسانه.

پست الکترونیک: bahonar@isu.ac.ir

ص: ۱۳۸

بشیر، سیدحسن

بشیر، سیدحسن

متولد: ۱۳۳۳

تحصیلات حوزوی: شش سال.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعهشناسی ارتباطات بینالملل از دانشگاه لیستر انگلستان.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(دانشیار) گروه ارتباطات و دین دانشگاه امام صادق(ع)، عضو هیئت تحریریه فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رسانه ها و معناشناسی بحران؛ تعامل فرهنگی در موسیقی عامه پسند ایرانی و غربی؛ نظریه همفرهنگی و گروه های همفرهنگ: مطالعه مناسبات مسلمانان در آمریکا؛ فرهنگ رسانه ای و سیاست های فرهنگی: مطالعه تطبیقی در کشورهای توسعه یافته و کمتر توسعه یافته؛ مدل مفهومی ارزیابی فرهنگی اخلاقی راه حل های فناوری اطلاعات.

کتاب: تعامل فرهنگ و سیاست: از تئوری تا واقعیت؛ نقش مطبوعات در فرآیند نوسازی سیاسی و اجتماعی ایران در دوره قاجاریه؛ رسانه های بیگانه: قرائتی با تحلیل گفتمان؛ تعزیه.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، سیاستگذاری فرهنگی.

پست الکترونیک: drhbashir@gmail.com

پایگاه اطلاعرسانی: www.hbashir.blogsky.com

سایر نکات: به زبان انگلیسی و عربی تسلط دارد.

بهار، مهری

بهار، مهری

تحصیلات دانشگاهی: دکترای مطالعات فرهنگی از مؤسسه زبان های شرقی فرانسه.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) گروه ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: نذر و هویت اجتماعی زنان؛ تغییر مشاغل در تهران از منظر تغییر ابژهها؛ تلویزیون عامل تغییر یا آسیبآفرینی فرهنگی؛ سلطه، مقاومت و تغییر فرهنگی؛ مطالعات دینی در نظام آموزش عالی ایران؛ ابژههای دینی و هویت نسلی در

ایران با تکیه بر ابژه های عزاداری؛ خانواده و زن ایرانی از منظر مونتسکیو.

کتاب: the cultures of economic migration.

زمینه مطالعاتی: مطالعات زنان و خانواده، پژوهش های فرهنگی.

پست الکترونیک: mbahar@ut.ac.ir

ص: ۱۳۹

بهمنی، سعید

بهمنی، سعید

متولد: قوچان – ۱۳۴۰

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو شوراهای تخصصی مهندسی فرهنگی و توسعه فرهنگ قرآنی و کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی شورای عالی انقلاب فرهنگی، عضو کمیسیون حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: معیار پژوهش قرآنی؛ اهمیت و روش مناظره و شیوه قرآن در پاسخ دهی به شبهات؛ بزرگ ترین و جامع ترین معجم موضوعی قرآن.

کتاب: دانشنامه قرآن پژوهان ایران؛ گفتگوی علمی با قرآن پژوهان؛ مسئله‌شناسی و موضوعیابی حوزه علوم و معارف قرآن؛ ساختار درختی موضوعات علوم و معارف قرآنی؛ شبهه‌شناسی حوزه علوم و معارف قرآنی.

زمینه مطالعاتی: علوم قرآنی، شبهه شناسی اعتقادی، سیاستگذاری فرهنگی.

پست الکترونیک: saeedbahmani@yahoo.com

بیچرانلو، عبدالله

بیچرانلو، عبدالله

متولد: شیروان

تحصیلات حوزوی: رسائل و مکاسب(دانشگاه امام صادق (ع)).

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و سرپرست پژوهشکده هنر و رسانه پژوهشگاه فرهنگ, هنر و ارتباطات.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تصویرسازی و کلیشه‌سازی هالیوود از مسلمانان؛ توسعه عدالت زبانی: راهبرد رسانه برای ایجاد جامعه زمینه‌ساز؛ رویکرد فیلمهای ایرانی برگزیده شده در جشنوارههای بین‌المللی به مسائل اجتماعی ایران؛ بازنمایی مصرف در فیلمهای سینمایی دوره دفاع مقدس؛ کارکردهای شبکههای تلویزیونی ماهوارهای در جنگ نرم؛ سینمای ایران در تقابل با ویدئو، تلویزیون و ماهواره.

کتاب: بازنمایی ایران و اسلام در هالیوود.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، جنگ نرم، سینما.

پست الکترونیک: bicharanloo@ricac.ac.ir

ص: ۱۴۰

پناهی، محمدحسین

پناهی، محمدحسین

متولد: شبستر – ۱۳۲۵

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه ویسکانسین آمریکا.

فعالیت های علمی پژوهشی: رئیس دانشگاه علامه طباطبایی، عضو هیئت علمی(استاد) گروه پژوهشگری اجتماعی و مدیر گروه مطالعات زنان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی، مدیر مسئول فصلنامه علوم اجتماعی، عضو شورای تحریریه مجلات نامه علوم اجتماعی، پژوهش زنان، نامه علوم انسانی و چند نشریه علمی دیگر.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تحلیل جامعه شناختی تعدادی از شعارهای انقلاب اسلامی ایران؛ نظام فرهنگی، کارکردها و دگرگونی آن؛ دگرگونی فرهنگی و زمینه های نفوذ عناصر فرهنگی بیگانه؛ نظام فرهنگی و تهاجم فرهنگی؛ آسیب شناسی فرهنگی.

کتاب: جامعه شناسی شعارهای انقلاب اسلامی؛ جامعه شناسی مشارکت سیاسی زنان؛ جامعه شناسی انقلاب؛ تدوین مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی : ماهیت و ابعاد آن.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، پژوهش های فرهنگی، جنگ نرم.

پست الکترونیک: mhpanahi@yahoo.com

پیروزمند، علیرضا

پیروزمند، علیرضا

متولد: شیراز – ۱۳۴۴

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و مسئول گروه روش فرهنگستان علوم اسلامی، کارشناس مسائل فرهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: ضرورت و مدل ساماندهی فرهنگی؛ نسبت دین، دولت و فرهنگ؛ مبانی برنامه ریزی فرهنگی؛ بررسی ارکان و روند پژوهش اقتصاد اسلامی؛ آسیب شناسی رابطه دین، دولت، فرهنگ؛ نقش دین در مهندسی فرهنگی؛ الگو و طبقه بندی موضوعات در مهندسی فرهنگی.

کتاب: نقد و بررسی روش سیستمی؛ مناسبات دین و فرهنگ؛ عملکرد فرهنگی حوزه علمیه(جایگاه مطلوب الگو عملکرد موجود)؛ مبانی و راهکارهای اسلامی شدن دانشگاه(گروهی).

زمینه مطالعاتی: فلسفه علم، مهندسی فرهنگی، معرفت شناسی.

پست الکترونیک: a.bayatani@gmail.com

ص: ۱۴۱

جعفرپور برزکی، مرتضی

جعفرپور برزکی، مرتضی

متولد: کاشان – ۱۳۵۳

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد علوم حدیث از دانشگاه قرآن و حدیث.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش، عضو شورای عالی فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری تهران، عضو شورای فرهنگی سازمان زیباسازی شهرداری تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تأثیرات فرهنگی و اجتماعی وقف علمی؛ مبانی حقوق شهروندی در نهج البلاغه؛ جایگاه امنیت در نهج البلاغه و راهکارهای تحقق آن از دیدگاه امام علی(ع)؛ بررسی نیازهای فرهنگی و اجتماعی مسافرین متروی تهران با تأکید بر میزان رضایت از برنامههای فرهنگی مترو(پروژه)؛ بررسی نیازهای فرهنگی و اجتماعی مسافرین متروی تهران با تأکید بر نیازسنجی فرهنگی شهروندان تهرانی(پروژه).

کتاب: اخلاق اجتماعی پیامبر صلی الله علیه و آله ؛ اخلاق مصرف از نگاه قرآن و حدیث.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ دینی، مشاوره جوان.

جمالی، مصطفی

جمالی، مصطفی

متولد: تهران – ۱۳۴۷

تحصیلات حوزوی: سطح سه.

تحصیلات دانشگاهی: دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه باقر العلوم(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهشگر فرهنگستان علوم اسلامی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: بایسته های جنبش نرم افزاری؛ آسیب شناسی فرهنگ دینی در دو دهه گذشته؛ از عرفان فردی تا عرفان اجتماعی؛ الگوی طبقه بندی موضوعات فرهنگی در مهندسی فرهنگی کشور؛ سکولاریسم و اسلام.

کتاب: جریانشناسی نهضت نرم افزاری؛ دولت اسلامی و نهضت نرم افزاری؛ نهضت نرم افزاری از نگاه مقام معظم رهبری؛ دین،

مدرنیته و اصلاحات.

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، فرهنگ دینی.

ص: ۱۴۲

جمشیدی، محمدحسین

جمشیدی، محمدحسین

متولد: اقلید - ۱۳۴۰

تحصیلات دانشگاهی: دکترای علوم سیاسی از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) گروه روابط بینالملل دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیئت تحریریه مجله انگلیسی اندیشه سیاسی اسلام.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رابطه عدالت و حکمت مدنی در فلسفه سیاسی اسلام؛ مفهوم سیاست در اندیشه امام خمینی؛ مقایسه نگرش فمینیسم و گرایشهای جدید در جهان اسلام در مورد نقش زنان؛ تهاجم فرهنگی(۱-۴)؛ غرب از دیدگاه امام خمینی؛ عملیات روانی در صدر اسلام(۱-۴)؛ عناصر هویت در اندیشه امام خمینی.

کتاب: دین و روابط بینالملل؛ مبانی و تاریخ اندیشههای نظامی در جهان(کتاب درسی)؛ دیپلماسی پیامبر صلی الله علیه و آله (در دست چاپ)؛ مبانی و ارکان اندیشههای نظامی در اسلام(در دست چاپ).

زمینه مطالعاتی: اندیشه سیاسی اسلام، جنگ نرم.

پست الکترونیک: jamshidi@modares.ac.ir

چراغی کوتیانی، اسماعیل

چراغی کوتیانی، اسماعیل

متولد: دزفول - ۱۳۵۴

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دانشجوی دکترای جامعه شناسی فرهنگی.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: امت اسلامی؛ جنگ با خانواده: فمینیسم؛ ازدواج و خانواده؛ دگرگونی در نهاد خانواده؛ دین، جامعه و خوشبختی؛ هزینه های دگرگونی اجتماعی.

کتاب: خانواده، اسلام و فمینیسم.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی فرهنگی، مهدویت، مطالعات خانواده.

پست الکترونیک: kotiani@yahoo.com

ص: ۱۴۳

حاجیانی، ابراهیم

حاجیانی، ابراهیم

متولد: ۱۳۴۶

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعهشناسی از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی دانشگاه، مدیر گروه پژوهش های فرهنگی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: معیارهای ارزیابی روشنشناختی؛

؛

زمینه مطالعاتی: پژوهشهای فرهنگی، جنگ نرم.

پست الکترونیک: hadjiani@csr.ir

حاجی عبدالباقی، مریم

حاجی عبدالباقی، مریم

متولد: تهران - ۱۳۴۲

تحصیلات دانشگاهی: دکترای علوم قرآن و حدیث از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، سخنرانی، کارشناسی برنامههای متعدد صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: پوشش و فلسفه آن در قرآن کریم؛ روش قرآن در طرح مسئله حجاب؛ شرایط استجابت دعا؛ امکان حصول قطع در تفسیر و جایگاه آن؛ دکتر گرجی و علوم قرآنی(مشترک).

کتاب: احکام نوین وقف(مشترک)؛ ستارههای باغ خدا.

زمینه مطالعاتی: علوم قرآنی، مطالعات زنان و خانواده، فرهنگ دینی.

ص: ۱۴۴

حججی، محمدعلی

حججی، محمدعلی

متولد: نائین – ۱۳۵۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش، تدریس، مدیر مؤسسه فرهنگی روایت سیره شهدا.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: زندگی مسالمت آمیز از منظر دین؛ فقه المسجد(عربی).

کتاب: خورشید قرآن(گروهی).

زمینه مطالعاتی: مدیریت فرهنگی، فرهنگ دینی.

پست الکترونیک: hojaj۲۰۱۰@gmail.com

حسینخانی، هادی

حسینخانی، هادی

متولد: اصفهان – ۱۳۴۳

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای روانشناسی تربیتی از مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله .

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، معاون تهذیب حوزه علمیه قم.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: روش های پیشگیری و درمان غضب؛ تأثیر ارتباط فرزند با مادر در انتقال ارزش های اخلاقی؛ معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه اسلام؛ آسیب شناسی تربیت اخلاقی؛ اصول گزینش همسر.

کتاب: تربیت الگوی زنان در قرآن؛ مبانی فلسفی تعلیم و تربیت(گروهی)؛ راه روشن(گروهی)؛ هفت روش پیشگیری از انحرافات جنسی؛ همسران سازگار.

زمینه مطالعاتی: تعلیم و تربیت اسلامی، روانشناسی تربیتی، فرهنگ دینی.

پست الکترونیک: h.hosseinkhani@yahoo.com

ص: ۱۴۵

حسینی،سیدحسن

حسینی،سیدحسن

متولد: ۱۳۳۲

تحصیلات حوزوی: رسائل و مکاسب (دانشگاه امام صادق(ع)).

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فلسفه و کلام اسلامی از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (دانشیار) گروه فلسفه علم دانشگاه صنعتی شریف، عضو هیئت علمی و مدیر گروه مطالعات رسانه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، عضو هیأت تحریریه مجله علم و دین، رئیس دانشکده صدا و سیما (از ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: فلسفه رسانه، انگیزه ها و ضرورت ها؛ مبانی هنر قدسی از دیدگاه سنتگرایان با تأکید بر آراء دکتر سیدحسین نصر؛ تأثیر اندیشههای فیلسوف طوس بر ملاصدرا؛ نگاهی اجمالی به مبانی و فلسفه بهداشت روانی در اسلام؛ رسانه و دین، همگرایی یا واگرایی؛ رسانه دینی یا دین رسانهای؛ تبلیغات دینی رادیو و تلویزیون، از مطالعات نظری تا مسائل کاربردی.

کتاب: زیبایی شناسی و فلسفه رسانه (زیر نظر)؛ پلورالیزم دینی یا پلورالیزم در دین؛ نئوتویسم چیست؟؛ جاودان خرد، (مجموعه مقالات دکتر سیدحسین نصر(.

زمینه مطالعاتی: فلسفه اسلامی، دین و رسانه، پژوهشهای فرهنگی.

پست الکترونیک: hoseinih@sharif.edu

حسینی قمی، سیدحسین

متولد: قم - ۱۳۴۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: مسئول مرکز اسلامی در سوئد(۱۴سال)، تدریس در حوزه، کارشناسی برنامه های متعدّد صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: کتاب: اخلاق در قرآن، تجربه های تبلیغی در کشورهای غربی، قصه های قرآن، یکصد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث.

زمینه مطالعاتی: اخلاق اسلامی، فرهنگ دینی.

ص: ۱۴۶

حیدری، علی

حیدری، علی

متولد: زنجان – ۱۳۵۱

تحصیلات حوزوی: سطح سه.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی از مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله .

فعالیت های علمی پژوهشی: همکاری آموزشی با جامعه المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه، پژوهشگر و کارشناس آموزشی مرکز تخصصی مهدویت.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: امام مهدی عج الله تعالی فرجه الشریف در خطبه غدیر؛ زلال معرفت؛ ادله عقلی امامت؛ علل غیبت؛ وظایف منتظران؛ معرفت حقیقت بندگی؛ آثار تربیتی انتظار؛ فلسفه انتظار؛ مدیریت فرهنگی "مسجد؛ "سبک زندگی اسلامی؛ سبک زندگی مهدوی؛ امام شناسی.

زمینه مطالعاتی: مهدویت، مدیریت فرهنگی.

پست الکترونیک:heydari۲۳۰@gmail.com

حیدری آلکثیر، محسن

حیدری آلکثیر، محسن

متولد: شوش – ۱۳۳۶

تحصیلات حوزوی: اجتهاد.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای علوم قرآنی و تفسیر از دانشگاه قم.

فعالیت های علمی پژوهشی: رئیس هیئت مدیره بنیاد مهدویت، تدریس در حوزه و دانشگاه، پژوهش و تألیف، نماینده مجلس خبرگان رهبری.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مبانی حکومت اسلامی؛ انسان مداری و توسعه پایدار؛ مبارزه فرهنگی با آداب و سنن غلط؛ ولایت فقیه در عصر غیبت؛ فلسفه و برکات نماز جماعت؛ راه های مقابله با خرافات و موهومات؛ مبانی فکری جریانات فرهنگی و سیاسی غرب زده.

کتاب: آداب و سنن عشایری از دیدگاه اسلام؛ نقش و ضرورت امامت و رهبری؛ حماسه جاوید؛ قصّه های قرآنی.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ دینی، علوم قرآنی، تفسیر.

پست الکترونیک:al-kathiri@majleskhobregan.com

ص: ۱۴۷

خانمحمدی، کریم

خانمحمدی، کریم

متولد: زنجان – ۱۳۴۹

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق رحمه الله .

فعالیت های علمی پژوهشی:عضو هیئت علمی(استادیار) گروه علوم اجتماعی دانشگاه باقرالعلوم(ع)، مدیر گروه مطالعات روحانیت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه فصلنامه دین و رسانه.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: آسیب شناسی انقلاب از دیدگاه امام؛ جامعه اطلاعاتی و دین؛ آسیب شناسی انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی رحمه الله ؛ پدرتباری در جامعه اسلامی؛ شاخص های توسعه اقتصادی و اجتماعی در اسلام؛ دین و توسعه؛ اسلام، غرب و رسانه ها؛ جامعه اطلاعاتی و دین اسلام؛ بررسی فرآیند اسلامیکردن دانشگاه ها در ایران(با رویکرد سیاستگذاری فرهنگی)؛ تجاری سازی فرهنگ یا تنوع فرهنگی؟.

کتاب: مشارکت سیاسی زنان.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، دین و رسانه، پژوهش های فرهنگی.

پست الکترونیک: khanmohammadi@bou.ac.ir

خبازی، مجید

خبازی، مجید

متولد: کاشان – ۱۳۵۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد مدیریت رسانه از دانشگاه صدا و سیما.

فعالیت های علمی پژوهشی: مدیرکل پژوهش مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، مدیر مسئول ماهنامه سیاحت غرب.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: انسجام و هم افزایی پیام؛ اصلاح الگوی مصرف بر اساس مدل سه مرحله ای کورت لوین؛ رهیافتی نظری بر کارکردها و نقش های رسانه ملی در جهاد اقتصادی؛ شادی و رسانه؛ مرجعیت و رهبری؛ مدیریت در سیره

حضرت امام خمینی؛ سبک رهبری و خلاقیت در سازمان های رسانه ای؛ مدیریت پیام در حوزه شادی و نشاط در رسانه ملی.

کتاب: شادی در رسانه: مبانی، آسیب ها و راهکارها؛ جوان و شادی؛ مسأله تبلیغ دین، آسیب ها و راهکارها؛ رهیافت.

زمینه مطالعاتی: مدیریت رسانه، مدیریت فرهنگی.

پست الکترونیک: m_khabaze@yahoo.com

ص: ۱۴۸

خزائی، حسین

خزائی، حسین

متولد: نهاوند – ۱۳۴۳

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد معارف اسلامی.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و مدیر گروه فرهنگ پژوهی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: ناتوی فرهنگی؛ پساساختارگرایی و فرهنگ؛ نقش صنایع فرهنگی در هویت ملی؛ انسجام اسلامی در سیره نبوی صلی الله علیه و آله ؛ نقش رسانه در خانواده؛ آسیب شناسی مطالعات زنان.

کتاب: ریپورترها در ایران(اردشیرجی)؛ اسطوره و قرآن .

زمینه مطالعاتی: فرهنگ دینی، آینده پژوهی.

خیری، حسن

خیری، حسن

متولد: وزوان(اصفهان) – ۱۳۴۵

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: تدریس، پژوهش و تألیف، مدیر گروه هنر، ارتباطات و رسانه مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، عضو هیئت علمی و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: پاسداشت میراث فرهنگی؛ تاراج گنجینه های شرق؛ انتخابی عقلانی در آموزه های اسلامی؛ ظرفیت و قابلیت تلویزیون برای تبلیغ؛ مقایسه فضای تبلیغی تلویزیون و مسجد؛ هم افزایی راهبردی رسانه و خانواده در ارائه سبک زندگی اسلامی؛ سقوط اخلاقی جوامع غربی.

کتاب: مبانی نظام اجتماعی اسلام؛ جامعه شناسی(گروهی)؛ روحانیت و نسل جوان(گروهی)؛ دین، رسانه و ارتباطات اجتماعی.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، پژوهش های فرهنگی، دین و رسانه.

پست الکترونیک: hassan.khairi@gmail.com

ص: ۱۴۹

ذکایی، محمدسعید

ذکایی، محمدسعید

متولد: تهران

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی با گرایش جامعه شناسی ارزش ها از دانشگاه شفیلد انگلستان.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی، عضو هیئت تحریریه فصلنامه تحقیقات فرهنگی، عضو هیئت تحریریه مجله جامعه شناسی ایران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: خردهفرهنگ یا مصرف فرهنگی، پژوهشی در بین دختران دانش آموز شهر تهران(مشترک)؛ گذار به بزرگسالی و جوانی رو به تغییر؛ خرده فرهنگ، سبک زندگی و هویت؛ جرم شناسی فرهنگی و مسئله جوانان؛ فرهنگ جوانان و تلفن همراه(مشترک)؛ فرهنگ گذار و الزامات آن برای روابط بین نسلی؛ جامعه شناسی: امپریالیسم فرهنگی.

کتاب: فرهنگ مطالعات جوانان؛ جامعه شناسی جوانان ایران.

زمینه مطالعاتی: مطالعات جوانان، پژوهش های فرهنگی .

پست الکترونیک: saeed.zokaei@gmail.com

سایر نکات: به زبان انگلیسی تسلط دارد.

ذوعلم، علی

ذوعلم، علی

متولد: ۱۳۳۴

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی برنامه ریزی از دانشگاه شهید بهشتی.

فعالیت های علمی پژوهشی: رئیس پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، مشاور وزیر و دبیر ستاد همکاری های آموزش و پرورش و حوزه علمیه(از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱)، عضو اندیشکده فرهنگ مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مقدمه ای در باب تعریف فرهنگ عمومی؛ شاخص های تربیت دینی از منظر قرآن کریم؛ اندیشه

ولایت فقیه و کارآمدی نظام جمهوری اسلامی؛ فرهنگ و هویت؛ فرهنگ در منظومه فکری امام خمینی.

کتاب: فرهنگ معیار از منظر قرآن کریم؛ انقلاب اسلامی؛ حوزه در انقلاب و انقلاب در حوزه ها؛ سیاست؛ نظریه تحول در اسلام.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ دینی، سیاستگذاری فرهنگی.

ص: ۱۵۰

رجبی نیا، داود

رجبی نیا، داود

متولد: رشت – ۱۳۴۷

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی از دانشگاه تربیت مدرس.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس در حوزه و دانشگاه، مدیر مسئول نشریات مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما(تا سال ۱۳۹۱).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: زندگانی امام باقر(ع)؛ زندگانی امام جواد(ع)؛ فلسفه نخستین؛ علل ظهور تفکر جدید در غرب؛ پژوهش و رسانه؛ فلسفه بارکلی و هیوم(ترجمه)؛ بصیرت اقتصادی از منظر قرآن؛ نقش مبلغان در تبلیغ زیبایی های شناختی دینداران.

کتاب: تفرج فجر؛ میهمانی خدا؛ حقانیت یا نجات(نگاهی درون و برون‌دینی به پلورالیسم دینی)؛ بر سفره محبوب؛ دعا و نیایش در رسانه؛ اسلام و زیبایی های زندگی؛ رسانه، پژوهش و راهکارهای فرا رو؛ دعا و نیایش در رسانه؛ آداب تعلیم و تربیت در اسلام؛ غرب از رؤیا تا واقعیت(گروهی).

زمینه مطالعاتی: اعتقادات، فرهنگ دینی، دین و رسانه، تعلیم و تربیت اسلامی.

پست الکترونیک: rajabinia۱۴@Gmail.com

رضایی، عبدالعلی

رضایی، عبدالعلی

متولد: کرمانشاه – ۱۳۳۹

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: فوق دکترای مدیریت با گرایش مشاوره در امور توسعه اجتماعی از دانشگاه سنت ریج واشنگتن.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی فرهنگستان علوم اسلامی، عضو کمیسیون حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: ضرورت بازاندیشی جایگاه دولت در مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی؛ راهبردهایی برای تدوین الگوی مهندسی فرهنگ؛ انحراف فرهنگی، استقلال فرهنگی؛ آسیب شناسی عدم حضور فرهنگ دینی در فضای مجازی؛ تحول در علوم انسانی پیش نیاز مهندسی تمدن اسلامی؛ استقلال فرهنگی، وابستگی فرهنگی.

کتاب: هندسه توسعه و تعالی؛ نظام فکری؛ موانع و الزامات مهندسی تمدن اسلامی؛ مدل تحلیل تکنولوژی؛ محورهای مدیریت اجتماعی؛ سیاست های مواجهه با اینترنت.

زمینه مطالعاتی: مدیریت اسلامی، سیاستگذاری فرهنگی، مهندسی فرهنگی.

پست الکترونیک: abdolali_rezaee@yahoo.com

پایگاه اطلاع رسانی: www.farhangenoor.blogfa.com

ص: ۱۵۱

رهنمایی، سیداحمد

رهنمایی، سیداحمد

متولد: شهرضا – ۱۳۳۸

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فلسفه با گرایش فلسفه تعلیم و تربیت از دانشگاه مک گیل مونترال کانادا.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی(دانشیار) مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله .

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: خاستگاه مشروعیت حکومت اسلامی و نقش مردم در آن؛ آسیب شناسی فرهنگی؛ نگاهی به سند چشم انداز بیست ساله؛ پایه های روان شناختی تربیت دینی؛ در اندیشه حکومت جهانی واحد؛ رسانه الگویی برای همه؛ نظام ولایی اسلام.

کتاب: روانشناسی رشد با نگرشی به منابع اسلامی؛ غرب شناسی؛ آشنایی با اصول راهنمایی و مشاوره؛ فلسفه روانشناسی و نقد آن؛ جهان بینی سکولار یا جهان بینی توحیدی؛ درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت؛ مکتب تربیتی علامه طباطبایی؛ درآمدی بر مبانی ارزش ها.

زمینه مطالعاتی: تعلیم و تربیت اسلامی، اعتقادات، پژوهش های فرهنگی، غرب شناسی.

پست الکترونیک: rahnama@qabas.net

زائری، محمدرضا

زائری، محمدرضا

متولد: کرمان – ۱۳۴۹

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای ادیان.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، روزنامهنگاری، مؤسس مجلههای «خیمه» و «جدید»، سردبیر روزنامه همشهری(سال ۱۳۸۴)، تأسیس خانه روزنامه نگاران جوان.

مهم ترین آثـار و نگاشـته ها: مقاله: حکایت بیرونی(مجموعه مقالات فرهنگی، اجتماعی)؛ در مقام عمل؛ موانع اجرای مطلوب برنامه راهنمایی و مشاوره در ایران.

کتـاب: یادداشـتهای مطبوعـاتی؛ حجـاب بی حجـاب؛ نصـرالله؛ ضـامن آهو؛ کیمیـای عفو؛ ذوالفقار؛ پـدر، پسـر، روحالقـدس؛ کتاب انقلاب.

زمینه مطالعاتی: پژوهشهای فرهنگی، جنگ نرم.

پایگاه اطلاعرسانی: www.zaeri.persianblog.ir

ص: ۱۵۲

زهیری، علیرضا

زهیری، علیرضا

متولد: آبادان – ۱۳۳۸

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دانشجوی دکترای علوم سیاسی.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، عضو هیئت علمی گروه جامعه و سیاست دانشنامه امام خمینی رحمه الله ، تدریس، پژوهش و تألیف.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: هویت ملی ایرانیان؛ انقلاب اسلامی هویت ملی؛ تأثیر روند ناهمگون اصلاحات در انقلاب اسلامی؛ تأثیر فرهنگ سیاسی ایرانیان بر سیاست خارجی؛ امام خمینی، روحانیت و نظام سیاسی؛ کارکردهای نظام سیاسی دولت نبوی.

کتاب: انقلاب اسلامی و ریشه های آن(گروهی)؛ عصر پهلوی به روایت اسناد؛ انقلاب اسلامی هویت ملی؛ جمهوری اسلامی و مسئله هویت ملی.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی سیاسی، پژوهش های فرهنگی.

زیبایی نژاد، محمدرضا

زیبایی نژاد، محمدرضا

متولد: شیراز – ۱۳۴۲

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی و مسئول مرکز مطالعات و تحقیقات زنان حوزه علمیه قم.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: درآمدی بر فقه رسانه ها؛ ارزیابی کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان؛ پوشش و آرایش، آسیب ها و راهبردها؛ زن و خانواده در سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ؛ نظام اسلامی و مسئله پوشش زنان؛ فمینیسم اسلامی، واقعیت ها و چالش ها؛ فرهنگ عفاف، خانواده و دولت؛ بازتولید خانواده ایرانی؛ زن، خانواده، سیاست.

کتاب: خانواده و مصرف کالای جدید فرهنگی؛ درآمدی بر تاریخ کلام مسیحیت؛ مسیحیت شناسی مقایسه ای؛ مسیحیت در آینه

قرآن و حدیث؛ اشتغال زنان؛ عوامل، پیامدها و رویکردها؛ آسیب شناسی خانواده؛ خشونت خانگی علیه زنان؛ خانواده، جنسیت و نظام تربیتی رسمی.

زمینه مطالعاتی: اعتقادات، مطالعات زنان و خانواده، فرهنگ دینی.

ص: ۱۵۳

سعیدی، رحمان

سعیدی، رحمان

متولد: نهاوند – ۱۳۲۹

تحصیلات دانشگاهی: دکترای علوم ارتباطات از دانشگاه پنجاب هندوستان.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (استادیار) و مدیر گروه ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تبلیغات، فرهنگ مصرف و سبک زندگی؛ تلویزیون و سیاست خارجی با تأکید بر انرژی هسته ای(مشترک)؛ خانواده و توسعه؛ تبلیغات سنتی تبلیغات مدرن؛ جهانیشدن، منطقه ایبودن و مناسبات میانفرهنگی؛ نگاهی کوتاه به رابطه متقابل جامعه و هنر؛ فرهنگ های بومی در عصر جهانی سازی؛ تبلیغات و فرهنگ؛ بسیج و چشم انداز آینده.

کتاب: تکنیکهای روابط عمومی؛ مبانی ارتباط، تبلیغ و اقناع؛ رادیو و توسعه؛ جهانیشدن رسانه هویت فرهنگی؛ جامعه اطلاعاتی شکاف دیجیتالی؛ مدیریت روابط عمومی؛ پوشش خبری رسانه های بین المللی؛ روابط بین المللی و میانفرهنگی؛ روابط عمومی الکترونیک.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، روابط عمومی.

پست الکترونیک: rsaeedi_vvap@yahoo.com

سلیمی، محمد

سلیمی، محمد

متولد: محلات – ۱۳۳۹

تحصیلات دانشگاهی: دانشجوی دکترای مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (در حال تدوین رساله).

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، مدیر گروه فقه و رسانه مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما (تا سال ۱۳۹۲).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رسانه، فرهنگ و سکولاریزاسیون؛ الگوی دستیابی به مؤلفه های فرهنگی؛ مدیریت پیام و جهت گیری سکولاریستی در رسانه؛ حکومت از دیدگاه امام خمینی رحمه الله ؛ دین و مدیریت پیام نگاهی به استراتژی های فرهنگی؛ شاخصه های فرهنگ اسلامی از دیدگاه امام خمینی رحمه الله .

کتاب: نماز در رسانه؛ مبارزه با فقر، فساد و تبعیض با تمرکز بر نقش راهبردی صدا و سیما؛ فرهنگ و اصلاح الگوی مصرف؛ راهبردها و راهکارهای جهاد اقتصادی.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ دینی، دین و رسانه، مدیریت فرهنگی.

پست الکترونیک: salimi.meheb@gmail.com

ص: ۱۵۴

شرف الدین، سیدحسین

شرف الدین، سیدحسین

متولد: ایذه (خوزستان) – ۱۳۴۰

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: تدریس، پژوهش و تألیف، عضو هیئت علمی گروه جامعه شناسی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله ، جانشین سر دبیر فصلنامه معرفت فرهنگی اجتماعی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: دین و نهادهای اجتماعی؛ رسانه دینی و چیستی آن؛ الگوی مطلوب سرگرمی در یک رسانه دینی؛ نقش رسانه ملی در تقویت هویت ملی و دینی؛ رسانه ملی و سبک زندگی؛ ارتباطات میانفرهنگی در یک نگاه؛ دین و رسانه؛ مکتب مطالعات فرهنگی؛ جهانیشدن یکسان سازی یا تنوع فرهنگی و سیاست های ملی ۰

کتاب: اسلام و جامعه شناسی خانواده؛ تبیین جامعه شناختی مهریه؛ تحلیل اجتماعی از صله رحم؛ مطالعات مردمشناختی دین.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، دین و رسانه، پژوهش های فرهنگی.

شرفخانی، احمد

شرفخانی، احمد

متولد: خوی – ۱۳۵۵

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد فقه و حقوق از دانشگاه پیام نور.

فعالیت های علمی پژوهشی: معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه، معاون فرهنگی هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم (از ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۸).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: نگرانیهای پیشرو در عرصه فرهنگ؛ جلوههایی از سیره عملی امام علی(ع)؛ الگوی نسل ما کیست؟؛ سلامت دید در انتخابات؛ سیمای سیاسی نفاق؛ قانونگذاری برای مشکلات شخصی و منافع خانوادگی.

کتاب: رفتارشناسی امام علی(ع)؛ عبرتهای فاطمیه؛ انسان، غنا، موسیقی.

زمینه مطالعاتی: مدیریت فرهنگی، تاریخ و سیره اهل بیت(ع).

ص: ۱۵۵

شریفی دوست، حمزه

شریفی دوست، حمزه

متولد: فارس – ۱۳۵۶

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی مدیریت صنعتی.

فعالیت های علمی پژوهشی: مسئول گروه جهادی یاران سیدعلی(مدظله)، عضو گروه عرفانهای نوظهور معاونت تبلیغ حوزه علمیه قم، عضو هیئت مؤسس مؤسسه بهداشت معنوی، مدیر گروه عرفان های نوظهور نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه ها.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: سراب معنویت در آثار پائولو کوئیلو، جریانشناسی عرفان های نوظهور؛ قانون جذب.

کتاب: نیم نگاهی به معنویت اشو؛ نیم نگاهی به فرضیه جذب؛ نیم نگاهی به عرفان سرخپوستی؛ روش نقد نحله های انحرافی(اصول و تکنیکهای نقد)؛ کاوشی در معنویت های نوظهور(بررسی ده جریان فعال در ایران)؛ نقد اندیشه های معنوی کوئیلو؛ نیم نگاهی به معنویت وین دایر؛ نیم نگاهی به معنویت در آیین یوگا؛ نیم نگاهی به خود خدایی شیطان پرستان؛ نقد معنویت دالایی لاما.

زمینه مطالعاتی: عرفانهای نوظهور، شبههشناسی اعتقادی، جنگ نرم.

پست الکترونیک: sharifi۳۱۳@yahoo.com

صابری نوقابی، علیرضا

صابری نوقابی، علیرضا

متولد: گناباد – ۱۳۵۲

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد برنامه ریزی آموزشی از دانشگاه علامه طباطبایی.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت تحریریه و شورای سیاستگذاری نشریه جستار، عضو هیئت علمی و مدیر گروه آموزشی فرهنگ و تاریخ دفتر تبلیغات اسلامی خراسان، همکاری با معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مجموعه مقالات انحرافات و بزهکاریهای اجتماعی؛ انسان سالم، جامعه سالم؛ تربیت دینی کودکان؛ آشنایی با زندگی نامه قراء مشهور جهان؛ جایگاه شادی و سرور در مساجد.

کتاب: همکاری در تدوین کتب دینی مبنا(ویژه مدارس خارج از کشور).

زمینه مطالعاتی: تعلیم و تربیت اسلامی، فرهنگ دینی، مدیریت فرهنگی.

پست الکترونیک: a.saberi.n@gmail.com

ص: ۱۵۶

صاحبی، محمدجواد

صاحبی، محمدجواد

متولد: شاهرود – ۱۳۳۴

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، مدیریت تحقیق در مرکز تحقیقات سپاه.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: دانش گستری در تمدن اسلامی؛ نقش امام خمینی رحمه الله در تنقیح اندیشه سیاسی اسلام؛ ارتباط نظام آموزشی حوزه و دانشگاه؛ ستیزه ها و آمیزه ها در روند اندیشه توحیدی؛ تسامح در نقادی؛ رویکردهای فکری و فرهنگی جهان عرب؛ نقش اندیشه توحیدی در اصلاح اجتماعی؛ نهضت حسینی در مقابله با فرهنگ خشونت و خودکامگی.

کتاب: سرچشمه های نواندیشی دینی؛ مقتل الشمس؛ اندیشه اصلاحی در نهضتهای اسلامی؛ بنیان گذار نهضت احیاء تفکر دینی سیدجمالالدین؛ حکایت ها و هدایت ها؛ احیاگری و اصلاحگری در نهضت حسینی(ع)؛ گفتگوی دین و فلسفه؛ زندگانی امام حسین(ع)؛ سیرت پاکان؛ مناسبات دنیا و فرهنگ در جامعه ایران.

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، تاریخ و سیره اهل بیت(ع).

صمیم، رضا

صمیم، رضا

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه اصفهان.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (استادیار) و سرپرست گروه مطالعات فرهنگی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، عضو هیئت تحریریه فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، عضو انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: نگاهی انتقادی به پیشینه داخلی مطالعه موسیقی مردم پسند: پژوهشی پیرامون امکان تأسیس حوزه میان رشته ای مطالعات موسیقی مردم پسند در ایران؛ فضای تولید موسیقی مردم پسند در ایران: پژوهشی جامعه شناختی با استفاده از داده هایی کیفی؛ مطالعه ای در باب رابطه قشربندی اجتماعی و هدف فرهنگی؛ نظریه های مدرن در تحلیل جنبش های اسلامی.

کتاب: روش های تحقیق در مطالعات فرهنگی(ترجمه).

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، جامعه شناسی، سینما، موسیقی.

پست الکترونیک: Reza.samim@iscs.ac.ir

ص: ۱۵۷

عاشوری، حسن

عاشوری، حسن

متولد: لنگرود - ۱۳۳۵

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی از دانشگاه قم.

فعالیت های علمی پژوهشی: تدریس در حوزه و دانشگاه، مسئول گروه تاریخ و مذاهب مرکز تحقیقات اسلامی، همکاری با دفتر تبلیغات اسلامی در خصوص پاسخ به سؤالات در حوزه های فرهنگی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تحریفات در تاریخ اسلام؛ آشنایی با فرقه اهل حق؛ قرآن پیامی فراتر از اعصار و اشخاص؛ تهاجم فرهنگی و مبارزه با آن؛ بایدها و نبایدهای تبلیغی؛ پایه های امنیت ملی از منظر امام علی(ع)؛ سکولاریزم یا دین ستیزی ماهرانه؛ تهاجم فرهنگی نمادی از جنگ نرم؛ پرسش ها و پاسخ های برگزیده ویژه رمضان.

کتاب: تاریخ عصر غیبت(گروهی)؛ تربیت و اخلاق اسلامی؛ همسران پیامبر صلی الله علیه و آله ؛ تحریفات در تاریخ اسلام.

زمینه مطالعاتی: تاریخ و سیره اهل بیت(ع)، شبهه شناسی اعتقادی، فرهنگ دینی، مهدویت.

پست الکترونیک: hashouri@yahoo.com

عاملی، سیدسعیدرضا

عاملی، سیدسعیدرضا

متولد: کرج - ۱۳۴۰

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی ارتباطات.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (استاد) گروه ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، مؤسس و رئیس سابق دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، رئیس انجمن علمی مطالعات جهان.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رویکرد دو فضایی به آسیب های مجازی و دین (مشترک)؛ دو فضایی شدن شهر؛ فرهنگ مردم پسند و شهر مردم پسند تهران؛ مهم ترین چالش مهندسی فرهنگی نگاه آسیب شناسانه صرف است(گفتگو).

کتاب: روابط عمومی الکترونیک؛ مطالعات تلفن همراه: زندگی در حال حرکت؛ مطالعات شهر مجازی تهران؛ میراث تمدنی تهران؛ روش های تحقیق در مطالعات فرهنگی و رسانه.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، سیاستگذاری فرهنگی، مهندسی فرهنگی، غرب شناسی.

پست الکترونیک: ssameli@ut.ac.ir

ص: ۱۵۸

عباسی ولدی، محسن

عباسی ولدی، محسن

متولد: تهران - ۱۳۵۵

تحصیلات حوزوی: سطح سه.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، همکاری پژوهشی با دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، کارشناس برنامه های متعدد صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: جزوه: پاسخ به شبهات بحث عوام و خواص؛ دین و دنیا پرسش ها و پاسخ ها؛ نقد مبانی تکنولوژی و تمدن غربی؛ تعلیم و تربیت رشد هماهنگ استعدادها؛ فطرت سرمایه تربیت؛ موسیقی، انسان، خدا.

کتاب: می دانم که جوانی؛ پانزده نکته درباره انتخاب همسر؛ قواعد زندگی مشترک؛ نیم دیگرم(مهارت های انتخاب همسر)؛ گامی نوین در پاسخ گویی به پرسش های اعتقادی در فرهنگ قرآن و اهل بیت(ع).

زمینه مطالعاتی: مشاوره خانواده و ازدواج، فرهنگ دینی.

پست الکترونیک: abbasivaladi@gmail.com

پایگاه اطلاع رسانی: www.abbasivaladi.ir

عبداللهیان، حمید

عبداللهیان، حمید

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه کارلتون کانادا.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استاد) گروه ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: روابط ترکیبی شیوه های فرهنگی روش شناخت جامعه نو؛ ساخت جهان مجازی با دلالت های فرانمایی؛ نوعشناسی و بازتعریف آسیب های اینترنتی و تغییرات هویتی در ایران؛ نسل ها و نگرشهای جنسیتی: سنجش آگاهی از تعارض در نگرشهای جنسیتی؛ ارزش سنت و بازتولید فرهنگی: نشانه های شکاف بین ایده آلهای دو جنس در خصوص بازتولید ارزش های مربوط به خانواده و ازدواج.

کتاب: دین و رسانه؛ رویکرد مقایسه ای جامعه شناسی، انسان شناسی و ارتباطات.

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، فرهنگ و ارتباطات.

پست الکترونیک: habdolah@ut.ac.ir

ص: ۱۵۹

عرفان، حسن

عرفان، حسن

متولد: شهرضا – ۱۳۳۶

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، سخنرانی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تهاجم فرهنگی؛ شهره شهر؛ معماری اسلامی(سلسله مقالات)؛ خودباوری؛ نقد واژه ها؛ عفت در اندیشه، گفتار و رفتار؛ موفقیت و شانس؛ آسیب شناسی تبلیغات دینی؛ غم و شادی در اسلام؛ اعتماد به نفس.

کتاب: پدر و مادر در فرهنگ اسلامی؛ زبانآ گاهی پیامبران و امامان؛ شیوه های اعجاز قرآن؛ فرهنگ غلط های رایج؛ وسواس و درمان آن.

زمینه مطالعاتی: اخلاق اسلامی، فرهنگ دینی.

علاسوند، فریبا

علاسوند، فریبا

متولد: خوزستان – ۱۳۴۶

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تدریس، عضو هیئت علمی مرکز مطالعات و تحقیقات زنان حوزه علمیه قم، نماینده مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران در شورای فرهنگی اجتماعی زنان.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: سلسله مقالات راجع به حضرت زهرا(س)؛ استرداد شبهات فقهی و حقوقی در نشریات؛ بررسی حجاب در آیات و روایات؛ زنان و حقوق برابر؛ بررسی کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان؛ عقلانیت پست مدرن؛ عمر حقوق بشر و رهیافت ها؛ توماس هابز و حقوق مدرن؛ نقش های جنسیتی؛ آسیب شناسی ازدواج.

کتاب: مهارت های زندگی با رویکرد دینی؛ زنان در موازنه حق و تکلیف؛ زنان در سیره پیامبر صلی الله علیه و آله ؛ زن در اسلام.

زمینه مطالعاتی: مطالعات زنان و خانواده، پژوهش های فرهنگی.

ص: ۱۶۰

غفاری، جلال

غفاری، جلال

تحصیلات دانشگاهی: دکترای مدیریت رسانه.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (استادیار) و رئیس پژوهشکده مطالعات توسعه جهاد دانشگاهی، دبیر کمیسیون فرهنگ و اجتماع شورای عالی علوم، تحقیقات و فنآوری، تدریس در دانشگاه تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رسانه ملی در افق هنجارگرایانه دینی.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، دین و رسانه، آیندهپژوهی.

پست الکترونیک: ghafari@iscs.ac.ir

فرهمندپور، فهیمه

فرهمندپور، فهیمه

متولد: تهران – ۱۳۴۷

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای تاریخ اسلام.

فعالیت های علمی پژوهشی: تدریس در دانشگاه، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، پژوهش و تألیف، مشاور وزیر کشور در امور زنان و خانواده.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: جانشینی پیامبر صلی الله علیه و آله ؛ انتقال کاریزما؛ بررسی جهانشناختی حجاب در ساختار اسماء الله از منظر آیات و روایت(مشترک)؛ تأثیر تمایزات فقهی و عملی تشیع امامی در همگرایی اجتماعی و انسجام سیاسی؛ آموزه های ائمه و تحول ساختار مذهب شیعه.

کتاب: تحلیل نیم قرن سیاست های تبلیغاتی امویان در شام؛ سیری در تطور خلافت عباسی از آغاز تا پایان سفیانیان؛ جانشینی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله .

زمینه مطالعاتی: پژوهش های فرهنگی، مطالعات زنان و خانواده، تاریخ اسلام و تشیع.

پست الکترونیک:farahp@ut.ac.ir

ص: ۱۶۱

قشقایی، حسین

قشقایی، حسین

متولد: ورامین - ۱۳۴۲

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای حقوق از دانشگاه تربیت مدرس.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، رئیس پژوهشکده باقرالعلوم(ع)، عضو هیئت علمی و مدیر گروه فقه و علوم انسانی دانشگاه باقرالعلوم(ع)، مدیر مسئول نشریه های فقه و ارتباطات و مطالعات معنوی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: دیه عضو نامتعادل؛ عرف در حقوق بین الملل و حقوق اسلام؛ تفسیر به زبان متعهد؛ علم قاضی؛ بررسی مقتضای عقد نکاح و امکان تغییر آن؛ شرط بلوغ در اقامه دعوا؛ تأثیرات بیمه های اجتماعی بر رشد و توسعه صنعت؛ تأمین اجتماعی در بیم و امید.

کتاب: پناهندگی در حقوق بین الملل و حقوق اسلام؛ شیوه تفسیر قراردادها در نظام های حقوقی؛ معاد در اسلام؛ فقه و مسائل پزشکی.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، فقه و مبانی حقوق اسلامی.

کرماللّهی، نعمتالله

کرماللّهی، نعمتالله

متولد: الشتر – ۱۳۵۲

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی(استادیار) گروه علوم اجتماعی دانشگاه باقرالعلوم(ع)، مدیر گروه سنجش افکار و پیمایش اجتماعی مرکز مطالعات فرهنگی اجتماعی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تحلیل جامعه شناختی از تحولات سیاسی انقلاب اسلامی ایران؛ بررسی وضعیت فرهنگ عمومی شهر تهران(طرح)؛ آمارگیری از مراکز فرهنگی کل کشور(طرح)؛ جهانیشدن فرهنگ و هویت یابی جوانان؛ بررسی گروه مرجع

سیاسی طلاب جوان؛ ارائه الگویی بومی برای سنجش دینداری با تأکید بر آموزه های تشیع.

کتاب: تأثیر آموزه های تشیع در اوقات فراغت؛ اینترنت و دینداری.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، پژوهش های فرهنگی.

ص: ۱۶۲

کرمی، محمدتقی

کرمی، محمدتقی

متولد: اهواز – ۱۳۴۷

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فلسفه و الهیات.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی گروه مطالعات زنان دانشگاه علامه طباطبایی، مدیر پژوهش دفتر مطالعات تحقیقات و زنان حوزه علمیه قم، عضو هیئت علمی بنیاد دائره المعارف جهان اسلام، عضو هیئت تحریریه هفته نامه پگاه حوزه.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تحلیل گفتمان سه برنامه توسعه با رویکردی به مسائل زنان و خانواده؛ بررسی مسائل اجتماعی ایران؛ ترجمه نوپوزیتیویسم و تحلیل منطقی در اندیشه فلسفی معاصر عرب؛ نقد کتاب زن در نهج البلاغه؛ ماهیت و وظیفه عقل در فقه شیعه؛ مفهوم وحی؛ رهیافتی به سخن فلسفی مدرنیته؛ ساخت اجتماعی طلاق در ایران.

زمینه مطالعاتی: مطالعات زنان و خانواده، پژوهش های فرهنگی.

کوثری، مسعود

کوثری، مسعود

متولد: مشهد – ۱۳۴۳

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه تربیت مدرس.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی (استادیار) و مدیر گروه ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: هویت و بریکولاژ فرهنگی در جهان رسانه ایشده؛ نشانه شناسی موسیقی مردم پسند؛ جهان فرهنگی کاربران اینترنت؛ تعاملیبودن و بازبودگی در بازی های رایانه ای دینی؛ موسیقی زیرزمینی در ایران؛ نسل های ایکس، وای و زد و سیاستگذاری فرهنگی در ایران؛ دین و فرهنگ مردم پسند.

کتاب: ادبیات جنگ و موج نو؛ نظریه های آنومی اجتماعی؛ جهان فرهنگی کاربران ایرانی در شبکه دوست یابی اورکات و مقالات فرهنگ مصرف کننده و نوگرایی؛ درآمدی بر جامعه شناسی جنگ؛ آنومی اجتماعی و اعتیاد به مواد مخدر؛ سواد رسانه ای و زندگی در عرصه عمومی نوین؛ گفتمان های موسیقی در ایران.

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، سیاستگذاری فرهنگی، جامعه شناسی.

پست الکترونیک: mkousari@ut.ac.ir

ص: ۱۶۳

متقیزاده، عبدالله

متقیزاده، عبدالله

متولد: اراک - ۱۳۴۵

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای کلام اسلامی.

فعالیت های علمی پژوهشی: معاون پژوهش دانشکده صدا و سیما قم، تدریس در حوزه و دانشگاه.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: عوامل تغییرات اجتماعی؛ حسن و قبح عقلی و نسبیت اخلاق؛ راههای تغییر نگرش جمعی(جزوه).

کتاب: جامعهشناسی ارتباطات؛ سوگنامه عاشورا؛ جامعهشناسی انقلاب اسلامی؛ معارف اسلامی؛ هدف از زندگی و نقد پوچگرایی؛ معاد و آثار اخلاقی آن.

زمینه مطالعاتی: دین و رسانه، شبههشناسی اعتقادی، فرهنگ دینی.

محمدی، رضا

محمدی، رضا

نام پدر: علی اکبر

متولد: شاهرود - ۱۳۳۰

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی حقوق قضایی از مرکز آموزش عالی دانشگاه تهران .

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس در حوزه و دانشگاه، ناظر علمی دفتر تبلیغات اسلامی، کارشناس برنامه های متعدّد صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تعلیم و تربیت اسلامی؛ روش های مطالعه و تحقیق؛ عصمت در قرآن؛ شیوهشناسی پاسخگویی به سؤالات و شبهات دینی؛ اصول و روش های تربیتی از دیدگاه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ؛ مدیریت خانواده در اسلام.

کتاب: عقائد؛ امام حسن(ع) مظلوم تاریخ؛ روش حفظ قرآن کریم؛ کشف المراد(ترجمه و شرح)؛ مجموعه پرسش و پاسخ.

زمینه مطالعاتی: اعتقادات، تعلیم و تربیت اسلامی، مناسبتهای اسلامی، فرهنگ دینی.

ص: ۱۶۴

مریجی، شمسالله

مریجی، شمسالله

متولد: آمل – ۱۳۴۴

تحصیلات حوزوی: سطح چهار.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای اندیشه معاصر از دانشگاه باقرالعلوم(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی(دانشیار) گروه علوم اجتماعی و رئیس دانشگاه باقرالعلوم(ع).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: عوامل اجتماعی مؤثر در حقوق؛ عاشورا پیامد تغییر ارزش ها؛ مشروطه در آیینه عبرت؛ نقش رسانه ها در تحکیم و تضعیف ارزش ها؛ پیشقراولان سکولاریسم در ایران؛ دین و اسطوره کدام؟؛ جریان شناسی روشنفکری در ایران؛ نقش امام باقر(ع) در تغییرات فرهنگی سیاسی.

کتاب: جامعه شناسی در عرصه تبلیغ دینی؛ چالش های فراروی غرب و مسلمانان؛ سکولاریزم و عوامل شکل گیری آن در ایران؛ تبیین جامعه شناختی واقعه کربوبلا؛ عوامل مؤثر در انحراف از ارزش ها.

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، جریانشناسی، تاریخ و اندیشه معاصر، سیاستگذاری فرهنگی.

پست الکترونیک: mariji۴۴@gmail.com

مسعودی، امیدعلی

مسعودی، امیدعلی

متولد: ۱۳۳۷

تحصیلات دانشگاهی: دکترای علوم ارتباطات از دانشگاه علامه طباطبایی.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و مدیر گروه تبلیغ و ارتباطات فرهنگی دانشگاه سوره، مدیر مسئول دوماهنامه فرهنگ و ارتباطات.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مسائل اساسی در روند تغییر نظام آموزشی کشور؛ شناخت عوامل مؤثر در تدریس و یادگیری؛ بررسی کارکرد انقلاب فرهنگی در دانشگاه ها از دیدگاه دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران؛ شبکه های تلویزیون

ماهواره ای خبر؛ نقد رسانه ای چیست؟؛ بررسی تأثیر تبلیغات رسانه ای بر توان دفاعی و روحیه رزمی نیروهای مسلح و ارائه راهکارهای لازم.

کتاب: مبانی نگارش رسانه ای؛ اندیشه های بنیادین در علم ارتباطات(ترجمه، گروهی)؛ زبان شعر (بحثهای ادبی).

زمینه مطالعاتی: فرهنگ و ارتباطات، رسانه های گروهی، پژوهش های فرهنگی.

ص: ۱۶۵

معلّمی، عباس

معلّمی، عباس

متولد: شیراز

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: مهندسی صنایع.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، عضو فرهنگستان علوم اسلامی، قائم مقام و مدیرکل پژوهش وقت مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: ریشه ها و آثار کاهش جمعیت در نظام اسلامی؛ پیدا و پنهان الگوی اقتصاد سرمایهداری؛ دسته بندی موضوعات سبک زندگی(گفتگو)؛ چند نکته در نظریه پردازی بومی؛ مبانی نظری تلویزیون و سینما(گفتگو)؛ چالش های اجتماعی مسئله حجاب(گفتگو).

زمینه مطالعاتی: دین و رسانه، سیاستگذاری فرهنگی.

پایگاه اطلاعرسانی: www.abbasemoallemi.blogfa.com

معینالاسلام، مریم

معینالاسلام، مریم

متولد: اراک – ۱۳۳۹

تحصیلات حوزوی: سطح سه.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه آزاد قم.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، مسئول مؤسسه علمی فرهنگی زنان منتظر منجی موعود عج الله تعالی فرجه الشریف ، عضو کارگروه تألیف کتب علوم انسانی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: زن منتظر و منتظر پروری با تأکید بر رسالت های شناختی رفتاری، انگیزشی؛ دکترین مهدویت؛ جهانی سازی؛ بررسی تطبیق بروندادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی؛ نقش تربیتی زنان در مقابله با تهاجم فرهنگی و آسیب شناسی زن.

کتاب: نقش زنان در عصر امام علی(ع) (گروهی)؛ مبانی روانشناختی خوشبختی در اسلام(گروهی)؛ کمیت پوشش زنان در عرصه های عمومی؛ زنان و برنامه تربیتی اسلام؛ روانشناسی زن در نهج البلاغه؛ پوشش و آرایش از منظر رسول اعظم صلی الله علیه و آله .

زمینه مطالعاتی: مدیریت فرهنگی، فرهنگ دینی، تعلیم و تربیت اسلامی، مهدویت.

ص: ۱۶۶

مهدوی کنی، محمدسعید

مهدوی کنی، محمدسعید

متولد: تهران– ۱۳۴۵

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) گروه ارتباطات و فرهنگ دانشگاه امام صادق(ع)، رئیس و معاون تحصیلات تکمیلی دانشکده معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق(ع)، عضو شورای سیاستگذاری شبکه دوم سیما، مدیر مسئول فصلنامه دین و ارتباطات.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: سرمایه اجتماعی و بازیگران آن؛ فرهنگ و ارتباطات(مصاحبه)؛ جستاری در فقه ارتباطات: مفهوم غنا از دیدگاه فقهی شیعه؛ مفهوم سبک زندگی در علوم اجتماعی؛ سرمایه فرهنگی(مصاحبه).

کتاب: دین و سبک زندگی؛ تعامل ارتباطات و دین(گروهی)؛ ارتباط جمعی و فرهنگ(ترجمه).

زمینه مطالعاتی: ارتباطات اسلامی، فرهنگ و ارتباطات، پژوهش های فرهنگی.

پست الکترونیک: mhmsmk@yahoo.com

مهدیپور، محمود

مهدیپور، محمود

متولد: طبس – ۱۳۳۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: سردبیر ماهنامه فرهنگ کوثر، پژوهش و تألیف، نظارت مجموعه های دیدار با ابرار، دیار ابرار، دولت ابرار، گلشن ابرار، ستارگان حرم و طلایه داران تقریب.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: به سوی جهاد اقتصادی؛ ارزیابی رسانه ها؛ مساجد و جهاد فرهنگی؛ عید نوروز و مدیران فرهنگی؛ امام صادق(ع) و جهاد فرهنگی، ولایت در فرهنگ رضوی؛ به سوی فرهنگ اهل بیت(ع)؛ عالمان دین و دفاع فرهنگی؛ جنگ احزاب، با سلاح فرهنگی؛ ستاد دفاع فرهنگی.

کتاب: امام مهدی عج الله تعالی فرجه الشریف ؛ اندیشه های اخلاقی؛ تجدید میثاق با اخلاق اسلامی؛ چهل حدیث: بازار؛ مسافرت در اسلام؛ نماز جمعه.

زمینه مطالعاتی: تاریخ و سیره اهل بیت(ع)، فرهنگ دینی، اخلاق اسلامی.

پست الکترونیک: mmahdipour@yahoo.com

ص: ۱۶۷

مهریزی، مهدی

مهریزی، مهدی

متولد: مشهد - ۱۳۴۱

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

فعالیت های علمی پژوهشی: تدریس در حوزه و دانشگاه، قائم مقام مدیر مسئول دو ماهنامه حدیث زندگی قم، سردبیر فصلنامه علوم حدیث، مسئول مرکز تحقیقات دارالحدیث، مسئول کتابخانه تخصصی فقه و حقوق، عضو شورای دین پژوهان کشور.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: گستره آزادی زنان از نگاه امام خمینی رحمه الله ؛ نوروز در روایات اسلامی؛ دین و برنامه ریزی فرهنگی؛ استقلال اقتصادی زن؛ امام خمینی اسوه ای جامع؛ ریاست و سرپرستی خانواده.

کتاب: مسافرت در اسلام؛ تقویم عبادی؛ شخصیت و حقوق زن؛ فمینیسم؛ سیاست نامه امام علی(ع)؛ حجاب.

زمینه مطالعاتی: علوم حدیث، فرهنگ دینی، مطالعات زنان و خانواده.

میر، منصور

میر، منصور

متولد: ۱۳۴۳

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فلسفه و کلام اسلامی.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، تدریس، عضو هیئت علمی(استادیار) گروه معارف اسلامی دانشگاه تهران، مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: ارائه و چاپ مقالات علمی در همایشهای ملی(همایش امام علی(ع)، کنگره میراث معنوی حضرت فاطمه(س) و مجله تخصصی سفینه.

زمینه مطالعاتی: پژوهشهای فرهنگی، سیاستگذاری فرهنگی.

ص: ۱۶۸

نادم، محمدباقر

نادم، محمدباقر

متولد: شهرضا - ۱۳۶۰

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد ادیان و مذاهب.

فعالیت های علمی پژوهشی: مسئول مؤسسه فرهنگی هنری تبیان قم، مشاور فرهنگی فرماندار قم، معاون پژوهش و مطالعات راهبردی مؤسسه فرهنگی روایت سیره شهدا.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: کتاب: درسنامه ادیان و مذاهب.

زمینه مطالعاتی: ادیان و مذاهب، فرهنگ دینی.

نایبی، هوشنگ

نایبی، هوشنگ

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(دانشیار) گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: تبیین قشربندی اجتماعی؛ نقش دینداری در ممانعت از بزهکاری نوجوانان شهر تهران؛ سکولاریسم و رابطه آن با تحصیلات عالی با تکیه بر آرای پیتر برگر؛ تحلیل جنسیتی نقش های مورد انتظار و کاربست زنان در خانواده .

کتاب: ارزیابی آموزش تقویتی، آمار توصیفی برای علوم اجتماعی؛ پیمایش در علوم اجتماعی(ترجمه)؛ نحوه انجام تحقیقات اجتماعی(ترجمه)؛ سیاست پژوهی(ترجمه).

زمینه مطالعاتی: جامعه شناسی، پژوهش های فرهنگی.

پست الکترونیک: hnayebi@ut.ac.ir

ص: ۱۶۹

نائینی، علیمحمد

نائینی، علیمحمد

تحصیلات دانشگاهی: دکترا.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی و رئیس دانشکده علوم اجتماعی و فرهنگی دانشگاه امام حسین(ع).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: شناخت شناسی جنگ نرم از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی؛ مقدمه ای بر روش شناسی انقلاب های رنگی؛ ابعاد تهدید نرم در استراتژی امنیت ملی امریکا؛ مبانی مأموریت سپاه در مقابله با تهدیدات نرم با تأکید بر بیانات مقام معظم رهبری(مدظله العالی)؛ ناتوی فرهنگی، کارویژه های آن و راهبردهای مقابله؛ تهدید نرم، ابعاد و ویژگی ها؛ امنیت فرهنگی، نظریه ها و رویکردها.

کتاب: اصول و مبانی جنگ نرم؛ درآمدی بر مدیریت فرهنگی؛ تبلیغات و عملیات روانی در جنگ ایران و عراق.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، جنگ نرم.

نبوی، سیدعباس

نبوی، سیدعباس

متولد: قم – ۱۳۳۹

تحصیلات حوزوی: اجتهاد.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فلسفه.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله ، رئیس مؤسسه تمدن و توسعه اسلامی.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: انسان و جامعه توسعه یافته از دیدگاه اسلام؛ جهانیشدن و اثرات آن بر جمهوری اسلامی ایران؛ کارآمدی و فرهنگ اسلامی؛ تحول در مصاف با تحجّر؛ زنان در فقه روزآمد؛ مشروعیت و حق حاکمیت؛ فرهنگ جامعه دانشگاه و تهاجم فرهنگی؛ اسلام و دموکراسی.

کتاب: فلسفه قدرت؛ چیستی هنر؛ جامعه مدنی و توسعه یافته اسلامی؛ مدیریت راهبردی فرهنگی.

زمینه مطالعاتی: مدیریت فرهنگی، سیاستگذاری فرهنگی، فلسفه علم.

ص: ۱۷۰

نیلچیزاده، فروغ

نیلچیزاده، فروغ

متولد: تهران – ۱۳۴۶

تحصیلات دانشگاهی: کارشناسی ارشد فلسفه و حکمت اسلامی.

فعالیت های علمی پژوهشی: پژوهش و تألیف، مشاور سازمان ملی جوانان.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: رویکردی قرآنی به گونهها و مدلهای برتر و نازل حجاب؛ نقد و بررسی الگوهای حجاب اسلامی در سه دهه اخیر؛ کنکاشی در کلام امام رحمه الله بر ارتجاع فمینیسم؛ زن، عرفان، دینداری؛ زن، عرفان و دینداری؛ نظر اسلام در مورد ویژگیهای زن در عهدین.

زمینه مطالعاتی: مطالعات زنان و خانواده، فرهنگ دینی.

واعظی، حسن

واعظی، حسن

متولد : اصفهان – ۱۳۳۷

فعالیت های علمی –پژوهشی: دبیر کمیسیون علمی، فرهنگی و اجتماعی، معاون امور حقوقی و کمیسیون ها و رئیس امور کمیسیون ها و تدوین مصوبات صحن مجمع تشخیص مصلحت نظام، مدیرکل رادیو و معاون صدای سازمان صدا و سیما (از ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۲).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: کتاب: ایران و آمریکا بررسی سیاست های آمریکا در قبال ایران؛ نبردنابرابر روند ظهور و سقوط صهیونیسم؛ نیم قرن رویارویی بررسی ماهیت اصلاحات آمریکایی در ایران؛ تروریسم بررسی اهداف آمریکا از لشگرکشی به مناطق استراتژیک جهان اسلام؛ اینجا ایران است؛ استراتژی سلطه بررسی استراتژی جدید آمریکا برای قرن ۲۱ شامل تهدیدات، راهبردها، رسالت روشنفکران و آینده ایران؛ تاریخ معاصر و انقلاب اسلامی ایران؛ استعمار فرانو و جهانی سازی.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، جنگ نرم، غرب شناسی.

ص: ۱۷۱

وریج کاظمی، عباس

وریج کاظمی، عباس

متولد: ۱۳۵۲

تحصیلات دانشگاهی: دکترای جامعه شناسی از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: مدیر گروه پژوهشی مطالعات فرهنگی جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران، مشاور تحقیقاتی دفتر پژوهش های کاربردی سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشگر مرکز تحقیقات صدا و سیما(سال ۱۳۸۱)، عضو انجمن جامعه شناسی و انجمن ارتباطات و مطالعات فرهنگی ایران.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله:امام خمینی، احیاء دین و ولایت مطلقه فقیه؛ بازنمایی زن در یک آگهی تجاری تلویزیونی؛ تبعیض سنی: ارزیابی گفتمان سیاست فرهنگی در هویت بخشی به جوانان ایرانی؛ سیاست جنسیت در ایران؛ بررسی وضعیت دینداری در ایران؛ گونه شناسی هیئتهای مذهبی زنانه در تهران(گروهی).

کتاب: جامعه شناسی روشنفکری دینی در ایران؛ سنجه های دینداری در تحقیقات ایرانی؛ دین و بیگانگی،(ترجمه)؛ مطالعات فرهنگی و مصرف و زندگی روزمره در ایران.

زمینه مطالعاتی: رسانه های گروهی، پژوهش های فرهنگی، جامعه شناسی.

پست الکترونیک: avkazemi@gmail.com

پایگاه اطلاع رسانی:www.akazemi.ir

هاشمیان، سیدمحمدحسین

هاشمیان، سیدمحمدحسین

متولد: قم

تحصیلات حوزوی: خارج فقه و اصول.

تحصیلات دانشگاهی: دکترای مدیریت سیاستگذاری از دانشگاه تهران.

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه باقرالعلوم(ع)، مشاور شورای تخصصی حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی، مشاور پروژه راه اندازی دوره دکترای سیاستگذاری علم در دانشگاه باقرالعلوم(ع).

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مقدمهای بر هرمنوتیک در قلمرو شناخت سازمان و مدیریت(مشترک)؛ تبیین هستیشناسانه سازمان از منظر استعاره سازمان به مثابه راه(مشترک)؛ جوانان و تولید علم بومی؛ جستاری پیرامون کیفیت در قلمرو فرهنگ؛ مقدمهای بر بهرهوری در سازمانهای فرهنگی(مشترک).

کتاب: استعاره راه: پرسش از هستی سازمان.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی.

ص: ۱۷۲

همایون، محمدهادی

همایون، محمدهادی

متولد: شیراز – ۱۳۴۲

تحصیلات حوزوی: رسائل و مکاسب (دانشگاه امام صادق(ع)).

تحصیلات دانشگاهی: دکترای فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق(ع).

فعالیت های علمی پژوهشی: عضو هیئت علمی(استادیار) گروه ارتباطات و فرهنگ و مدیر گروه معارف اسلامی و دروس عمومی دانشگاه امام صادق(ع)، عضو شورای فرهنگ عمومی کشور.

مهم ترین آثار و نگاشته ها: مقاله: مهدویت و تمدن جهان اسلام؛ فلسفه تبلیغ از دیدگاه امام خمینی رحمه الله ؛ سیر اندیشه تبلیغ از امام خمینی رحمه الله تا آیتالله خامنه ای؛ جهانگردی و ارتباطات میان فرهنگی؛ پیامدهای فرهنگی توسعه جهانگردی؛ درآمدی بر مفهوم و روش سیاستگذاری فرهنگی(گروهی)؛ سیاستگذاری فرهنگی و مدیریت پوشش: مطالعه موردی حجاب(گروهی).

کتاب: تبلیغات: یک واژه در دو حوزه فرهنگی؛ جهانگردی به عنوان یک ارتباط میان فرهنگی؛ گذرگاه های تبلیغات بازرگانی(مشترک)؛ تاریخ تمدن و ملک مهدوی.

زمینه مطالعاتی: سیاستگذاری فرهنگی، ارتباطات اسلامی.

فهرست تعدادی از کارشناسان فرهنگی شناختهشده

فهرست تعدادی از کارشناسان فرهنگی شناختهشده

نام و نام خانوادگی

مسئولیت

اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی

اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی

اعضای شورای فرهنگ عمومی کشور

دکتر تقی آزاد ارمکی

جامعه شناس و کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر حسام‌الدین آشنا

مشاور رئیس جمهور در امور فرهنگی،

مسئول مرکز بررسیهای استراتژیک ریاست جمهوری

دکتر علی آقامحمدی

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

دکتر حمیدرضا آیت اللهی

رئیس سابق پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

آقای سعید ابوطالب

فیلمساز و کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر شهاب اسفندیاری

معاون فرهنگی بنیاد سینمایی فارابی

حجت‌الاسلام والمسلمین عباس اسکندری

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان قم

ص: ۱۷۳

حجتالاسلاموالمسلمین علیرضا اعرافی

رئیس جامعه المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه

دکتر عماد افروغ

جامعهشناس و کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر علی انتظاری

جامعهشناس و کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین عبدالرضا ایزد پناه

عضو هیئت امنای دفتر تبلیغات اسلامی،

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم

دکتر سیدمحسن بنی هاشمی

رئیس دانشکده ارتباطات دانشگاه صدا و سیما

دکتر حسن بنیانیان

رئیس سابق حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

آقای حمید بهمنی

فیلمساز و مدیرعامل مؤسسه فرهنگی هنری شهید آوینی

حجتالاسلاموالمسلمین علیرضا پناهیان

کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر علیرضا پویا

رئیس اسبق مرکز تحقیقات صدا و سیما

آقای وحید جلیلی

کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین محمدجواد حاج علی اکبری

رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد کشور

دکتر سیدمحمد حسینی

وزیر سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی

حجتالاسلاموالمسلمین محمدباقر حیدری کاشانی

کارشناس مذهبی

حجتالاسلاموالمسلمین مجتبی ذوالنوری

دبیرکل کنگره شهدای روحانی سراسر کشور

حجتالاسلاموالمسلمین محمدحسن راستگو

کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین کاظم راشد یزدی

کارشناس مذهبی

حجتالاسلاموالمسلمین دکتر محمود رجبی

قائم مقام مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله

حجتالاسلاموالمسلمین حمید رسایی

کارشناس مسائل فرهنگی،

نماینده مجلس شورای اسلامی

حجتالاسلاموالمسلمین دکتر حسن رضایی مهر

رئیس مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه علمیه قم

ص: ۱۷۴

دکتر سیدمجتبی رضوی طوسی

رئیس دانشکده فلسفه رسانه دانشگاه صدا و سیما

دکتر حسین رضی

عضو هیئت علمی گروه ارتباطات دانشگاه صدا و سیما

دکتر فرامرز رفیع‌پور

جامعه‌شناس و کارشناس مسائل فرهنگی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر ناصر رفیعی

کارشناس مذهبی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمدرضا رنجبر

رئیس مجتمع فرهنگی بلال صدا و سیما

حجت‌الاسلام‌والمسلمین سعید روستا آزاد

معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

دکتر علیرضا زاکانی

کارشناس مسائل فرهنگی،

نماینده مجلس شورای اسلامی

آقای شهریار زرشناس

کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر محمدحسن زورق

عضو هیئت علمی دانشگاه صدا و سیما

حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر محمدتقی سبحانی

رئیس اسبق مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما

حجتالاسلاموالمسلمین علی سرلک

کارشناس مسائل فرهنگی

آقای عباس سلیمی نمین

مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

حجتالاسلاموالمسلمین سیدحسین شاهمرادی

دبیر شورای فرهنگ عمومی کشور

حجتالاسلاموالمسلمین سیدصدرالدین شریعتی

رئیس سابق دانشگاه علامه طباطبایی

آقای پرویز شیخ طادی

فیلمساز و کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین دکتر هادی صادقی

رئیس سابق مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما،

معاون فرهنگی رئیس قوه قضائیه

دکتر سیدعباس صالحی

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

دکتر محمدحسین صفار هرندی

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام،

وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی

آقای نادر طالبزاده

کارشناس رسانه و کارشناس مسائل فرهنگی

آقای ابوالقاسم طالبی

فیلمساز و کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین سیدمهدی طباطبایی

کارشناس مذهبی

ص: ۱۷۵

حجتالاسلاموالمسلمین احمد عابدی شاهرودی

استاد حوزه و کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین مسعود عالی

استاد حوزه و کارشناس مسائل فرهنگی

آقای محمدمهدی عسگر پور

فیلمساز و مدیر عامل سابق خانه سینما

حجتالاسلاموالمسلمین حبیبالله فرح زاد

کارشناس مذهبی

دکتر ابراهیم فیاض

جامعهشناس و کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر محمدحسن قدیری ابیانه

کارشناس عالی وزارت امور خارجه و کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین محسن قرائتی

کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر حشمتالله قنبری

مورخ و کارشناس مذهبی

حجتالاسلاموالمسلمین محسن کازرونی

کارشناس مذهبی

دکتر حسین کچویان

جامعهشناس و کارشناس مسائل فرهنگی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین رضاعلی کرمی

رئیس دانشگاه پیام نور استان قم

دکتر محمدصادق کوشکی

استاد دانشگاه و کارشناس مسائل فرهنگی

دکتر محمود گلزاری

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان

حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمدمهدی ماندگاری

کارشناس مسائل فرهنگی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین جواد محدثی

مورخ و کارشناس مذهبی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین علی مخدوم

رئیس مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین شهاب مرادی

رئیس مرکز فرهنگی هنری شهرداری تهران

آقای احمد مسجدجامعی

رئیس شورای اسلامی شهر تهران،

وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ص: ۱۷۶

دکتر علی مطهری

نماینده مجلس شورای اسلامی،

کارشناس مسائل فرهنگی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر سیدجواد مظلومی

معاون امور فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری

سردار حمیدرضا مقدم‌فر

معاون فرهنگی – اجتماعی فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

دکتر محمدحسین ملکاحمدی

دبیرکل نهاد کتابخانههای عمومی کشور

دکتر مجید ملکی تبار

رئیس سابق مرکز تحقیقات صدا و سیما،

عضو هیئت علمی دانشگاه صدا و سیما

دکتر محسن مؤمنی شریف

رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین سیدمحمدمهدی میرباقری

رئیس فرهنگستان علوم اسلامی

مهندس سیدمصطفی میرسلیم

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام،

وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مهندس سیدمرتضی نبوی

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

دکتر مهدی نصیری

کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین ناصر نقویان

کارشناس مسائل فرهنگی

حجتالاسلاموالمسلمین علی نهاوندی

مدیرکل صدا و سیمای استان خراسان رضوی

حجتالاسلاموالمسلمین دکتر احمد واعظی

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

دکتر منصور واعظی

دبیرکل سابق نهاد کتابخانههای عمومی کشور

دکتر سیدضیاء هاشمی

معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

حجتالاسلاموالمسلمین دکتر سیدطه هاشمی

معاون فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی

آقای سیدمحمدحسین هاشمی

معاون فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹